

4226.aaa.19.

SMUAINTEAN CUDTHROMACHA,

MU

BHAS AGUS FHULANGAS

AR

S L A N U I ' F H I R.

LE MR. DO'NALL CAIMBEUL,

MINISTEIR AN T SOISGEIL

AN CILLE-MHI'CHEIL.

Chlannair
AIR AN TIUNDAID GU

GAILIG ALBANNUICH,

LE

D. MACPHAIRLAIN, A.M.

'AN DARA UAIR.

Campbell (Donald)

CLÒ'-BHUAILTE 'AN PEART,

LE D. FRIER.

MDCCC.

ENTERED IN STATIONERS HALL.

THE PREFACE TO THE READER.

ALTHOUGH it must be confessed, that words in general are not natural, but artificial signs of our ideas, arbitrarily appointed by society for conveying the conceptions of the mind, yet there are some words, the sound of which may be said to be an echo of the sense. In these, however, original languages abound most. The reason of which seems to be, that, in the infancy of society, the first formers of a language were at liberty to affix names to persons and things. They would be apt to express these by sounds suggested by the images, which their nature or appearances were best calculated to form in the mind. For every affection and passion of the mind, every motion and feeling of the heart, has some peculiar air to it. For instance, the passion of grief, when arrived at a certain pitch, discovers itself by deep groans, and sometimes by loud cries and doleful shrieks, as well as by the heavy, sad and melancholy air of the countenance. To describe this passion, those who had the formation of language in their power, would have recourse first to sounds resembling those excited by it. The ancient Galic possesses much of this similarity of sounds to the things signified by them. Thus the murmuring noise, and hoarse roaring of a bull when he digs the ground with his hoof, and discovers a threatening forwardness to encounter his antagonist, is, emphatically expressed by *BUIRICH*, the bleating of sheep, by *MEILICH*, and that of goats by *MIOGADUICH*, &c. Every person, who knows the right pronunciation of these words, can at once discover, that they are imitations of the sounds they are intended to express. This advantageous circumstance contributes not a little to render the language strong and beautiful. And the nearer it is traced to its source, the purer and more unadulterated it is found, and consequently the more of the advantage, which I have been mentioning, is to be met with in it. As it is an original language, it is the natural one of passion, and expressive of the sentiments and feelings of the human heart. That it abounds much in the sublime and pathos, and is descriptive of the tender, manly and heroic feelings

of those ancient times and countries, in which it existed in great purity, the poems of Ossian are a standing proof. Every native of Caledonia, who is thoroughly acquainted with its energy and beauty must regret to see it daily losing ground in this country, and almost on the point of being transplanted into the distant climes of North America. There, however, it shall probably raise its drooping head, and, for some time, flourish, until such time as the omnipotent and wise Hand, which directs and governs the vast scheme of things, shall bring about such another revolution as the present one. Such are the fluctuating and inconstant natures of all terrestrial enjoyments. Such has been the fate of the greatest monarchies and empires on earth. Such indeed is the lot of mortality. Mutability seems to have been stamped, upon the natures of all terrestrial things, by that almighty FIAT, who spoke the universe into existence.

But languages are suffering changes, not only with respect to their situation in different countries, but the same language, in its very essence, is undergoing perpetual alteration. But a language will suffer more changes in the latter respect from being the language of court, and a derived one. Thus the English language suffers alterations,

First, From being the language of Court. For the lowest class of people, who always aspire to imitate their superiors, ambitiously adopt their phrases, and use them on the lowest and most common occasions. Thus, in progress of time, mean and low ideas are annexed to, and so habitually connected with these phrases, that the imagination can scarcely separate afterwards from words, ideas which, by a long and frequent practice, were affixed to them. And whenever these are applied to an high and important subject, they serve only to demean its grandeur. Consequently the highest class of people, must have recourse to the invention of new phrases, which, by being separated from low and common use, must be thought more suitable to a high and sublime subject.

Secondly, From its being a derived language. As it is much indebted to other languages, more especially to the Greek and Latin, for its copiousness, elegance, and beauty, and almost for its existence in its present form, new words are continually coined from these. Hence the style of the present age differs much from that of the last, and the style of the next may differ as much from that of the present.

And

And another Johnson may soon start up, who will eclipse the last, and be distinguished for the ingenuity and fertility of invention, he may discover, in forming new words never heard of before. For although the English language, as well as the arts and sciences, have confessedly arrived at a higher degree of perfection in this than in the last century, yet who can with certainty, say, Hitherto these have come, an shall go no farther? Hence- although the sentiments in the sacred oracles of truth, must be esteemed sublime and grand beyond parallel, as long as the world continues, yet, in our present English version, many phrases are now esteemed homely. And hence also the long and incoherent periods, the low and vague expressions, interspersed in some parts of the original of the following translation, which cannot be relished by the improved taste of the present age, though they were deemed elegant at the period in which they were first published. My avowing then, that I laboured under some disadvantages with respect to these, will not be reckoned, by the candid and judicious, any detraction from the merit of my author, as a man of taste and literature. For the observation just now made is not peculiarly applicable to him, but extends, in some measure, to all in the same situation. And considering the distant period of time in which he wrote, his writings, upon the whole, are entitled to great merit. The number of authors, whom he consults upon his important subject, discovers him to have been a man of indefatigable labour and study. The fervent, and, at the same time, liberal spirit of piety, that runs throughout the whole strain of his reasoning, equally proves that he was a man of a devout, though moderate zeal, and had a deep, though just impression of religion on his soul.

The proper names of the authors whom he quotes, and the observations collected from them, and inserted in the body of the original, are mostly expunged from the translation as unnecessary; and I have confined myself chiefly to the arguments he produces from the sacred writings, and the inferences naturally arising from them. Those words, which were thought low, were either passed over, and others substituted in their place, or the sense of them attempted to be conveyed in expressions more suitable to so sacred a subject, and more agreeable to the refined taste of an improved and cultivated age. The whole was endeavoured to be pruned and cleared of most of the dross, and those passages, that
were

were thought of small moment. In several places, many arguments and observations have been added, that were judged to have a stronger tendency to the improvement and edification of the Christian reader.

That the whole, of this feeble effort, may answer the design of promoting the interest of pure and undefiled religion, is the sincere desire and prayer of,

Your most humble,

and obedient servant,

DUNCAN MACFARLAN.

14 JY 62

SMUAINTEAN CUD-THROMACHA

MU THIMCHÌOL

FULANGAIS CHRÌOSD.

CAID. I.

Mu Fhulangas CHRÌOSD 'na bhreth.

THA sinn fo cheangluichibh teanna gràidh agus tain-gealachd gu oidhirp dhìchiolach a thoirt air eòlas fhaotuinn air fulangas ar Slanui'-fhir ghràdhaich, agus gu smuaineachadh gu minic dùrachdach air Tha sinn a' buileachadh mòran d'ar n àimhir air eòlas a ghabhail air ealainibh faoghalta agus cuspairibh caochlaideacha, air smuainteachadh air an t faoghal is gach nì a bhuineas do'n bheatha fo; ach mo thruaighe! cia tearc aid, a tha gabhail mar obair, eòlas fhaotuinn air CHRÌOSD agus efan air a chèusadh? Tha ar mi-thaingeachd ghràineil co an-barrach, 's ge do rinneadh am facal 'na fheoil, agus ge do chaith è beatha bhrònach a bhos 'an fo air thalamh, agus ge do fhuair è bàs maslach agus cràiteach, chum sinne a shaoradh o'n fheirg ri teachd; gidheadh nach cuir a chuid a 's mo aguinn a dhragh orra fèin, eachdruidh fulanguis CHRÌOSD, mar a tha i air a cur fìos san t soifgeul, a lèughadh. Is annsa le daoineibh sgeulachdan agus leabhraichean faoine eile, na a bhi aig an dragh leughadh mu bheatha agus mu bhàs ar Slanui'-fhir naomh', a shaor iad. Ach 's truagh euntas an leithidean sin do dhaoineibh ann an la a' bhreitheanais.

Uime

Uime sin, O m' anam, dearc gu foistineach bun-
 aiteach air na dh' fhuiling uan DE, a tha toirt air
 falbh peacaidh an t faoghail, air son cionta dhaoine,
 lèugh gu minic an eachdruidh 's na sinuaintean cud-
 thromacha so a leanas; ach gu ro àrruid 'nuair a
 bhitheas togradh agad dlùthachadh ri bord an Tigh-
 earna, a dh' ath-nuadhachadh do mhòidean baisti,
 is a nochdadh bàis an Tighearna gus an tig è. Ana
 sin lèugh agus breithnich na dh' fhuiling CRIOSD
 air son dhaoine taghta, chum 's 'nuair a chi thu
 'n t aran briste mar chomhara air corp CHRISD,
 a bhristeadh air do shonfa, agus am fion a' taif-
 beineadh fhola, a dhòrtadh air do shon, gu'n deanamh
 bàs agus fulangas CHRISD, a tha thu r'a chuimh-
 neachadh aig a bhord naomh, beo-dhrùthadh air
 do chridhe. O m' anam, biodh agad beo-chreid-
 camh làidir ann an Slànui'-fhear an t faoghail, agus
 thoir fainear cia làidir an dearbha, a th' agad gu'm
 b' e Crisod a' Mesiah mac DHE. Tha scriobtar an
 t sean-tiomnuidh a' toirt fianuise air. Tha Maois agus
 na Fàidhean ga chomharrachadh amach. Annfan
 tha gach gealladh agus fàidhdeireachd air an coi-
 lionadh. Tha gach samhladh agus comhara, a bha
 'n lagh Mhaois, annfan air an crìochnachadh. Tha
 e dearbh-shoilleir gu'm b' e so an Siloh, an siol a bh'
 air a ghealladh, frèamh Iesse, ris an robh fùil * aig na
 h aithrichean sin, a bha feitheadh air co' fhurtachd†
 Israeil. Thoir fainear, o m' anam, cia gloirmhor an
 fhianuis a thug Dia air le guth o neamh; le mìltibh
 mhìlorailean mòra ann diamhair agus 'am folluis, le
 ais-eiri on a marbhuibh, agus le tiolacuibh an spioraid.
 Agus uime sin, nach 'eil thu fèin a' togbhail fianuise,
 gur ann rèir tomhais do chreidimh ann an CRIOSD,
 a tha dàimh agad ri DIA? Am bheil do chridhe
 uair air bith co glan as 'nuair a tha do chreideamh
 beo

* Fiuthair.

† Solas.

beo agus làidir ? An tog Dia suas mata a rioghachd le brèig ? an gnàthuich e cealg a dh'ath-nuadhachadh a dhreacha fein air an anam ? An ann le inleachduibh agus meadhanuibh malluichte a tha e sgrios oibre an deamhain ? Ma tha do chreideamh fann agus air uidal, 's iad ganlas do nàmhaidhe agus truailleachd do chridhe 's coireach. C' air son a tha dian-thogradh mo nàmhaidhe agus mo chridhe truaili a cathachadh co cruaidh ann an aghaidh mo chreidimh ? Mur b' è obair Dhè e, cha bhiodh naimhde Dhe co dìchiolach g'a bhacadh; dh'àruicheadh an deamhan a suas a chreatair fèin; bheireadh an saoghal spèis d'a nithibh fèin; agus mar biodh nàdur an t-foisgeil spioradail agus naomh cha deanadh an fheoil spàirn co cruaidh 'na aghaidh. Ach, o mo Dhia, pill mi, a' d' laimh tha mo chridhe, 's urrain thu buaidh a thoirt air neart mo naimhdean iomarcacha. Cuir air aghaidh, le cumhachd, obair mo chreidimh. Fosgail mo shùilean, chum, air dhamh creidsin annsan nach 'eil mi faicinn, gu'n deanainn gairdeachas le aoibhneas do-labhairt, agus làn do ghloire.

Gun amharas tha fulangais CHRIOSD co lionmhor, co do-thomhas is co eag-samhail, 's nach comasach neach bàsmhor air an tuigsin no 'n cur 'an cèill. Uime sin na bithibh ann am barail gu bheil mi cur romham, an t iomlan do na dh' fhuiling CRIOSD, a chur gu mion mu'r coinne; no nach d' fhuiling è tuille na tha 'n so air a chuir sios; no gu bheil mise cuir romham eachdruidh a bheatha air fad a sgrìobhadh. Cha labhair mi ach mu thimchiol irisleacha agus fhulangais. Bheir sinn fairear irisleacha agus fulangas CHRIOSD. 1. 'Na bhreth. 2. 'Na bheatha. 3. Gu h athghearr roimhe a bhàs. 4. Re am a bhàis. 5. Ni sinn cleachdadh no fòdhnadh do'n iomlan. 6. Bheir sinn fairear a chrìoch mu'n d'

d' fhuiling CRÌOSD, maille ris na geallainibh a tha filte a stigh ann sna briathruibh fo. 'Sé so mo chorp-
' fa,' agus ni sinn fòdhnadh iumchaidh dhiu araon.—
Tòisichidh sinn le labhairt mu a irisleacha 'na bhreth.

I. Ghineadh è. Bu mhòr an irisleacha fo, gu'm biodh an DIA a bh' ann a shìorruidheachd air a ghintin ann aimfir, agus gu'n ginteadh ann am broinn na h òighe efan, a tha a' lìonadh neimh agus talaimh, 'Rinneadh am Facal 'na fheoil,' Eoin i. 2. 'Is mòr diamhaireachd na diadhachd, dh fhoilsicheadh 'DIA'fan fheoil,' 1 Tim. iii. 16. Bu mho an irisleachd fo na ge d' bhiodh ainglean air an tiundadh gu cnuimhean dibli an duislaich, no na h uachdarain a 's àirde gu losganna screatuidh. Tha càil-eigin do fhamhladh eadar cnuimhean agus ainglean, chionn nach 'eil ionta ach creatairean araon. Ach ni bheil fhamhladh air bith eadar DIA agus duine, eadar an creatair agus an Cruith-fhear, eadar bith crìochnach agus bith neo-crìochnach. Co 's urrain crìoch gliocais shìorruidh a làn thuigfin? Co 's urrain oibreadh iongantacha a ghràidh a chuir ann cèill? Thoir gràdh dha le d' uile chridhe agus umhlachd le d' uile thoil, gidheadh cho 'n 'eil ann an so ach neo-ni ann coi meas do'n ghràdh, a thug rìgh na sìthe dhuitse. 'Eisd, o neamha, gabh iongnamh, o thalaimh, bithibh air ur lìonadh le iongantas, o Ainglean, a tha cuartachadh a charach, thainig mac sìorruidh an De bheo, a tha co'-ionan ris an Athair ann gliocas, ann cumhachd, ann diadhachd, 'a'm mòrrachd, ann glòir agus ann sonus sìorruidh, a nuas o asluich an Athar, agus fgeaduich se e fèin ann an truscan feola!

II. Bha è air a' bhreth. 'So earrann eile d'a irisleachd. B' eigin dhasan, a bha gun toiseach làithean agus gun deireadh aimfire, a bhi air a bhreth, agus dhasan a bh' ann o shìorruidheachd fàs 'na naoidhein
ann

ann am bliannuibh. O diamhaireachd nan iongant-
tas! B' èigin do'n Chruith-fhear a bhi air a' bhreth
'na chreatair, cosbhail ri naoidhein bàsmhor eile.
Fèudaiddh iadsan, a tha fìofrach cionnas a tha naoidh-
cin a' teachd a dh' ionnsaidh 'n t faoghail, a bhi làn
iongantais gu'n deanadh aon mhac fìorruidh Dhe
e fein fhàgail co suarrach, 's gu'n aontaicheadh è,
a bhi air a bhreth. Rugadh an ti, a tha gun toiseach
làithean, gun deire aimfire, mar chiòchran maoth, a
chur crìch air a' chogadh naimhdeil fin, a dhùisg ar
peacadh suas eadar DIA agus duine, a dhaingneach-
adh na sìthe gu-fìorruidh agus a dh' fhoilseachadh
Triath na beatha do rosguibh bàsmhora. Ge do bha
è air a chuartaich le creatairibh peacacha, rinn è
neamh do'n talamh agus Pharras do'n stàbul. Thai-
nig ainglean a nuas o neamh a thoirt aoraidh dha air
thalamh; do'n choigreach neamhuidh so thug iad
glòir, agus chualas òran binn-cheolach nan Spiora-
dan beànnuichte ann an gleann so nan dèur a' feinn
glòire do DHIA ann sna h ionaduibh a 's àirde, sìth
air thalamh agus deagh-ghean do chloinn nan daoine.

III. Bha mhàthair 'na mnaoi aim-beartaich, mar
a chi finn o ah iobairt, Luc. ii. 24. 'Nuair a' bha lài-
' thean a glanuidh air an col-lionadh, a reir lagha
' Mhaois, b' i, 'n iobairt a thug i suas paidhir
' thurtuir, no da cholman òga, agus, b' i so an
iobairt bu lugha a bu ghnàth leis na daoineibh bochda
a thairgfeadh, Lev. xii. 8. Bha i pòsdadh ri fear-
ceaird bochd, a bha 'na shaor. Mat. xiii. 55. 'Nach
' è so mac an t faoir, nach è ainm a mhàthar Muire?'
'Nuair a bha i ann am Betlèhem cha d' fhuair i
ionad tuineachais a b' fhearr na stàbull, ann an robh
daimh agus afail a' gabhail còmhnuidh. Nam biodh
i beartach, gheibheadh i àite còmhnuidh a b' urram-
aiche, Luc. ii. 7. Bu dearbhadh làidir air a bochduinn,
nach

nach robh luchd frithealuidh ga coi'-deachd, 'nuair a bha i ann am Betlèhem, mar a chi sinn o Luc. ii. 16. O cia iriosal a bha CRIOSD 'na bhreth! Cha'n ann le neach ard inbheach ann faibhreas, no ann am mios saoghalta, a rugadh rìgh na glòire, ach le neach aim-beartaach agus iòsal ann inbhe. Faic ann an so 'm Facal a rinneadh, 'na fheoil, gliocas an De shìor-ruidh 'na thòsd fo sgaile na feola, agus air a phas-gadh ann am brat-spèilidh * eadar lamhan bhan. Ghlaodh efan, a tha 'n tairneineach uamhasach a' coi-lionadh iartuis, agus le ghuth a lèum an cruinne gu bith, le guth fann naoidheim mhaoth ann an grìbe Bhetlèheim 's le guth laidir a' bhais air a' chrann chum gu'n gleusadh e guth a chreatairean gu co-fheirm binn-cheolaich nam slaitheas.

IV. Rugadh e ann an aite † fuarrach, Luc. ii. 1—8. Cha d' rugadh e ann an cathair rioghail h Ierusalem, ach ann am baile beag fuarrach Bhetlèheim. Cha 'n ann an lùchairt ach ann an tigh staibleir. Cha 'n ann an seomar snasmhor, sgiamhach, ach ann an stabull; gun neach ard-inbheach gu frithealadh dha ann an am a bhreatha ach daimh agus asail ga chuartaichadh. Ge d' bha ‡ tuill aig na fionnuich, brocluinn aig na leomhuinn agus nid aig eunlaith an aidheir, cha ro aig an tì, a rinn iad uile, goireas saoghalta no ionad taimh air thalamh.

V. Chuireadh e, 'na luidheadh ann am prasuich, Luc. ii. 7. 'Agus rug i a ceud-ghin mhic, agus phaisg, 'i e ann am brat-spèili.' Agus chuir i 'na luidhe' ann am prasuich e. Cha ro leaba shaimh aige r'a fhaotuin, ach b' eigin do CHRIOSD a leabadh a ghabhail ann am prasuich air béul-thaobh nan damh agus nan asal, a miosg eònlach agus mùill. Cha robh lochroin no coinlean laiste, 's an ionad an d' rugadh e, ach

* Crios.

† Dibli.

‡ Garuidh.

e ach duibhre dorchadais na h oidhche g'a chuartachadh air gach taobh. Rugadh e ann dorchadas, agus bhafaich e ann dorchadas, chum sinne a thearnadh o d' orchadas-fiorruidh! Rugadh ann dorchadas an tì, a tha 'n comhnuidh ann solus dealrach, do nach feudar teachd 'am fagaig! Rugadh 'an stabull an tì sin, 'na lathair nach 'eil na neamha fein glan! Rugadh tobar gach faibhris le mnaoi' gun faibhreas. Chuireadh 'na luidhe' ann an grìbe, an tì a tha riaghladh nan reul dealracha, a tha os ar cionn! Luidh fios gu h-ìosal an am prasuich nan àinmhidhean, efan a tha 'na shuidhe' air a chathair agus tha beo fad saoghail gun chrìch. Efan, a tha na seraphim a foluch an gnuise le 'n sgiathuibh 'na lathair, chuartaichheadh le daimh agus afaill na machrach!

Dearc air a ghradh gun tomhas a thug CRÌOSD d'ar n-anamuibh, 's bi air do lionadh le mor-iongantas! Dh'irislich DIA e fein gu fas 'na dhuine, a chum gu'm biodh daoine ann an tomhas coslach ri DIA, ann naomhachd agus ann sonus. Dh' fhas CRÌOSD mac DHE 'na dhuine, a chum gu'n deanadh e clann nan daoine, 'nan cloinn do DHIA trid uchdmhacachd. 'Cha do ghabh e d'a ionnsui' fein na 'dur ainglean, ach sìol Abraham.' Eabh. ii. 16. Dh' fhas an DIA neo-bhasmhor 'na dhuine basmhor, air a fgeudachadh le'r n-anfhainneachduibh neo-lochdacha. Dh' fhas an Cruith'-fhear neo-chrìochnach, 'na chreatair crìochnoch, chum ar tearmuinn! chum gu'm biodh e comasach air basachadh agus fulang air ar son. O mata biodhmid toilichte le bhi 'n staid ìosail san t-saoghal so. Na deanadhmid tair air neach air bith d'ar braithribh air son neo-inbheachd a bhreatha. Bha CRÌOSD ìosal 'na bhreath fein, agus leis a fo naomhaich e ar brethne. Thigeadhmid a dh'ionnsuidh abhuird naomha tromluchdaichte le teas-
B ghradh

ghradh agus irisleachd, co minic 's a bhitheas an cothram aguinn, a' tasgaidh suas 'nar criodhachuibh le mor-speis, ar slanui-fhir bheannuichte, a bha roimhe air a thasgaidh ann am prafuich air son ar peacaidh.

Ciod am feum a ni e dhuinne gu'n do ghabhadh 's gu'n d' rugadh CRIOSD leis an Oigh, mar gabhar agus mar deilbhear e 'nar criodhachuibh le Spiorad DE? A Thighearna, biodh CRIOSD air a dheilbh ann am anam, mu'n tig mi dh' ionnfuidh a bhuird naomha, chum 's, mar a ghabhas mo lamh an t-aran agus am fion, gu'n gabhainn CRIOSD le creidimh. 'S e so 'Aran DE, a tha teachd a nuas o neamh, 'agus tha tabhairt beatha do'n t-faoghal.' Tarruing mo chridhe gu brath o nithibh diamhaine an t faoghail so, dlu'-cheangail mi ri m' Shlanui'-fhear, faigheam blas airnithibh spioradail agus triallam ann an fochur uain Degucrich mo chuairte. Loisg a suas an droigh-in agus na dreisean, a tha tacadh an t fil mhath, a chuir thu ann am anam; fosguil ionmhas do ghraidh; mosguil mo chridhe agus fuidhich teas-ghradh dhuit fein ann, teoidh fhion-fhuaireachd agus gabh feilbh air gu h iomlan, cum comhdail ri 'm anam 'an draft le grafuibh do spioraid, agus comhdail sholasach fa dheoidh ann an rioghachd na gloire.

C A I B. II.

Mu Fhulangas CHRIOSD 'na Bheatha.

CHA 'n e amhain gu'n d' rugadh CRIOSD ann an staid iofail, ach mar an ceudna re uile laithean a bheatha, 'Bha e na dhuine do-bronach agus 'eolach air doilghios,' Ifa. liii. 3. Mar a chi sinn gu foilleir o na nithibh so a leanas.

I. Bla

I. Bha e air a dheanadh foi' 'n lagh, Gal. iv.
 ' Ach 'nuair a thainig coi'-lionadh na h-aimfire,
 ' chuir DIA a mhac fein uaithe, a ghineadh o mhnaoi,
 ' a rinneadh fo'n lagh.' S mor an tomhas irisleachd
 fo, gu'm b' eigin do dh' ùdhdar an lagha a bhi ùmhal
 do'n lagh. Rinneadh efan, a bha an-ard os-cionn
 an lagha, fo lagh nan deas-gnatha, nam breithean
 's na modhannan. Dhoibhsan uile thug è ùmhlachd
 iomlan, agus sheasfhach, fad uile laithean a bheatha.
 A rèir lagha nan deasghnatha, bha e air a thimchiol-
 ghearradh mu'n ro è ach òchd laithean adh' aois.
 Luc. ii. 2. ' Ghleidh è chàisg? Rèir lagha nam
 ' breithean dh' ioc è cis.' Bha ùrnuighean minic,
 oibreadh seirce, a shearmaineann agus a thriall gach
 la mu'n cuairt a dheanadh matha, 'nan dearbhadh
 cinnteach air umhlachd sheasfhach do lagh na modh-
 annan. Bhris mac an duine an lagh gu h-iomlan 'an
 smuaintibh 'am briathruibh, agus ann gnìomh, agus
 uime sin b' eigin d'ar Shlanui-fhear beannuichte an
 lagh gu h-iomlan a choi-lionadh; feadh, cha b'
 urrainn e a bhi 'na Shlanui-fhear, nan tigeadh è
 goirid air làn umhlachd a thoirt do gach puine do 'n
 lagh. ' Oir bha a shamhail sin a' dh' ard shagart
 ' iumchuidh air ar sonne, neach ata naomha, neo-
 ' lochdach, neo thruailli, air a sgaradh a pheaca-
 ' chuibh,' Eabh. vi. 26. Nach bu mhòr an tomhas
 irisleachd do mhac DHE, a bheatha a chaitheadh
 san t-faoghal fo uille 's tri bliadhna-dèug thair-
 thichead, mar dhuine do-bronach agus colach air
 doilghios, air a dheanadh fo 'n lagh?

I. Ma rinneadh CRIOSD fo 'n lagh, cha 'n fhéud
 sinne a smuainteachadh gu bheil e ceadaichte dhuinn
 a beatha a chaitheadh os cionn an lagha, ach feum-
 idh sinn a bhi umhal dha co fad 's a tha 'nar comas
 agus mathanas iarruidh trid CHRISD ann sna

h-uile nithibh, air am bheil sinn a' tighin goirid. An robh mac DHE umhal do'n lagh, is am bi neach air bith do chloinn nan daoine co an-dàna 's am beatha a chaitheadh as eugbhais lagha, ach a' lean-tuin mar lagh, an an-tograidh chlaoin andiadhaidh agus an an-mianna fheolmhora fein? Mo thruaighe cia lionmhor iad, a tha caitheadh am beatha gu follaiseach calg-dhireach ann aghaidh lagha DHE?

2. Choi'-lion CRIOST an lagh air ar sonne. Ge d' nach 'eil sinne dhinn fein murrach air umhlachd iomlan agus sheasmhach * a thoirt do'n lagh, a reir an iartuis a 's teinne ann an cumhnanta nan gnìomha, gidheadh mar so thug CRIOST umhlachd iomlan d'a; agus ma bhitheas aguinne creideamh slainteil, miosar na rinn CRIOST air ar son, mar gu'n deanadhmid fein e. Na tugadh ar peacunnadh, a chaidh feachad, mi-mhisneach dhuinn (ma 's fìor aithreachain sinn) gu teachd a dh' ionnsuidh buird an Tighearna. Choi' lion CRIOST an lagh air ar son, agus miosuidh e dhuinne na rinn agus na dh' fhuiling e, agus faoraidh e sinn o mhallachadh agus o dhite an lagha. Cha 'n e mhain gu bheil ar Triath uile-chomafach agus uile-thoileach, cha 'na e mhain gu bheil a thoilltneas lan-dhiongmhalta, eadar-mheadhanaireachd uile chumbachdach, ach coinnichi' a thròcair gu luath am fìor aithreachan. Ge d' nach d' iarr am mac fìridheil ach gu'm buinteadh ris mar an t-oglaoh bu shuarruiche ann an teaghlaich Athar, gidheadh mharbhadh an laogh biata air a shon, chuireadh uime an truscan a b' fhearr 's ghabhadh ris mar mhae gradhach.

II. ' Bhuaireadh e leis an diabhal san fhasach ro 'da-fhichead latha,' Mat. iv. Luc. iv. Bha efan

* Bhunaiteach.

dà nach b' aithne peacadh agus 'na bhèul nach d' fhuaradh riabh cealg, air a bhuaireadh gu na peacannadh a bu ghràineile, iodhain an-earbfa a' freasdal DE, agus iodhal adhradh. Bhuaireadh efan, a tha solar lòn air son a theaghlaich mhòir air neamh, air thalamh, 's ann fa chuan, gu an earbfa a dheanadh a' freasdal DE, le aithne thoirt do na clachuibh fàs 'nan aran. Bhuaireadh an tì sin, a tha riàghladh nan uile nithe le fhreasdal, gu freasdal DE a bhuaireadh, le è fèin a thilgeil a sios o bhinnein an teampuill. Bha 'n tì sin, d'an eigin do dh' ainglibh neimh air fad is do dhaoineibh, ùmhlachd a thoirt, 'na làthair an eigin do gach glùn lùbadh 's do gach teanga aidbheil a dheanadh, air a' bhuaireadh gu tuiteam sios ann làthair an Diabhail, an Drèagain dheirg, na sean nathraich, a bhuaireadh ar ceud sinfìr, a chum adhradh a dheanadh dha. Gun ag air bith, ge d' is iad so na buaireanna sònraichte, leis an tug an Diabhal ionnsuidh air CRIOSD, chuir è fèachuirn air le iomadh buaireadh eile nach 'eil fgrìobhta. Oir rè da fhichead latha bha è buaireadh CHRISD san fhàfach. Seadh thug e oidhirp air a bhuaireadh gu mì-chreideamh, gu chuir ann ag am b' è mac DHE, 'Ma 's tusa mac DHE', arsa-efan. Cha 'n iongantach, ge d' robh creidmheach bochd fann air a bhuaireadh leis gu a chòir air CRIOSD, a chuir ann teagamh, 'nuair a dhoidhirpich è mac DHE a bhuaireadh gu neo-chreideamh. 'Air chor 's gun robh è air a bhuaireadh 'air gach uile dhòigh mar ata sinne, gidheadh as 'eugbais peacaidh,' Eabh. iv. 15. 'Oir a mhèud 'gu'n d' fhuiling è fèin, air dha bhi air a bhuaireadh, 'is comasach, è air cobhair a dheanadh orrasan a tha air am buaireadh,' Eabh. ii. 18.

Fajc cionnes a bha CRIOSD air a bhuaireadh san fhàfach, cha'b ann rè la no dha, ach rè da fhichead

latha, far nach ro tigh aige gu còmhnuidh a ghabhail ann, no lòn gu acras a chasgadh, gun chuideachd gu cò'-radh ach fiadh-bheathaichean na machrach agus deamhain, ach gabh sealladh le mòr-ghàirdeachas mar a thug CRÌOSD buaidh air uile bhuaireannuibh nàmhaid mi-runaich ar n anmanna.

Mar so chaidh CRÌOSD a bhuaireadh chum gu'n deanadh e co'-fhulang linne 'nuair a bhuairear sinn. Chiosnuich e an nàmhaid le ùghdarras facail DE; a chur eiseimpleir romhainne feum a dheanamh do chloisheamh an spioraid, eadhon facal DE; a chathachadh 'an aghaidh ghathan millteacha, fuil-eachdach Shàtain, agus a theagasg dhuinn amharc suas le fùil creidimh air CRÌOSD gu gràsn f haghail, a chum lamh an uacar fhaotuin air buaireadh, mar a dh' amhairc clann Ifràicil suas air an nathair umha, Air. xxi. 9. a chum an leigheas an uair a lotadh iad leis na nathruichibh loisgeacha. Ma bhuaireadh mac DHE air an dòigh so, cha'n ion duinne futhair a bhi aguinn ri dol as gun bhuaireadh. Na gabh ion-gantas an uair a thig buaireadh a' d' charabh. Oir ma bhuaireadh do mhaighisdir, cionnas is urrainn thusa dol as faor uaithe. Ma bha a dh' an-dànadas aig an diabbhal ionnsuidh a thoirt air naomhachd gun smal, ge d' nach robh comas aige buaidh fhaotuin; ma thug e oidhirp air neo-chiontas neo-chrìochnach, neart uile-chumhachdach agns fubhailc gun fal; ma chuir e 'an aghaidh an rùin shìorruidh a bh' aig TRIATH na beatha a thearnadh shìochd Adhaimh, ciod an dìchiol nach dean e 'an aghaidh chreatairean co anfhann ruinne, a tha air ar breth'an truaighe, a tha làn do thruilleachd agus air ar'n eabradh ann an clàbar a' pheacaidh. Ach gidheadh, deanamaid gairdeachas, oir bhrìst mac DHE gial rìghe an nàmhais agus cha leig e le'r nàimhaidibh ar buaireadh thair

thair ar comas, mar ann aguinn fein a bhitheas a' choire. Le nèart gràis ar Shlanuì'-fhir bheir sinn buaidh fa' chònrag, teichidh ar nàmhaid uainn gun a chobhartach agus bithidh sinn tèaruinte fuidh sgaile sgiathan ar DE. Ge do bhuairear thu, o chreidmhich, gus na peacanna as gràineile, n'a tugadh so mì-mhifneach dhuit gu tighin a dh' ionnfuidh bùird an Tighearna Oir ma chathaicheas tu 'n aghaidh gach buàiridh, cha chuir Ard-cheannard do shlaime, a thug buaidh amach, t fhaillinnean as do leth. Oir tha sinn a'faicinn gu'm feud an neach, a's mo anns ambheil do ghràfuibh DHE, a bhi air a bhuaireadh chum na'm peacannadh a 's ro ghràineile, ma bha DIA nan uile, air a bhuaireadh leis an diabhal. Cha 'n 'eù amharas air bith nach robh CRIOSD air a bhuaireadh gu minic rè a bheatha. Oir tha Luc ag ràdh, "Nuair a chrìochnuich an diabhal a 'bhuaireadh gu'n d' imich e uaithe rè tamuil amh-
'àin," Luc. iv. 13. Eabh. iv. 15. agus xiii. 8. Air a' mhodh cheudna feudaidh sinne bhi cìnnteach, gu'n coinnich sinn buaireannan am fad a bhitheas sinn air chèilidh dhiombuain na beatha so. Am fad 's a bhitheas peacadh 'fan t' faoghal, a bhitheas tru-
aillachd 'nar nàdur agus gus an nighear air falbh gu glan nìmh na sean narach o ar crìodhachuibh 's gus an aigear sinn gu cala na sìth, far am bheil naomhachd gun fal agus àrd-shonas ar nàduir, 's èigin dhuinn cathachadh tre fhairge dhoinionnaich na deuchuin 'an aghaidh ar nàimhdean fuileachdacha gus an cuir sinn dhinn uchd-éideadh a chreidimh agus clogaide na slainte agus an ruig sinn ar n ionad-comhnuidh àidh.

Cia ceangailte a tha e ort, o chreidmhich: gràdh a thoirt do Shlanuì'-fhear an t' faoghail? Ge do ghràdhaicheadh tu e le gràdh aingle agus dhaoine,
cha

cha bhiodh 'an fo ach neo-ni ann coi-meas do'n ghràdh a thug efan duitse. Ge d' nach robh feum aig ort, ghradhaich e thu o shiorruigheachd. Mu'n d' rugadh tu, bha a ghliocas gun mhearachd, gad, chuartachadh, agus brosnuich a thròcair neo chrìoch-nach e gu d' pheacadh, is do thruaighe, a ghabhail air fein. Mu'n do ghineadh tu, mu'n robh eolas agad air, mu'n d' rinn thu ùrnuigh ris, dhòirt è deoir gu frasach air do shon ann an lathair Athar agus làn-dìol e cheartas. Ghabh e t' ainfheach air fein, agus dhìol se è le ghràdh. Thug e buaidh air do naimhdibh agus theagaisg e dhuitse cionnas a bheir thu buaidh orra mar an ceudna. Bhuaireadh fhìor-ghloine gun fal le mì-run an nàmhaid a's moth, a chur eiseampiair romhainne cathachadh 'na aghaidh. O mo Thighearna, a thug buaidh 'fa chathcuidich mi 'an aghaidh buaireanna mo namhaid; oir tha e ga m' bhuaireadh 's gach am, 'ga fhalach fein air uairibh fo choslas maithis, agus ag atharrachadh a dhreacha gu aingeal soluis. Tha e ga m' bhuaireadh air gach dòigh, 'am fochur cuideachd agus a m' aonar, amach agus a steach, ann nithibh matha 's ann nithibh olca a'm' shois agus a'm' shaothair, a'm' ùrnuigh agus a'm' ghnìomh. Tha e gairm diamhanuis an t' faoghail, truailleacd mo naduir agus droch eiseimpleir dhaoin' chum a chòmhnadh anns a'chath. O DHIA a mhaithis, dìon mi o 'n leoghan bheucach, cuir an ruaig air gun a chobhartach aige, teafairg mi o bhuirbe fo sgail do sge. Cog air mo shon, agus thoir le d' chumhachd buaidh 'fa' chath.

III. Dhian-ruagadh e le daoine aingidh. Cha luaithe rugadh Triath na beatha, na dh' iarr Herod, le innleachduibh cuilbheartacha a chur gu bàs ann an uaigneas, a' feoruih gu dùrachdach do na daoineibh glìce,

glice, c'aitte, an d' rugadh CRIOSD. Ghabh e mar leth-sgeul, gu'n tigeadh e 's gu'n deanadh e aoradh dha ge do b' e run a chridhe a chur gu bas. Agus an uair nach do shoirbhich innleachdan fuilleachdacha mar a mhiann, ann an diamhair, bhris a mhiosgunn agus fhearg amach gu folluiseach. Mharbh e na h uile leanabh gille fo aois dha bhliadmuidh 'san chearnuidh sin do 'n duthaich 'an d' rugadh CRIOSD. Chafgair e 'n toiseach an t' Shanhedrim no ard-chomhairle nan Iudhach, a chum an rioghachd a dhaingneachadh, gun aobhar gioraig, 'na laimh fein. Agus 'an diaigh sin bha ordudh co teann a chur na naoidheachan gu bas, ann an dochus gu marbhtadh CRIOSD 'na miosg, as gu'n do mharbhadh a mhac fein. Cha luaithe thionsguin CRIOSD air foisgeul na fithe a shearmanachadh gu folluiseach, nadh' eir 'ich a ghnath suas Iudhaich, Phairisich agus Ard-shagairt ga dhian ruagadh agus ag iarraidh le dian-thogradh e fein agus a chlu a mhilleadh, air thus ann an uaigneas, agus 'nuair nach d' fhoghain fo bhris an garg-bhoile amach gu folluiseach 's bhagair iad gu h uamhasach le carn eaglais * gach neach, a dh' aidmhicheadh gu'm b' e CRIOSD am Mesiah, gus fa dheireadh an do nigh iad an lamhan 'na fhuil luachmhoir-san, leis an do shaoradh an cinne daonna. B' og a b' eigin da teicheadh do'n Ephit air son tearmuinn o a naimhdibh mi-runacha. O chreadhail dhian-ruagadh gu bas e le daoineibh agus deamhnuibh. Theich uachdaran an t' faoghail o a chreatairibh fein. Theich Tobar na beatha, a tha riarachadh gach duile air neamh agus air thalamh, an ti a tha 'na sholas do'n aitim, a tha 'n amhghar 's 'na neart do'n mhuintir fhann. Dhian-ruagadh an Cruith-fhear leis a chreatair, TRIATH na beatha le cnuimh-
ibh

* Afcain-eaglais.

ibh dibli na talmhuinne. Gabhamaid gu fuilbhir, toileach ris gach geur leanmhuinn a chuireas freasdal DE 'nar carabh, oir dh' fhuiling ar maighifdir so romhainn. Cha 'n 'eil sinn ach 'nar coigrich air thalamh, cha 'n e fo ar n' aite comhuidh bunaitheach, is tha sin ag osnuich a ghnath an deis sonais ar naduir gus an ruig sinn an t' aite 'am bheil sinn r'a mhealtuinn. Na gabh iogantas ge do bhitheas daoine malluichte 'an ti air do gheur-leanmhuinn, air d' fhogradh, air do chlaoidh, air do chaineadh, ge do bheir iad uait do choir agus ge do chuireas iad gu bas fein thu; oir mar so mhi-ghnathuich iad do mhaighifdir. Dhian ruag iad gu bas e, 's 'nuair a bha e caochladh air a' chrann agus a dh' iarr e deoch g'a neartachadh fo throm-luchd a phein, cha do thairg iad dha ach domblas agus fion geur. Faic 'an so, o dhuine, nadur an t' faoghail d'am bheil moran a' toirt geille, agus air son am bheil iad (feudaidh e bith) a' reic an slainte. Bheir an faoghal aingidh 'an comhnuidh fuath do dhaoineibh matha agus do Thobar gach mathais agus d'a sheirbhis. Oir cha 'n 'eil communn aig solus ri dorchadas, no aig DIA ri Belial. Tha nadur naomhachd agus nadur mi-naomhachd calg-dhireach ann an aghaidh a' cheile, agus mar so bidh nadur an luchd-muintir. Ma dh' fhuiling CRIOSD moran claidhe air do shonfa, bi cinnteach nach 'eil an t' oglach oscionn a mhaighifdir. Ma tha nadur DHE agus nadur an deamhain 'an aghaidh a cheile, bi cinnteach nach taitin do nadurfa a us a nadursan r'a cheile, 's uime sin gu'n toir e fuath dhuit.

IV. Dh' oibrich e mar shaor maille ri Ioseph re uine mhoir a' cofnadh arain le fallas a ghnuisse, Mat. xiii. 55. Nach e so mac an t' faoir, ars a n-imhdean,

“ naimhdean, is nach e ainm a mhath-r Muire”
 Chaidh a leagail mar earran d’a phein air Adhamh,
 gu’m b’ eigin da aran itheadh le fallas a ghnuisse gus
 an do phill e dh’ ionnfuidh an dufluich. Agus uime
 sin dh’ fhuiling efan, ‘ d’ am buin an talamh is a
 ‘ lan agus gach spreigh air mhùle cnoc,’ Salm l. 10.
 ‘ d’ am buin eunlaith an t’ fleibhe agus beathaichean
 ‘ na machrach, a tha fosgladh a lamh agus a’ ria-
 ‘ rachadh gach uile dhuil a tha beo.’ Salm. cxv. 16.
 a bheatha a chaitheamh mar fhear ceirde bochd a’
 cosnadh arain le fallas a mhauidh, a chum ar n
 anmanna shaoradh o sgrios fionnuidh. Ge do b’ e
 Rìgh na gloire, ge do bha sealbh aige air gach uile
 ionmhas air neamh agus air thalamh, thoilich e fas
 bochd air ar son-ne. ‘ An diaigh sin, thionsguin e
 air foisgeul na sìthe a shearmanachadh fe thri bliadh-
 nadh agus she-miosa, a’ dol mu’n cuairt o aite gu
 h aite a fìor-dheanamh matha d’a chreatairibh fein
 gus fa dheire an do leag e a bheatha fios air ar son.

Tha eifimpleir ar Slanuì’-fhir a’ teagasg dhuinn,
 nach ‘eil e ceaduichte dhuinn ar beatha a chaitheamh
 ann diamhanas. Cha robh Adhamh r’a bheatha a
 chaitheamh, ann an staid na neo-chiontais, diamh-
 anach. Thug DIA nadur gnìomhach do’n anam.
 Tha ghrian, a’ghealach, na reulta’s na saoghail loin-
 nearra os ar cionn, an cuan agus an talamh a tha
 fa ‘r bonn, a’fìor-ghluasad. Tha aingle a’ frithea-
 ladh do dh’ iartas DE. Tha ‘n cruinne-ce air fad
 agus na bheil ann a ghnath a’ gluasad. Tha mar
 fhiachan oirne ar math fein agus math dhaoìn’ eile
 a chur air aghaidh, frea arrach do’n chrìch m’a
 choinne ‘n do chruthaich DIA sinn.

V. Chaith e bheatha ‘am bochduinn, 2 Cor. viii 9.
 ‘ Oir ‘s aithne dhuibh gras an Tighearna Iosa
 ‘ CHRÌOSD,

‘CHRIOID, ge do bha e faibhir gu’n d’ fhas e aim-beartach air ar son-ne, chum gu’m biodh sinne faibhir trid a bhoichduinn, 2 Cor. viii. 9. ‘Nuair a dh’ iarradh cis air Rìgh nan rìghrean, cha robh airgid no or aige fein, ach b’ eigin da Peadar a chur a dh’ iarruidh airgid ‘an iasg na mara. ‘Ge do bha tuill ‘aig na sionnuich, brocluinn aig na leoghainn, agus ‘mid aig eunlaith an adhair, cha robh aig mac an ‘duine, aite ann an cuireadh e cheann,’ Mat. viii. Cha robh ionmhas faibhris shaoghailta aig Tighearna nan Tighearnan. Ach re a bheatha bha e air a chumail suas le fbiughantas agus lon a chreutairean fein. ‘Nuair a bha e gu marcachd a stigh do bhaile Ierusalem cha robh ainmhidh aige, ach a’ a’ a ghabh e’an iasad. Cha robh aig Rìgh na sìthe tigh leis fein, ‘an gabhadh e tamh, no uaigh leis fein ‘an amhlaiete e, ach rugadh e ann an stabull duin’ eile, ghabh e combnuidh’ ann an tighibh dhaoin’ eile agus dh’ amhlaiheadh e ‘an uaigh duin’ eile.

Mar so ghabh e san, ‘Nach do mheas mar reubain ‘a bhi co’-ionann ri Dia,’ Phillip. ii. 6, 7. dreach oghaich ro bhoichd air fein. Ge d’ is e tobar an t’ faibhris nach traogh, agus aig am bheil l n-sheilbh air na h uile nithibh, dh’ fhas e aimbeartach, a chum sinne a dbeanamh faibhir, 2 Cor. viii. 9. Chuir e dheth car seal a thruscan gloire, agus fge duich se e fein ‘am broineaguibh neo-luachmh’ or ar basmh’ or-achd-ne, chum gu’n tugadh e dhinne truscan falach ar truaillachd agus ar peacuidh, agus chum ar fgeadachadh le eideadh neo-bhasm’ or fhireantachd fhiorghloin fein. Bha gach ni saoghailta a dh’ uireasbhuidh air an ti sin, leis an leis an saoghal. Bha gach co’-fhuirtachd thalmhuidh a dh’ easbhuidh air an Dia sin, aig a bheil ionmhas gach faibhris, a chum, le faibhrean

fálbhreas pailt a ghrais, gu'n deasfuicheadh e sinn air
 son sonais bhith-bhuain. Chi sinn gu bheil boch-
 duinn o'n leth a muigh agus gràs o'n leth a stigh a'
 co'-sheasamh r'a chèile. 'S e DIA aig a bheil fios
 ciod an staid a 's freagarruiche dhuinn agus bheir e
 gach nì dhuinn, a rèir ar-feuma. O b' fhearr gu'm
 biodh bochduinn spioradail air ar n anamuibh, 'an
 sin dheanadh e faibhir sinn le gràfuibh agus co'-
 fhurtachd a Spioraid. Oir 'riaruich e a mhuin-
 'tix, a bha ocrach, le nithibh matha, agus na da-
 'oine faibhire chuir e uaithe falamh.'—O ionmhais
 an t' taibhris shiorruidh ! o ghliocais neo chrìoch-
 naich, thoir gràsan dhamhsa do chreatair bochd, a
 chum gu'm biodh, agam sealbh annadfa, ge 'do bhi-
 theas gach nì eile dh' easbhuidh orm. Ciod an
 suaimhneas a dh' fheudas mi fhaotuinn o'n t' saoghal
 as eugbhais do ghrais. Cair son a thogradh mo
 chridhe 'n deis nan-nithe, a bhiodh 'nan inneil air
 mo thruailleadh, agus a thàirngheadh do ghràdh o m'
 chridhe, 's a bheireadh uam sonas m' anma ? 'An
 nite mil-fhaotuinn fa' pheacadh cha 'n 'eil ann ach
 nimh. O thesa, aig a bheil neart uile chumhach-
 dach, euidich agus neartuich mi 'n aghaidh gach
 buairidh, a dh' fheudadh mo tharruing d'a ionn-
 fuidh. Thusa, a bha bochd 'an t' saoghal, is aithne
 dhuit m' uireasbhuidh agus mo thruaighe; 's mar an
 ceudna a' chunguidh leighis, slanuich 'm anam o
 uail an t' saoghail. O gabh mi stigh a dh' ionnfuidh
 faibhris do ghrais. Tog mi os-cionn an t' saoghail
 agus bitheam air mo bheathachadh le uithibh matha
 do theacha. Tha mi 'g am' thilgeadh fein le m' uile
 pheacadh, thruaighe agus uireasbhuidh ann do gla-
 fuibh caomha, tha mi tiomnadh mo spioraid a' d'
 lamhuibhse, a-rinn e rèir do threacha fein. Athlea-
 fuich e le d' fhirinn agus le d' ghliocas. Sgar m'

anam o gach ni a dh' fheudadh mo sgaradh uaitse, gràdhuicheam an faibhreas sin, a tha r'a fhaotuinn ann ad' bhochduinn.

VI. Bha beatha CHRISD làn doilghis. Cha 'n e 'mhain gu'n robh e 'na dhuine do-brònach agus eolach air truaighe, ach air doilghios cuideachd, Ifa. liii. 3. 'S è sin, duine air a lionadh le bròn is air a chleachdadh ri mulad. Cha luaithe rugadh e, na thionsguin e air àmhghar na beatha fo a bhlasad. Thimchiollghearradhe air an ochdamh latha, 's dhianruag Herod e. Dh' fhuiling e bochduinn an t' saoghail, masladh o dhaoineibh, buaireadh o'n diabhal, ana-càinnt o pheacachuibh, agus corruich DHE. Bha làn-mhothachadh aige roì'-laimh air gach masladh, claidh agus guin, a bha e ri fulang. Bu leoir fo a dheanamh a bheatha brònach, mi-shuaimhneach. Ach b' e a mheudaich a bhròn o'scionn gach ni, an roì'-shealladh a bh' aige do'n oidhche dhubhuich fin, ann san d' fhuiling e cruaidh-spàirn anma agus cuirp air a' chrann. Chunnaic e roì'-laimh gu'n robh e ri iomachd 'am fion-fhasgan feirge Athar 'na aonar, Ifa. lxiii. 3. Agus cia mor am bron agus an t' uamhann spioruid leis an do luchdaicheadh anam, le bhi smaoineachadh roì'-laimh air an uair thuirfich, bhronaich, dhubhalch sin, ann an robh e ri fulang, agus a thug air a ràdh, 'Tha m' anam 'ro bhronach eadton gu bàs,' Mat. xxvi. 38. Bha e 'na DHIA, gu fhulangas fhaicinn roimh' laimh, agus 'na dhuine, gu mothachadh trom a bhi aige air.

Mar so dh' fhàs an DIA sin, a tha 'na thobar gach aoibhnis agus gach solais gun smal, 'na dhuine làn do bhron, air son ar peacaidh, a chum gu'm feudamaide, a thoill a bhi air ar claidh a chaoidh ann an lafruibh bi'-bhuan, gairdeachas a dheanamh a chaoidh nan cian 'an gloir gun chrìch.

VII. Dh' fhuiling CRIOST mor-thair, Isa. liii. 3.
 Rinneadh di-meas air agus chuireadh cul risle daoine-
 ibh. Thugadh gach eas-urram d'ar Slanui-fhear;
 cha'n ann amhain le daoineibh ain-eolacha, suarracha
 agus gun mhios; ach mar an ceudna, leis na sgrìo-
 bhuich agus leis na Phariseich, leis na seanairibh, le na
 priomh fhagartuibh, le luchd-riaghluidh a' bhaile
 agus leis na daoineibh a bu chliuitiche agus a b'
 ainmeile, cha 'n e 'mhain ann an ughdarras a-
 agus 'an faibhreas, ach mar an ceudna 'm foghlum
 agus an' diadhachd. Bhrosnuicheadh iad leis an
 fharmad mhi-runach, chealgach, a bh' air lasadh
 an taobh a stigh dhiubh, gu eas-urram a thoirt do
 Toriath na beatha. Rinn iad di-mios air fein,
 chionn gu'n robh an oigh air bheag faibhris. 'Nach
 'e so (ars iadfan) mac Ioseiph? nach i a mhathair
 'Muire? Nach iad a bhraithrean Seumas agus Iofes
 'Simeon agus Iud? Nach e so an saor?' Bha iad
 a' cur ann ceill gu'n robh iomlaineachd na fìor-
 ghloine, 'na gheocach, 'na phoiteir, 'na chompan-
 ach struidheil, neo-stuama, do na daoineibh a bu chion-
 tuiche 's bu shuarraiche, Phublicanàchuibh agus
 phèacachuibh. Chuir iad ann ceill, gu'n robh a
 theagasg truaillidh 'an aghaidh lagha Mhaois; foilleil,
 ceannairceach, a' bacadh cise a thoirt do Cheasar)
 agus nach robh 'na mhiorbhuiltibh ach droigheachd
 Chuir iad gu mi-runach ann ceill, nach ann b'
 cumhachd DHE a rinn e na miorbhuillean sin, air
 son an tug an sluagh urram dha, ach le innleach-
 daibh ifrinne agus le comhnadh Bhelsebuib, chean-
 naird nan deamhan. Thuirt iad ri fìor-ghloine gun
 fal, gu'n robh e mi-naomha, ris an ti a dh' orduich
 an t' sabaid, gu'n do bhrìst e i gu minic. Co an
 dana a bha chreatairean fein as gu'n do chuir iad
 gach cionta a bu ghraineile agus a b' uamharra as a

leth, eadhon, dia-mhaistadh, 'C' air son a tha 'n
 duine so a' toirt maistuidh do DHIA, ars iadfan;
 Bha gach aon d'a naimhdibh ag radh, gu'm b' fhear
 mi-ghniomh agus co'-sheiseadh do luchd-neoghloine
 e gu'n robh e air mhi-cheill agus gu'n robh deamhan
 aige. Thuirte iad gu bitheanta nach robh ann ach
 misgeir, fear-cuthaich, Samaritanach agus neach aig
 ann robh deamhan. Ma bha e uair air bith ann an
 cuideachd pheacach, ge do bha a bhriathra a ghnath
 naomha, 's ge d' nach robh e'g iarraidh na air bith
 ach an slainte agus an sonus, gidheadh mhios iad
 e mar neach, leis m bu' mhiannach itheadh agus
 ol maille riu. Ma bha domhladas sluagh 'ga lean-
 tuinn a dh' eisdeachd fhacail, no dh' fhaicinn a
 mhiorbhuiltean, dhit iad e mar neach a bha tog-
 bhail buaireis agus ais-sithe.—Air an doigh so, do'n
 ti sin, d'an tug aingle mor-urram, thug daoine eas-
 urram; dhasan, d'am bheil neamh a' toirt aoraidh,
 thug luchd-aiteachuidh na talmhuinne ana-cainnt.
 Thugadh spid leis an t' sluagh, do'n ti sin, a tha
 armaistean fhlaithis a' glacadhuich a bhi air air
 cumhachd, saibhreas, gliocas, neart, urram, glòir
 agus beannacha.

VIII. Dh' fhuiling CRIST a' cras, Mat. iv. 2.
 Bha e'n diaigh f' air acr. s.' Bha efan, a tha solar
 loin do dh' eunlaith an adheir, do dh' iasg na
 saige agus do bheathaichibh allta, e fein gu minic
 air a' cras 'ian t' faoghal. Dh' ith an duine an tus
 le ciocras ana-miannach, am mios toirmisgte agus
 nime sin bha a' cras air mac DHE, gun lon goire-
 asach g'a chasgadh.

Gabh beachd shealladh air a' ghradh iongantach,
 a thug CRIST d' ar u anmannuibh. Du' fhuiling
 an ti sin, atha beathachadh a' chruinne-che gu
 leis, a' cras a' chum gu'n riarruicheadh e ar n'anman-
 nuibh

nuibh gu fìorruidh le nithibh matha a thighe gu'n tugadh e sinn a dh' ionnsuidh na staid agus an ionaid sin, f.r. nach bi ocras no iota oirn ni 's mo Taisb. vii. 17. far am bi lan-chomas aguinn itheadh do chraoibh na beatha, a tha ann a' meadhan Phàrrais ar DE, Taisb. ii. 7. O gu'm biodh ocras air ar n anmanna 'n toir air CRÌOSD, a dh' fhuiling urrad acrais agus chlaoidhe air ar son-ne 'An sin dh' fheudamaid a bhi earbsach is lan-chinnteach, gu'n riaruicheadh e ar n anmanna le grafuibh a spioraid, 'nuair a thig sinn a dh' ionnsuidh a bhuird.

IX. Dh' fhuiling Triath na beatha iota, Eoin iv. 7. 'Deir Iosa ris a mhnaoi, their dhamfa deoch. Eoin. xix. 9. 'an diaigh so deir Iosa, tha iota oim.' Bha iota corparra gu bitheanta air an tobar sin, a dh' fhosgladh chum iota spioraail dhaoin eile a chasgadh. Bha efan, a tha toirt cuiridh dhoibh fan uile, air a bheil iota, teachd d'a ionnsuidh fein agus an diol ol, 'an geall air copan do uisge fuar shaotuinn dha fein. Dhiultadh deoch do uisge fuar dhasan a tha 'g ràdh, Laoc. v. 1. 'Ithibh, o mo chairdean, oluibh, seadh, oluibh gn faibhir, o mhuintir mo ghraidh! agus gidheadh thairgeadh domblas agus fion geur dha, ach gidheadh dh' ol e copan fraoch-feirge agus dimb DHE, a dhlighear dhuinne air son ar peacaidh. Dhiultadh dha 'n copan sin air an robh mor-fheum aige, ge do dh' ol e 'n deoch bhàsmhor, nimheil: shearb sin a bu choir dhuinne ol. 'An aon fhacal dh' fhuiling Triath na beatha iota, chum gu'n tugadh e dhuinne a ol, uisge na beatha gu saor, Taisb. xxii. 17.

Chi sinn o'n earrainn so do eachdruidh ar Slanui-fhir cia measarra agus neo ailghiosach a bu choir do mhac an duine a bhi 'na bhiadh 's 'na dheoch. Ma dh' fhuiling uachdaran a chruinne che ocras

agus pathadh le easbhuidh bidh agus ditho, am math
 a thig dhuinn, am biadh no 'n deoch, a tha sinn
 a' faotuinno laimh fhial, a mhi-bhuileachadh air craos
 no misg? Agus nach coir dhuinn a bhi taingeil air
 fon ar pailtis, a' toirt do gnath fainear gu'n robh mae
 DHE air a chlaoidh le tart agus gear-acras air fon
 ar peacaidh? O Thighearna, deonuich gu'm bi acras
 agus tart air m' anam 'an geall ort fein, ann's gach
 aon am, gu sonruichte 'nuair a thig mi ghabhail
 co'-roinn do d' shuipeir naomha, a dh' ol do d' fhuil,
 a tha 'na deoch do rirleadh, agus a dh' itheadh do d'
 fheoil, a tha 'na biadh do rirleadh, Eoin. vi. 55. a
 chum gu'm biodh m' anam ciocrach agus iotmhor air
 a bheathachadh le creideamh anns an t' Slanu'-fhear
 bheannuichte, a cheusadh air sen peacanna a chinne
 'daonna. O gu'n raibh ciocras agus tart air m' anam
 an geall air an DIA bheo. Mar a thogras fiadh le
 ard-bhuirich ris na fruthuibh uisge, gu'n robh tart
 air m' anam an geall air an DIA bheo, a 's urrainn
 amhain mo thart a chasgadh. O c' uin' a nochdar
 mi a' d' lathair? C' uin a chi mi maise do ghnuise?
 O ionmhais m' anama ann am fasach lom an t' saoghail
 so, na diol orm am fion geur, an domblas agus a'
 chlaoidh, a thug mi dhuit le m' pheacannuibh 'nuair
 a bha iota ort; ach gabh sealbh gu siorruidh air mo
 chridhe.

X. Dh' fhuiling e fgios agus farachadh ro mhor,
 Eoin. iv. 6. ' Uime sin air do Iosa a bhi sgith le a
 ' thuras, fhuidh e mar so aig an tobar.' Os-barr
 air an fgios a dh' fhuiling CRASD, o obair mar
 fhaor mu'n do thoisich e ainsoisgeul na fithe a shear-
 manachadh, 's iomad ceum airfnealach 'n diaigh sin
 a fhuibhail e eadar h Ierusalem agus Galili, o bhaile
 gu baile, 's o dhuthaich gu duthaich; uair a' direadh,
 's uair a' tearnadh bheann, uair a' teicheadh le anama

a naimhidibh foileachdach, air uairibh a' triall le
 fallas agus faothair gus am bu bhuidhidh leis fuidheadh
 fios gu fois a ghabhail, Eoin iv. 6. mar a rinn e aig
 tobar Iacoib. Air uairibh eile bha ar Slanui'-fhear
 beannuichte co trom le sgios air tir-mor, as
 gu'm b' eigin da gu bitheanta seoladh air muir, air
 achd 's gu'n do choidil e ann am meadhon doinninn
 mhoir, 'nuair a bha gaoth laidir bl uaireafach agus
 ionna uaihheacha a' bagradh crìoch a chur air a'
 bheatha. Cha de mharcuich e ach aon uair, eadhon
 air an la mu'n do ghlac iad e g'a chur gu bas. Seadh
 bhla e gu minic co sgith le triall mu'n cuairt a' dean-
 amh matha, as gu'm bu mhiann leis air uairibh dol a
 leth-taobh o'n cho'-theanal, gu aite uaigneach a
 ghabhail foise. Ach 's tric nach b'urrainn e'n goireas
 fo fhaotuinn le domhladas an t' fluaigh. 'Am bri-
 athruibh aith-ghearra, bha a bheatha air fad lan
 faothaireach, farachuidh, airfneil agus sgis. Agus
 an uair a bha crìoch a chuairte air thalamh a' tarruing
 dluth, bha e co ro sgith a' giulan a chroinn-cheufaidh
 a mach ri fliabh corrach Chalbhari 's gu'n robh e'n
 eunthart failneachuidh fuidhe, gus an do chuidich
 Simone, Luc. xxiii. 26. Ach bhuanuich rìgh na
 sìthe gu fuilbhir 'na obair, gus an do ghiulain e eal-
 lach ar peacaidh air an t'fliabh, gus an do lub e a
 cheann a choinneachadh a bhais oir ar son, 's gus
 an d' fhosgail e le iobart f'hala, dorus nam flaitheaf,
 a dhruid sinn oirn fein le 'r cionta. Rinneadh
 buailteach do gach mallachadh agus cradh, d' an
 robh clann nan daoine buailteach air son am pea-
 cuidh, an ti sin, a tha cumail suas nan uile nithe
 le facal a chumhaehd, Eabh. i. 2. 'Anns am bheil
 'ar bith ar beatha agus comas gluafaid, Gniomh
 xvii. 28. A tha toirt beatha a gus loin do gach duil;
 achum gu'n tugadh e suaimhneas do dh' annannuibh
 sgith

sgithe, a tha ri faothair fo mhothachadh trom am peacaidh, Mat. xi. 28. agus a chum gu'm faigheam-aid fois mhaireannach air neamh.

Feudaidd tu, o chreidmhidh, co'-fhurtachd a tharruing o staid fo do Stanui-fhis, an uair a tha thu airfnealach, sgith 'an anam no'n corp, air muir no air tir. 'Bha 'n DIA a thug dhuit beatha, 'fan staid cheudna. Chaidh e a ghnath mu'n cuairt a ghairm Iudhach agus Gheintileach. Chaidh e dh'ionnsuidh bhailtean Israeil agus Iudaih, d'an garan-
nuibh 's d'an fionagoguibh, a shearmanachadh dhoibh rioghachd DHE; d'an tighibh, a leigheas nan ea-
flainteach. 'Am machraichibh agus ri taobh na'n aimhnichean chruinnich e'n sluagh, a thoirt dhoibh facail nas fionne is bheathuich se àid air mhodh mior-
bhuiltich. 'Nuair a thigeadh e dh'ionnsuidh crich a thurais, thoifich e do ghnath air a chreatai-
rean fein a theagasg. 'Nuair a bha dheisciobuill a' fmaoineachadh air nithibh feumail a chuirp, bha efan 'an comhnuidh a' cur air aghaidh slainte an anmanna. 'An aon aite ghabh iad ris agus 'an aite eile chuir iad air falbh e. Ann an sin dh'imich e air falbh gun ghearan, a' guilangu foigidneach, ea-corach na muintir sin, air an robh e gu'fial a' buileachadh gach sochair, a bha feumail chum an slainte. 'Nuair a thoifich e ris an t foisgeul a shearmanachadh, dhian-ruagadh e'n comhnuidh. Aig Nasaret, a bhaile fein ghlac iad e le ain-neart 'nan lamhuibh agus b' aill leò a thilgeadh sìos o mhullach sleibhe chais, air an robh am baile air a thogbhail, a chum gu'm bruthadh iad gu bas e, gun ni air bith aca r'a chur as a leth, ach gu'n d'innis e'n cionta dhoibh gu saor, agus gu'n tug e orra comhairle chairdeil an leasa. Mar a bu chliutaiche a bha e fas le mior-
bhuiltibh agus oibribh iongantacha bu mhoide a bha
fuath,

fuath, ganlas agus farmad dhaoine cumhachdacha aig
 eirghidh 'na aghaidh. 'S minic a dheilbh iad inn-
 leachd le cheile chum a ribeadh agus a chur ann fas.
 Chuir iad maoir g'a ghlacadh. Thug iad clacha
 g'a mhilleadh. Thug iad aithné theann, ge b' e
 air bith aig an robh fios c' aite 'n robh e, gu'n inn-
 seadh iad so, chum gu'n cuireadh iad 'an laimh e-
 dh' orduich iad gach neach, a dh' ainmicheadh
 ainm CHRISO, a bhi air charn-eaglais. Rinneadh
 e 'na charraig-oilbheim 's 'na chomhara chum gu'n
 labhrar 'na aghaidh. Tha so freagarach do bhriath-
 ruibh a bheoil fein, 'Is fuathach leis an t' saoghail
 'mise, feadh fos thug iad fuath dhamh gun aobhar.'
 'S tric nach d' fheud Rìgh na sìthe gluafad os-aird a'
 measg a chreatairean fein, ach b' eigin da e fein fhol-
 ach mar fhogarach, a bha deanamh droch-bheirte
 agus a' teicheadh le anam. Oir 's gann a bha iad
 uair air bith gun inleachd chealgach 'nan aire chum
 a chur gu bas. Bu tric a bha ar Slanui-fhear ann
 an cunthart air muir, 'san fhasach, 'La' bhaile, a la
 agus a dh' oidhehe, o 'na seanairibh, na prìomh-
 fhagairt agus luchd-riagluidh an t' sluagh. Ach
 bu neartmhoire 'n ti a bha leis na bha 'na aghaidh.
 Mar so chaith mac sìorruidh an De bheo a bheatha
 'an cunthartuibh air thalamh, a chum gu'n cosnadh
 e dhuinne ar beatha a chaitheamh ann saoradh agus
 ann tearmunn sìorruidh air beinn Shìoin, ionad co-
 theanail aidh nan naomh, far nach druidear gu brath
 an dorus, Taibh. xxii. 25. far nach bi eagal gu'n
 toir namhaid gu brath ionfuidh oirn. Ach mar a
 thachair do Shlanui-fhear an t' saoghail, tachruidh
 dhuinne (ma's sìor-chrìosduidhean sin) Bithidh ar
 beatha buailteach do chunthartuibh do dhian-tuag-
 adh agus ghanlas dhaoine, am fad a bhitheas sinn
 'nar luchd-turais 'an gleann na'n deur agus na
 truaighe

O c'uin a dh' fhagas mi truailleachd na beatha so, agus gleann nan deur, a' chraidh, na h' aimh-reite agus na truaighe ? C'uin a dh' fheudas mi feinn le buaidh-ghair, o uaigh c' àite am bheil do bhuaidh o bhàis c' aite 'm bheil do ghath ? C'uin a dh' fhàgas mi a' m' dhiaigh truailleachd mo na cuir; agus a' bheir mi leam gloine cridhe, dh' ionnsuidh an ionaid sin 'am faic mi mo DHIA ? C'uin a theicheas mi o'n ionad so a' pheacadh agus na doruinne, a dh' ionnsuidh naomh-chomhnuidh an De mhoir, agus a ghabhas tu mi stigh a' miosg nan spioradan bean- nuichte, a sheinn orain Mhaois agus an uain maille ri ainglibh agus ard-ainglibh air sliabh Shioin gun sgios ? C'uin a leanas mi mo Shlanui-fhear gu baile an De mhoir, a dh' fhaiticheas tu mi ann an gla- cuibh do ghraidh le guth a 's misle na ceol talmh- uidh, O fosgluibh a dh'orsa fòrruidh rìgh na gloire,

a chum gu'n rachadh oidhre na beatha a stigh d'a
shuaimhneas bi'-bhuan?

C A I B. III.

Mu Fhulangas CHRIOSD re uine ghoirid romh'
a bhas.

A NN sa' chaibdeil a tha roimhe so tha caileigin do
dh'eachdruidh mu fhulangas agus mu iora slacha
CHRIOSD. Bheir sinn fainear ann sa' chaibdeil so,
ciod a dh' fhuiling e re uine gheirr roimh' a bhas,
ann san oidhche sin 'an do bhrathadh e, 's 'an d'
orduich e sacramaid a shuipearach.

Ann san oidhche 'an do bhrathadh ar Slanui'-
fhear, ghleidh e chaisg agus chuir e far sgaoil i,
's shuidhich e sacramaid shuipearach an Tighearna
'na h' aite, Mat. xxvi. 18, 26. Agus air dha laoidh
no Salm a sheinn (do bhrigh coislaig gur i'n ochdmha-
salm-deug thair a' cuig fichead a sheinneadh, chionn
gu'm b' i a bu ghnath leis na h' Iudhachuibh a
sheinn 'an deis na caisge) 'an am na caisge agus sui-
pearach an Tighearna, thoifich CRIOSD air na nithe
sin fhulang, a bh' air an ciallachadh leis an da sha-
cramaid. 'An diaigh dha 'n tus an t' fearmain so,
a tha lan comh-fhurtachd, a thoirt seachad, mar a
th' air a chur fios ann Eoin xiv. xv. xvi. dh' fhuiling
e mar a tha sinn a nis r'a thoirt fainear.

I. Dh' imich e thairis air fruth Chedroin, Eoin
xviii. 1. Chaidh iad amach gu sliabh nan craobhan
ola, a bha astar la sabaide no da mhile o Ierusa-
lem, gu ionad d'an goirear Getsemane, far 'an robh
garadh 'am bu ghnath le Iosa imeachd agus air an
robh Iudas cealgach fìor eolach. Choifich Iosa tre
uisge fuar Chedroin ann an oidhche fhuair ghail-
liun. Leis a so tha cuid ag radh gu'n robh an fhai-
dheadaireachd

dheadaireachd fo air a coi'-lionadh, Salm. cx. 7.
 'Oluidh e deoch as an t' fruth air an t' sli he.
 Bha e 'g innseadh d'a dheisciobluihb air an t' sli he,
 gu'n robh an uair a tarruing dluth ris, ann san robh
 e r'a bheatha a leagail fios air son a chinne-daonna,
 agus gu'n trei eadh iad uile e 's gu'm fagadh iad e
 ann an lamhuibh a namhdean. Chuir an co'-radh
 fo iad uile fo mhòr iongantas, Mat. xxvi. 30. Ach
 air do Phedar a bhi ni b' earbsuiche as fein na cach,
 gheall e nach trei eadh e san e gus am bas. Tha
 sinn a' leughadh ann, 2 Sam. xv. 23—30. gu'n do
 thriall Daibhi le chuideachd thair fruth Chedroin cas-
 ruifge 's gu'n robh iad a' gul air an t' slihe. Ach anis
 tha CRISP fein, a tha' air a chiallachadh leis an t'
 samhlaidh fo, ag imeachd thairis casruifge agus a'
 gul maille r'a dheisciobluihb.

Mar a thriall CRISP, roimh' a bh' s agus mu'n
 deachadh e steach do ghloir, thair fruth Chedroin,
 air an amhail cheudna 's eigin duinne dol th'air fruth
 Chedroin ar trioblaidean agus am fulang le mor-
 shoighidin ma'n teid sinn a stigh gu gloir shiorruidh.
 'S eigin dhuinn, dol tre fhaire ruaidh nan cruaidh-
 dheuchuin, tre fhasach dhubhach a bhuairidh, tre
 Jordan d' ian-chuileach nan deuchuin mu'n teid
 sinn a stigh do'n Chanaan fuir. 'S eigin duinn dol
 tre ghleann tioram tartmhor Bhacai, mu'n nochdar
 sinn 'an lathair DHE an Sion.

II. Dh' fhuiling e bron agus doilghios do labhairt
 anns a gharadh mar a ch' i sinn.

1. O bbriathruibh nan ceithir foisgeulaichean,
 'Thoisich e air bhith ro-bhrònach agus trom,
 arsa Mat. xxvi. 27. "Thoisich e air bhith crith eug-
 'alach, agus fuidh bhròn ro mhòr," arsa, Marc. xiv.
 33. Ma'n d' imich CRISP do'n gharadh, throm-
 luchduich ro' smuainteachadh air an uair fo e, le
 trioblaid

triblaid anma, mar a tha Eoin 'an so a' cur an ceill.
 'Tha m' anam ro bhronach cadhon gu bas,' Mat.
 xxi. 28. Cha 'n e 'mhain gu'n robh e bronach ach
 bha e ana-barrach bronach, agus cha 'n e 'mhain so,
 ach bha e ana-barrach bronach cadhon gu bas. Gu
 cinnteach cha ni suarrach a dh' fhag mac Dhe ro
 bhronach, ro throm, crith-eagalach agus fo chruaidh-
 ghleaca spioraid. Chionn gu'm bu neach neo-chrioch-
 nach a bha fulang, bu ni neo-chriochnach a luchduich
 mar so a spiorad. Ge d' nach b' urrainn nadur na
 diadhachd fulang, gidheadh mar biodh so a' cumail
 naduir an duine suas, dh' fhainnicheadh e fo eallaich
 thruim peacaidh fhliochd Adhaimh. Chionn gu'n
 robh a phian a thoill iad, siorruidh. Cha b' urrainn
 a naimhdean a chur fo amhghar co mor as so, oir
 bha 'n gradh a thug efan do'n chinne-daonna, ni 's
 mo na 'm fuath a thug iadsan dhasan Dh'imich e do
 dh' aite 'am faigheadh a naimhdean amach e gu fu-
 rasta. 'Cha 'n urrainn briathran meid an troim
 luchda, a bh' air anam CHRIOST 'san am sin, a chur
 ann ceill, cha 'n urrainn cridhe thuigsin, oir tha e na
 dhiamhaireachd air ainglibh.

2. O'n urnuigh a chuir e suas. 'Thuit e air
 'aghaidh agus rinn e urnuigh,' Mat. xvi. 39. 'Tha
 Marc ag radh gu'n do thuit e air aghaidh, agus Luc,
 gu'n do lub e a ghun. Agus mar so rinn e urnuigh;
 'Abba Athair, tha na h uile nithe so dheantadh dhuit-
 'se, cuir an copan so feachad orm, gidheadh ni b' e
 'mo thoilse, ach do thoilse gu'n robh deantadh,' Mat.
 xxvi. 39. 'Chuir CRIOST ann an laithibh fheola suas
 'urnuigh agus ath chuinge maille ri ard-eigheach
 'agus deuruibh ris an Ti, a bha comasach air efan
 'a fhaoradh o'n bhas, agus fhuair e eisdeachd ann san
 ni tre 'n robh eagal aige, Eabh. v. 7. Ach cionnas
 a fhuair e eisdeachd? Cha 'n ann 'an cur a chop-

ain seachad air, oir dh' ol e suas an t' iomlan dheth;
 ach ann an toirt an dochuinn fhadaluich, nimheil,
 fhearbh, as a' chopan so. Oir ge do dh' fhaisg a'
 mor-chradh, a bha 'fan chopan so, fallas fala, 'na
 bhraonuibh mora amach as a chridhe gradhach: ge
 do chlaoidh se e gu ro mhor le goimh do innseadh,
 ge do thug e air, 'na nadur mar dhuine, glaothuich,
 'Mo DHIA, mo DHIA, ciod uime threig thu
 'mi?' Ge do chuir e Triath na beatha 'na luidhe
 marbh ann an leabuidh fheicheanta a' bhais, is ge
 do dhruid e fan aite sin e re seal, gidheadh ann
 an uime thri laithean, bhris e cuibhreachan righ
 an uamhais. Mhofsail a mar leoghan as a shuain.
 Agus 'an sin chaidh an copan fearbh seachad air 'an
 uime ghoirid, mar a ghuidh e, agus leis a' bhas aith-
 ghearr sin, choisinn e beatha bhi-bhuan d'a threud.
 Bha urnuigh Righe na sithie, treibh-dhireach, iorasal
 durachdach, lan graidh agus muinghin mic, Abba
 Athair, arsa CRIOSD. Bha urnuigh dian-thogarrach
 agus mimic, oir rinn e urnuigh tri uairean agus ni
 bu duraichdiche an uair mu dheireadh 'nuair a bha
 goimh ghuineach ar peacaidh ri cruaidh-spairn r'a
 anam. Ciod an eiseimpleir air an cualas riamh iom-
 radh, ann a measg a chinne-daonna coi'-meas da so?
 Och! cia do innseadh, cia do thuigsin ro mheud an
 amhghair sin, a thug air Iosa, 'an oidhche fhuair,
 'an aimfir fheicheanta, 'na luidhe air an talamh fo
 anail nan speur, an diaigh dol cas-ruisgte tre uisge
 fuar Chedroin, fallas fala, gun leth-sgeul air bith
 eile o'n leth amuigh, a chur dheth 'na bhraonuibh
 mora? Ciod a bu chion fath do'n spairn, do'n
 chrith-eagal, do'n amhghar gheur, do'n chruaidh-
 ghleac, do'n bhron so gu bas? Cha robh e faicinn
 ian am so mu chomhair, nan saighd-fheara, nan
 griobhach, nam Pharasach, nam fianuisean breige,
 Iudas

Iudas fealltach, no'n luchd millidh, na 'n t' slat a
 sguirs e, no 'n coron droighine, na tairngean guin-
 eacha, no' 'n t' sleadh, gu druthadh air a chorp co
 trom. Ciod mata a chuir air anam agus corp Rìghe
 na sìthe co mor 'san am fo? Och! B' e 'n copan
 fearbh, a bh' aige r'a ol, an trom mhothachadh agus
 an roimh'-bhlas a bh'aige air feirg DHE, a bha ri
 tuteam air a cheann, agus an cruaidh-chath a bh'
 eadar anfhainneachd a naduir mar dhuinne, is a
 neart agus a ghradh mar DHIA, a bu fhior-chion-
 fath do'n ghleaca chruaidh fo. Thoisich san am fo
 fearg DHE ri tuiteam air a cheann.

O gabh beachd air mor-dhoruinn a' pheacaidh
 agus cia do-fhulang fearg DHE. An do chuir ar
 Slanui'-fhear dheth follas fala, 's an d' fhuiling e
 cruaidh-spairn anma air son ar peacaidh 's nach bi
 bron oirn fein air an son? An gabh ar n anman-
 na tlachd ann an naimhdibh ar n anmanna, air
 son an robh CRIOSD fo mhor-chradh? An do
 thaomaich fearg DHE amhghar co goirt air anam
 CHRISD air son ar peacanna? Cionnas is urrainn
 thusa, a tha caitheamh do bheatha ann neo-gloine,
 'am poit, 'an fant, ann an craos, am foir-eigin no
 'm peacadh air bith, an fhearg sin a ghiulan, an uair
 a thaomar amach ort i gu sìorruidh. Ma bha
 CRIOSD car seala, trom crith-eagalach, ro bhronach
 gu bas, ann cruaidh-spairn agus fo fhallas fala 'nuair
 a bha geur-mhothachadh aige air feirg DHE, ciod
 a tharlas dhuitse mar dean grad-aithreachas agus
 ath-leasachadh beatha do thearnadh o leir-sgrìos? An
 ni faoin a bhi mothachadh feirge DHE gun fhu-
 arachadh gun fhuasgladh gu futhainn. O gradh
 gun choi'-meas an t' Slanui'-fhir bheannaichte, a
 chunnaic roimh' laimh 's gidheadh a dh' ol suas gu
 toileach copan na feirge. Bha anam an 'Ti sin, a tha

tabhairt suaimhnis agus solais do dh' anmannaibh
 dhaoine, fuidh mhor-amhghar air son ar peacaidhne.
 Bha 'n Tì sin, is beatha a dheagh-ghean, ro bhron-
 ach gu bas. Chuir Rìgh na sìthe urnuigh dhu-
 rachdach suas ris an Athair le ath-chuingibh agus
 deuruibh. Bha aoibhneas na neamha air a luchdach-
 adh le bron agus ann an cruaidh-ghleac fad thri
 uairean. Ach ann a meadhan fhulangais cha do
 dhi-chuimhnich Aodhaire ar n anmanna a threud,
 Chaidh e a dh' fhaicinn a dheisciobuil tri uairean.
 a griosadh orra, 'nuair a fhuair e 'nan cadal iad,
 faire agus urnuigh a dheanamh. Ach an treas uair,
 'nuair a bha e san a bha gus a bhrath dluth do laimh,
 thuirt e riu 'caidlibh a nis agus gabhuibh fois,
 agus tacan beag 'na dhiaidh sin, 'eirghibh agus
 'imicheamaid; feuch tha 'n ti a bhrathas mi 'am
 'fagas.' Cha b' urrain a ghradh dail a chur ann
 san fhulangas ana-barrach ni b' fhaide. Cha d'
 fhuirich e gus na cheangail na faighd'-fheara e le
 cuibhreachuibh, gus an do reub an luchd-millidh
 an-ìochdmhor fheoil as a cheile 's gus an do sparr
 iad ris a chrann e, ach shiubhail e gu toileach a
 mach a 'giulan eallaich mo pheacaidh. O co mise,
 a Thighearna, d' an gabhadh tu na h urrad shuim?
 Cia mi thaingeil a bhithinn nan di-chuimhnichinn
 gn brath an-gradh, a bu choir dhamh a thabhairt
 duitse, 's nan caithinn mo bheatha ann fa' pheacadh
 a chuir thusa fo bhron co mor? Ciod air son nach
 sluigeadh an talamh a suas mi, na'n amhaircinn, gun
 mhothachadh, ort a' caoidh le deuruibh goirte air
 son mo chionta; agus a' dioladh le amhghar co
 guineach air son gach suaimhnis pheacaich, d' an
 tug mi mi fein thairis? O DHE na trocaire, déan
 ormfa trocair, air son a' bhroin a dh' fhuiling aon
 mhaigh do ghraidh, air son na fala a dhoirt e gu
 frasach

frasach, air son a ghraidh a nochd e dhamh. Thoir dhamh frad * do'n ghradh sin, leis am bheil anam mo Shlanui'-fhir air lasadh air mo shon. Fosgail mo chluasan, a chum gu'n cluinnin do ghuth; fosgail mo shuilean, a chum gu'm faicinn t' eiseimpleir, fosgail mo bhile, chum gu'n feinnin do throcair gu siorruidh; Maothuich mo chridhe, chum gu'm biodh e mothachail air do bhron agus gu'n tugainn fuath do gach ni, a cheusadh tu ath-bhuailt. O gu'n deanainn caoidh air son m' uile sheacharana, mar a rinn thusa, gu'n iarrainn thusa le dian-thogradh, mar a dh' iarr thusa mise. Tha mi ga m' thabhairt fein suas do d' ghradh, stiur mi le d' ghliocas, muth mo nadur, ceangail mi le d' ghradh, glan mi le d' spiorad, deilbh mo chridhe a reir do thoile, 's na fuiling dhamh a bhi air mo sgaradh uait a chaidh nan cian.

III. Bhrathadh e le Judas, Mat. xxvii. 49. ' Agus air dha bhi fos a' laibhairt, feuch thainig Iudas aon do'n da-fhear-dheug agus maille ris cuideachd mhor le cloidhibh agus batuibh o na priomhshagartuibh agus o sheanairibh, an t' sluaigh A nis thug an ti, a bhrath esan, comhara dhoibh, ag radh, ge b'e neach a phogas mise, 's e sin e, deanuibh greim air gu daingean, agus air ball thainig e chum Iosa agus thubhairt e, faithe dhuit, a mhaighifdir, agus phog se e. 'Nuair a bha CRIST, an diaigh a shuipearacha teagasg d'a dheiscioblaibh' slighe na firinne, agus a toirt dhoibh comhairlean, a bha lan do ghradh agus do chaomhalachd, 'nuair a bha e ri urnuigh ann fa' gharadh, 's 'nuair a bha e air aoirneagadh 'am fallas fala, cha robh Iudas cealgach a smuaineachadh air ni air bith ach cionnas a gheibheadh e cothram air a bhrath. 'An diaigh dha cordadh ris na h Iudhaich

D 3

agus

* Driolan.

agus gealladh cinnteach a thoirt dhoibh gu'm brath-
 adh e CRIOST air son beagain airgid, thug e chomh-
 airle orra, gun ghluasad gus am pilleadh e, agu-
 dh' iarr e orra a bhi deas chum a ghlacadh. Chomha-
 araich e' mach dhoibh an t' am agus an t' aite, 'am
 bu ghnath le Iosa dol a leth-taobh a dheanamh urn-
 aighe. 'An diaigh fo dh' imich e agus fhuidh e
 maille ris air a' bhord. Agus 'nuair a dh' innis ar
 Slanui' fhear dhoibh gu'm biodh e air a bhrath, air
 an oidhche fin fein, le aon d'a dheisciobluibh, ge do
 bha fios aig Iudas air a' chionta ghraineil, a bha 'na
 chridhe fein, bha e gu dian a' feoruch d'ar Slanui'-
 fhear co an cealgair, a bha gus an t' ana-ghniomh
 analluichte foa dheanamh; dh' fhuiling e d'ar Slanui'-
 fhear a chasan a nigheadh, agus dh' eisd e r'a theag-
 asg neamhuidh. Le cridhe foilleil, cealgach, ghabh
 e comhara cuirp agus fola a mhaighfidir; agus cha
 do chuir uan macanta* DHE eadar-dhealachadh air
 bith eadar e 's na h apstoil eile, 'nuair a bha e toirt
 dhoibh a shochairean. Ach air d' ar Slanui'-fhear
 fhaicinn, nach robh cruas ainneanta a chridhe tru-
 ailli air a mhaothachadh leis gach comhara air a
 ghradh agus air a chaomhalachd, a thug e dha, agus
 air dha a bhi dian-thogarrach gu fulang, thuirt e ris
 ' An ni a tha thu a dianamh. dian gu h' ealamh e.
 Shaoil na deisciobuil eile do bhri' collais gur ann a
 chuir CRIOST e dh' ionnfuidh aite eigin; ach dh'
 imich Iudas a chlisge† agus chuire fhoill 'an gniomh.
 Agus am fad as a bha Iudas air falbh, bha mac DHE ag
 innseadh d'a dheisciobluibh gu'n robh an uair a nis
 a' tarruing am fogus, ann san robh e ri bhi air a
 bhrath thairis gu lamhan fuileachdacha a naimhdean.
 Agus mar ghaisgeach treun, a tha 'ga nochdadh fein
 'san ar-fhaich gu feitheamh air a naimhdibh, nochd

mac

* cian † gun dail.

mac DHE, e fein a chomhdhalachadh catha air peac-
 aidh. Cha b' ann le Sgriobhach, no Phairiseach, le
 ardshagart, no le Herodianach, no namhaid folluif-
 each air bith, ach le neach a bha 'ga leantuin, a
 bhrathadh CRÌOSD, le aon d'a dheisciobluibh, le aon
 do'n da-shear-dheug a thagh e gu bhi 'nan apstoil,
 neach a dh' ith agus a dh' ol maille ris fein air an
 aon bhord, a bha gleidheadh an ionmhais; a bha 'na
 chuideachd corr agus tri bliadhna, d' an tuge comas
 mhiorbhuiltean, agus a chualadh iomad fearmain o
 bheul na firinne. Ach dhi-chuimhnich Iudas gach
 fochair agus gean-math, a chaidh seachad. Ge do
 bha caomhalachd 'na bheul bha ganlas 'na chridhe.
 Ann an eiric a chairdis, agus 'an lorg na comaine
 a chuir CRÌOSD air, dh'imich Iudas fein air thoiseach
 nan faighd'-fheara, 's threorich se iad a dh' ionn-
 fuidh Iosa, 'thainig e fein 'na cho'-dhail agus phog
 se a Mhaighisdir le failte. Ach fhreagair Rìgh na
 sìthe e ann am briathruibh ciuine agus cha tug e dha
 ach an t' achmhafan seimh so, 'A charaid c'ar son a
 'tha thu tighin, am bheil thu le poig a'brath mhic
 'an duine.' Ghradhuich mac DHE a chairdean le
 fìor theas-ghradh, a naimhdean foilleile le seirc, agus
 ghiulain e leo le mor-fhoighidinn. Tha a chairdeas
 bunaiteach. Tha e faicinn ar cealgair eachd, ach
 gidheadh tha e 'gar 'n iarruidh a ghnath, 'gar tar-
 ruing le ghradh, 'gar buithinn le shochairibh, 's a'
 taiseachadh cruais ar crìodhacha le unga a ghrais—
 Cia math air bith a' chuideachd 'sam bi sinn, ge do
 shearmanuicheamaid an foisgeul, ma bhitheas gràs
 a dh' easbhuìdh oirn, tilgear air falbh sinn. Ma
 bhitheas so againn, cìod air bith ar crannachar, tha
 gach ni, a tha chum ar matha, againn. O sholuis
 dhealruich, fosguil mo shuilean; teagaisg dhamh gun
 ghearan a dheanamh, no dioghaltas air neach air
 bith

bith. Spion a m' chridhe gach fuath agus gradh,
 a dh' fheudadh mo chumail uaitse. Na leig le fann
 mo chridhe mo Shlanu'-fheara reie. Gu'm feud mi
 radh le m' uile chridhe mar a thuirt Pedar, 'a Thigh-
 'earna, tha fios agad air na h' uile nithibh, tha fios
 'agad gur toigh leam thu.' O a Throcair gun chrich,
 a ghnathuch iomai meadhan gu cridhe cruaidh t'
 apstoil a mhaothachadh, is gu thoirt a rithist a' d'
 ionnsuidh fein, thoir an gradh ceudna dhamhsa, a
 tha 'nis a' pilleadh riut le treibh-dhireas. 'S e do
 chairdeas, o charuid dhilis m' anma, a tha 'mhain
 seasmhach agus buan. Gabh feilbh air mo chridhe
 gu siorruidh. Nochd dhamh dealradh glan doghnuise
 's lion m' anam le d' ghradh.

IV. Ghlac na saidhd'-fheara e. 'An diaigh do
 Iudas a bhrath, an uair a bha na saighd'-fheara cur
 'an ag am b' e Caios, thuirt e riu, 'Co a tha sibh
 'ag iarraidh,' fhreagair iadsan, Iosa o Nafaret.
 Thuirt Iosa riu 's mise e, le cumhachd a ghutha
 thuit iad air an ais air an lar. Leis a' fo leig e dhoibh
 fhaicinn, ge do bha iadsan fo 'n lan-armuibh, gu'n
 robh e uile-chomafach, le cumhachd a dhiadhachda,
 e fein a shaoradh uatha agus an leir-sgrios gu tur, 's
 gur ann le lan thoil a stiochd e do'n bhas. 'An
 diaigh dhoibh eirghidh a rithist, thuirt Iosa, co a
 tha sibh ag iarraidh, thuirt iadsan, Iosa o Nafaret,
 thuirt efan, dh' innis mi dhuibh gur mis' e, uime
 sin ma tha sibh 'g m' iarraidhse leigibh leo sin
 falbh, a' ciallachadh a dheisciobuil. Ge do bha e
 fein 'an laimh, cha do dhi-chuimhnich e curam aruid
 a ghabhail d'a dheisciobluibh. Cha do leig e seachad
 fath riamh air solas a thoirt dhoibh agus air urnuigh
 a dheanamh air an son. Ge do bha Iudas cealgach
 'ga bhrath, gidheadh, bha fuilean uain neo-chiontaich
 DHE' san am sin fein, air an lionadh le deuruibh agus
 fallas,

fallas, agus a chridhe air lafadh le gradh do'n chinne-
daonna 's a' deanamh a suas coi'-cheangail ris an
Athair, chum slainte fhiorruidh a chosnadh dhoibh.
Ge do ghlac iad e le foill, ge do cheangail iad a
lamhan mar ghaduich 'an aghaidh lagha na Roimh,
(oir bha e 'na chionta mhor neach air bith a bhuin-
eadh do'n Roimh ach meirlich agus trilleann a chean-
gal air an doigh fo) ge do spionadh e air falbh
ceangailte mar so le maoruibh, faighid' -fhearuibh agus
ceannard nan Iudhach, ge do bhuail iad e le 'n dor-
nuibh baotha air fon na'm briathran, a bha teachd
o a bheul, gidheadh cha 'n fhuifingeadh e do Phedar
a chloidheamh a tharruing g'a chemhnadh. Oir an
uair a ghearr e chluas do dh' oglach an ard-shagairt
leis a chloidheamh, leighis ar Slanu'-fhear e air
ball, thoirmisg e do Phedar ain-neart a ghnathachadh.
'Nach ol mi 'n copan, a thug m' Athair dhamh,
'ars efan,' Eoin. xviii. 2. Agus ciod a thig ris a'
chinne daonna, mar saor mi iad le m' bhas? 'Cuir
'suas do chloidheamh 'na aite fein,' agus cuimh-
nich gu'm basuich iadsan uile, a ghabhas an cloidhe-
amh, leis a' chloidheamh. Na'm b' i mo thoilse mo
chumhachd o'n leth a muigh a chur 'an gníomh gu
m' dhion fein, 'Am bheil thu 'm barail nach urrainn
dhamh iarruidh air m' Athair, agus bheir e dhamh
na milte do armaitibh nam slaitheas. 'Ach chaidh
Pedar a stigh, agus theich na deisciobuil eile air fad.
'An sin thiundaigh Iosa ris na Phairisich, ag radh riu
'S i so ur 'n uairse agus cumhachd an dorchaduis.
Ge do bha e 'nis 'am builsgin a naimhdean fuileach-
dacha, a mhi-ghnathuich e, cha d' rinn e cafaid agus
cha chualas lide gearain o bheul na fithe. Ge do bha
iad a taomachadh air a cheann am fuath sin a ghleidh
iad 'nan criodhachuibh, cha do chuir e 'nan aghaidh
Ge do bha e 'nis a' measg na maduidh-alluidh, air
an

an robh ciocras gu fhuil a dhortadh, bha a chridhe air neamh. Le ofnuichibh thrice chuir e ath-chuinge suas ris an Athair a dh' iarruidh trocaire do na peacachuibh sin fein. Cheangladh suas lamhan a chumhachda le ghradh do chreidmlich bochda, air achd as gu'n d' fhuiling e d'a lamhuibh corparra a bhi mar so air an ceangal le cuibhreachuibh teanna, a chum gu'n ceangladh e sinne ris fein le ceangluichibh neo-chaochlaideacha graidh.

V. Thug iad air falbh e gu Annas agus o Annas gu Caiaphas, Eoin xviii. 17, 14. Thug iad leo 'n tus e gu Annas (orr b' e san Athair-ceile Chaiaphais, neach a bha na ard-shagart air a bhliadhna sin) Nis chuir Annas ceangailte edh' ionnsuidh Chaiaphais an t' ard-shagairt. Tharruing iad e gu dian thar fruth Chedroin gu h Ierusalem, 'ga mhi-ghnathachadh le 'n teangannuibh agus le 'n lamhuibh. 'S e 'n t' aobhar mu'n do chuir iad an toiscach e dh' ionnsuidh Annais, chionn gu 'm b' e Athair-ceile Chaiaphais, is g'un robh a thigh air an t' slioghe air an d' thug iad leo CRIOSD ceangailte. Air an aobhar sin an uair a bha iad a' dol seachad air tigh Annais, bha 'n ganlas co mor as gu'n do nochd iad le buaidhchaithream agus greadhnachas folluifeach gu'n robh Iosa air a ghlacadh. B' ait a bha iad chionn gu'n robh CRIOSD aca 'am bruid. 'Nuair a fhuair iad an diol taire agus fochuide a dheanamh air, thug iad leo e gu Caiaphas ceangailte le eanguich theann.

Ann an sin chruinnich na hard-shagairt, na sgriobhuich agus na seanairean 'antigh Chaiaphais a' feitheamh gus am pilleadh na faighd-fheara le Iosa. Co luath as a thugadh 'nan lathair e ceangailte, bha iad co dian-thogarrach g'a chur gu bas, as gu'n do shuidhich iad air ball comhairle, a thabhairt breithe air-san, a tha 'na bhreitheamh air beothuibh agus marbhuibh.

An

An urrainn thu sealladh a ghabhail do aon mhac DHE, do Ghrian na firinne, Naomhachd gun fal, an Ti a tha an cruinne a crithneachadh 'na lathair, le ordudhatha na h'uaighean a' tilgeil a nios nam marbh, a tha na deamhain a' teicheadh air falbh, tha 'n cuan beucach, cuisleadh a' fas ciuin; an Ti sin a tha leigh-eas gach eugbhaile, d'am bheil neamh, talamh agus ifrinn a' tabhairt geille, a tha mhaife agus a mhaithreas a' dealradh 'am boillsigin cheanglaichean agus gheimhlean, an urrainn thu amharc air an Ti so, tha mi 'g radh, le a lamhuibh ceangailte, air a tharruing ann an lathair Bhreitheacha mar chiontach, gun mhor-iongantas a ghabhail do dhìomhaireachd gliocais DE!

VI. Cheasnuich an t' ard-shagart e mu thimchiol a dheisciobuill Eoin xviii. 19. B' e'n run CRÌOSD a ribeadh 'na chainnt le ceisdibh conspuideacha, a chum gu'm faigheadh iad, le dreach no coslas ceartuis, a chur gu bas. Chuir iad mar cheisdean air, c' air son a ghairm e 'a cheile na h'iochdairain gun chead nan uachdaran. Agus mu dheibhin a theagaisg, co as a fhuair e 'n teagasg nuadh so, no ciod an t' ughdarras leis an robh e teagasg, agus cionnas a bha dhanadas aige an teagasg a dheilbh e fein, a chur suas 'an aite nan deasghnath buana sin, a dh' orduich DIA. Cionnas a bha dhanadas aige cainnt ladana, shearbh, a labhairt 'an aghaidh nan sgrìobhach agus nam Phaireasach. Air na ceisdibh a chuir iad air mu a dheisciobuill, cha tug e freagradh air bith. Air na ceisdibh mu dheibhin a theagaisg, thug a freagradh, gu'n do theagaisg e gu folluiseach 'san teampall, agus dh' iarr e a luchd-eisdeachd fhiosrachadh m'a dheibhin.

Cheasnuicheadh mar so ard-cheannard na h'eaglaise le luchd teagaisg thruailli. Sheas Breitheamh neo-chlòn

chlaon aingie agus dhaoine ann an lathair breitheimh claoìn bhreithich talmhuidh. Thugadh dulan eadar-mheadhanair an nuaidh cho'-cheangail air son a theagaifg. Bha na teanganna sin, d'am bu choir cliu agus urram a thoirt dha, a' toirt oidhirpe air a ribeadh 'na fhreagradh, a' deanamh grama air focal air bith, leis am feudadh iad fhagail fhios, no toill-tineach air a' bhas.

Gheur-cheasnuicheadh ard-shagart mor agus troc-aireach ar flainte, a tha naomh, neo-lochdach, neo-thruailli, Eabh. vii. 26. a tha deanamh eadarghuidhe air ar son, Rom. viii. 34. air deas-laimh an Ti a's airde le ard-shagartuibh, mi thlufmhora, e a-trocair-eacha, anacneasda an t' saoghail so. Is iad luchd teag-aifg mi-naomha eas-cairdean a's naimhdeile a th' aig CRIOSD. Cheasnuicheadh ann an lathair ard-shagairt do orduidh Aroin 'an Ierusalem thalmhuidh TRIATH nabeatha, chum gunochdtadh e 'an Ierusalem neamhuidh mar fhear-tagruidh as ar lethne a reir orduidh Mhelshifedeic.

VII. 'Nuair a bha e 'na sheasamh 'an làthair an àrd-shagairt, bhuail aon do na maoruibh e le bhois, Eoin xviii. 22. 'Nuair a chualadh aon do na faighd'-fhearuibh freagradh Iosa, bhuail se e ag ràdh, 'An ann mar fo a fhreagr s' tu 'n t' àrd shagart.' 'An sin thuirt Iosa, gun ghlu f d inntine air bith, 'Ma l'bhair mi olc, tog fianuis air an olc; ma 'labhair mi math, c' air son a tha thu 'ga m' bhualadh.' Cha d' fhuiling i d do bheul na firinne, an fhirinn a labhairt. Ge do mhi-ghnathuicheadh air an dòigh so e, cha dubhairt neach facl as a leth, nì mo a chronuich a h aon do na bha 'nan seasamh a l' thair, an neach a bhuail e. Ach bha tofd nam breitheachan a' nochdadh, gu'n robh iad ciatfach do'n mbi-ghniomh. 'Thug Rìgh na sìthe mar fo a
'ghiall

' ghiall do'n-ti a bhuail e,' Tuir. iiii. 30. Faic mac
fiorruidh an Dè bheo air a bhualadh le laimh peac-
aich; a ghnuis sin, a tha ni 's maifiche na clann nan
daoine, air at agus air caochladh neoil; an leoghann
do threibh JUDA air a leagadh sìos gu lar; an ti, aige
a' bheil gach cumhachd, air a bhualadh le creatair
gun chumhachd.

VIII. Dh' iarradh fianuisean breige agus thairng-
eadh iad 'na aghaidh, Mat. xxvi. 57, 60. Ach cha
robh am fianuis a' cordadh r'a cheile, Marc. xiv.
B'iad na breitheacha an luchd-tagruidh, agus shuidh
gach fianuis agus fear-tagruidh air gach taobh 'am
binn le cheile 'an aghaidh CHRIOID. Bu leoir fo a
thilgeadh an cuis-thagruidh bun oisinn. Dh' iarr a'
chomhairle uile fianuise breige, oir cha b' urrainn iad
fianuisean fìora fhaotuinn. Cheannuich na breith-
eachan fianuisean, a dheanamh foirneirt air an neo-
chiontach. Bha a chomhairle gu h' aon-sgeulach 'na
aghaidh. 'Na measg air fad cha robh a charuid ri
fhaotuinn. Ach cha d' fhosgail e a bheul, agus lub-
e a cheann gu toileach fo eallaich ar peacuidh. A dh'
aindeoin a mi-ruin cha b' urrainn iad cuis-dhitidh
fhaotuinn amach 'na aghaidh, a bha cosmhail ris an
fhirinn. An ni a bha 'n dara fianuis ag radh bha
'n fhianuis eile cur 'na aghaidh, is cha robh lide, a
thainig as am beul, a co' fhreagradh d'a cheile. Mu
dheireadh 'an diaigh iomad oidheirp a thabhairt air
a dhiteadh, thainig dithis dhaoine a thogail fianuis-
bhreige 'na aghaidh. Bha 'n dara aon ag radh, gu'n
tuirt CRIOID gu'n raibh e comasach air an teampall
a leagail; bha 'm fear eile dhiubh ag radh, gu'n
dubhairt e gu'n leagadh e gu cinnteach an teampall.
Cha d' fhreagir am fianuisean a cheile, agus cha
d' innis a h' aon dhiubh an fhirinn. Oir cha tuirt
CRIOID ach sgrìosuibh an teampall so, agus toguidh-
E. mise

mise suas e rithist ann an trì laithibh. Laibhair
 CRÌOSD mu theampall a chuirp, ach iadfan mu
 theampall Ierusalem. Thuir fianuisean eile, gu'n
 do ghrab e cis iocadh do Cheasar, ge do thuir e
 'gu'm bu choir na nithe a bhuineas do Cheasar a
 'thoir do Cheasar.' Dh'it cuid eil' e mar neach
 a bha 'ga dheanamh fein 'na righ, ge do dh' fholuich
 se e fein, an uair a bheathuich e 'n cuig mìle fear
 'san fhasuich, chionn gu'm b' aill leo righ a dhean-
 amh dheth. Ach mar is neo-chiontaiche a fhuair
 iad amach a bha e, 's ann bu mho 'n dian-thogradh
 g'a sgrios. Ge d' nach b' urrain iad fal fhaotuinn
 ann an solus co dealrach, no a' chionta bu lugha
 'na ghniomharraibh naomha, thug iad oidheirp air
 a ribeadh 'na chainnt. Dh' eirghich an t' ard-
 shagart agus thuir e ri Iosa, Mat. xxvi. 62. 'Nach
 'toir thu freagradh air na nithibh sin a tha na
 'fianuise 'g radh a' t' aghaidh.' Is cosmhail gu
 bheil thu ciontach, agus nach 'eil ni air bith agad
 r'a fhreagradh. Ach dh' fhuirich Iosa 'na thosd
 Cha ro feum dha ann an labhairt, agus cha dean-
 adh e ni air bith a bhacadh e o'n iobairt sin a thoir
 suas, air son an d' thainig e dh' ionnsuidh an t'
 faoghail. Bha 'n coguisean ag innseadh, gu'n robh
 am breugan co foilleir as nach b' fhiudh iad frea-
 gradh fhaotuinn. Bha fios aig CRÌOSD gu'm bu
 bhreitheamh leth-bhreitheach, ris an robh a ghnòth-
 ach, agus nach gabhadh e fuim de ni air bith a dh'
 fheudadh e a radh 'na leth-sgeul fein. Ach oscionn
 gach ni bha 'na run basachadh, agus uime sin cha
 b' am so gu e fein a dhion ach gu fulang. Chuireadh
 nithe as a leth air nach b' fhiofrach e riamh. Dh'
 fhiar, agus fhnìomh iad gu seadh cearr agus mear-
 achdach, a bhriathran caoine, a bha a foillseachadh
 slainte do dhaoineibh. Chuir iad as a leth gu'n robh
 e briste

e briste na fabaide, a' toirmeasg trosga, a déanamh
 taire air sean-ghnas nan aithrichean, a' gabhail ugh-
 darrais DHE d'a ionfuidh fein, chionn gu'n robh e
 toirt maitheanuis do dhaoineibh 'nam peacannuibh.
 Cha d' ob iad mionnan eithich a thoirt, a chum
 trom-luchd bhreug, dhroch alluidh: mhasluidh agus
 thuailis, a thilgeadh air mac DHE. Ach ge do dh'
 fheudadh mac DHE na truaghana sin a sgrios gu
 tur le anail a bheoil, ghiulain e le mor-fhoighidin
 leo, agus thairg e suas, na bha e fulang mar iobairt-
 reite air an son. 'An diaigh do 'n ard shagart, 'a
 'mhionnachadh air an DIA bheo, gu'n innseadh e
 'dha am b' e CRIOSD mac DHE, Mat. xxvi. 63.
 Marc. xiv. 64. thubhairt Iosa, Is mi, gidheadh, a
 deiream ribh 'na dhiaigh so chi sibh mac an duine
 'na shuidheadh air deis-laimh cumhachda DHE agus
 a' teachd ann an neuluibh neimh. 'An sin shrac
 an t' ard-shagart fhalluing, ag radh, gu'n do labhair
 e cainnt dia-mhaslach. 'Ciod tuille feuma a th'
 againn air fianuisibh, ars efan, ciod i ur barail.
 Thuirt iad uile, gu'n robh e toilltineach air bas.
 Bha 'm breitheamh ea-corach so a' cur roimhe, ciod
 air bith a fhreagradh CRIOSD, fhagail shios. Ach
 ge do bha cinnt aig mac DHE gu'n cailleadh e
 bheatha ris, dh' aidmhidh e gu'm b e breitheamh
 cothromach an t' saoghail. Air ball thug an t' ard-
 shagart a bhinn amach roim' an chomhairle, a'
 nochdadh nach robh feum air tuille fhianuiséan,
 chionn gu'n do labhair CRIOSD cheana briathran
 maslacha, 'an aghaidh DHE. Dh' iarr e 'n sin air
 a chomhairle am breith a thoirt amach. Labhair
 iad gu h' aon-sgeulach a réir a thoile-san, gu'n robh
 e airi air bas. Ge do bha 'n t' ard-shagart a gabhail
 os-laimh a bhi co dian, dealasach a ghleidheadh an
 lagha 'an aghaidh CRIOSD, thug se e fein a nios-

leis an sgeimh leth-sgeil so, 'nuair a bhris se e gu folluifeach. Mar so thugadh breith chlaon air breitheamh neo-chlaon nam beo agus nam marbh. Dhiteadh Tobar na beatha agus na firinne, ge nach d' fhuaradh riamh cealg 'na bheul, mar neach ciontach do bhrenguibh, agus do dhia-mhaisth, am peacadh a bu ghraineile.

O mata leanamaid eiseimpleir CHRISD, agus na seanamaid * an fhirinn, ge do chosnadh so dhuinn ar beatha. Ciod e an saoghal agus na bheil ann? Ciod am math a's urrainn e a dheanamh dhamh? Ciod air son a bhiodh nair' orm mo THRIATH a leantuinn, chum an saoghal a thoileachadh. Tha 'n saoghail a' toirt breithe dhoill, chlaoine; tha e a' dite 's a' toirt a nios gun riasan; tha e a' mios oglacha DHE mar naimhdeibh; tha e do ghnath a' toirt gealluidh, is cha 'n 'eil e co'-ghealladh; cha 'n 'eil e ach a' deanamh mioduil amhain, chum gu'n sgriosadh e mi; agus cha toir e dhamh ach deatach dhionmhain urrainn, a sgapar air falbh ann an gradaig: ach tha a' ghloir, a bheir DIA feachad, fionnuidh mar nadur an anma.

IX. Dh' aicheadh Pedar e tri uairean, Mat. xxvi. 69, 71, 73. 'Nis shuidh Pedar amach 'san talla, agus 'thainig cailin aruid d'a ionnsuidh, ag radh, bh' 'thusa mar an ceudna maille ri Iosa o Ghalili; ach 'dh' aichsheun esan 'nan lathair uile, ag radh, ni 'm fios damh creud a deir thu.' Ge do mhionnuich Pedar roimhe so, 'nuair a dh' innis ar Slanuidhear dhoibh, gu'n treigeadh gach aon aca e air an oidhche sin, gidheadh nach treigeadh e fein e, ach gu'm bu luaithe bhafuicheadh e air a shon, dh' aichsheun e 'nis e le mionnuibh. 'Nuair a thuirt iad ris 'na dhiaigh so da uair eile gu 'm buineadh e do

Iosa

* Aicheamaid.

Iosa o Nafaret, thoisich e air mionnachadh le guidheachuibh malluichte, nach b'aithne dha riamh e. Bha Pedar tuille's earbsach as a neart fein, ach leis a so bha e mothachail cia lag mac an duine dheth fein as eugmhais neirt DHE. Gealladh air bith a bheir sinn; cha 'n urrainn sinn, a cho'-ghealladh 'nar neart fein. Clis sinn nuair a ghlac a naimhdean ar Slanui'-fhear, gu'n d' fhag an t' iomlan d'a luchd leantuinn e. Bhrath aon dhiubh e; dh' aicheadh aon eile dhiubh e; theich cach agus dh' fhag iad 'na zonar e 'am boillsigin a naimhdean. Threig a chairdean air-fad e, agus a mhuintir air an do chuir e a' chomain a 's mo. Ach ge do threig iadfan esan, cha do threig esan iadfan. Bha a ghradh tairis gus am bas. Oir an nair a ghlacadh e fein, dh' iarr e air a naimhdibh leigeadh le dheisciobluibh dol as.

X. Mhi ghnathuich iad e gu h an-iochdmhor, garg, Mat. xxvi. 67. 'Ghabh iad do sheilibh 'na 'aodann, agus bhuail iad le 'm bosuibh e, ag radh, 'dean faidheadaireachd dhuinn, a CHRISD, co a 'bhuail thu.' Tha Marc ag radh, gu'n do chuir iad comhdach air a ghnuis, agus Luc. xxii. 63. 'Gu'n 'do labhair iad moran do nithibh gu toir'-bheumach 'na aghaidh, agus gu'n d' rinn iad fanaid air, 'freagarach do dh' fhaidheadaireachd, Isa. li. 6. 'Cha d' 'fholuich mi m' aghaidh o mhasladh agus o sheilibh,' arsa CHRISD. Rinneadh 'na cuspair do sheilibh breuna salacha dhaoine' aingidh, gnuis ar Slanui'-fhir. Ge do tha e air a radh, gu bheil i ni 's ailli na clann nan daoine, 's ge do tha earrann mhor do nuadh-Jerusalem, a' co'-sheafamh ann an amharc orra. Cha 'n e 'mhain gu'n do thilg iad seile air, ach leig iad air a bhualadh mar an ceudna; ge d' nach robh ni air bith a bu mhasluiche leis na h Judhaich na gu'm buailteadh iad le basuibh, agus gu'n tilgteadh

feile orra. Gabh sealladh mar fo air Uan neo-chiontach DHE air a chuartaich le tairbh Bhafain! Maduidh, mar leoghannibh garga, beucacha, fuil-eachdacha, a' fosgladh am beoil ris! Faic an ti, d'amb fhurasta an cruinne-ce a thiunnadh gu neo-ni le focal a chumhachda, a fulang le mor fhoighidin gach spide agus taire, air son do pheacaidh! Faic oglaich agus uachdarain, ard-shagairt agus trilleann, le gaire fanaide, ag amharc air iobairt-reiti na fithe a' fulang! gun charaid a lathair gu co'-fhulang leis. Oir bha a luchd-gaoil agus a chairdean air am fogradh fada uaithe. Chuir iad dalladh air a shuilibh, ag radh ris le sgallais, 'Dean faidheadaireachd, co a 'bhuail thu.' Mheas iad e neo-airi air solus na greine. Agus le dhalladh, dh'fheudadh iad, leis an tuille-ladarnuis, agus le ni 's lughe naire agus iochda, a bhualadh air aghaidh. Feuch gnuis mhic an DE shiorruidh air a foluch le daoimibh aingidh, ge do tha na Cherubim agus Seraphim a' foluch an gnuis 'na lathair, le 'n sgiathuibh, 'nuair a tha iad ag amharc air dealradh a mhorrachda! Faic grian na firinne, a tha soilseachadh gach neacha, a tha tighin a dh'ionnsuidh an t' saoghail, air a mheas neo-thoill-tineach air solus na greine nadurra 'san iarmailt. Faic truaghana aingidh gu ro ladarna, gun naire, gun iochd, a' bualadh na gnuise sin, a tha neamh agus talamh a' teicheadh air falbh 'na fianuis.

XL. Air tighin do'n mhaduinn, thug iad CRIOSD ann an lathair na comhairle, agus cheasnuich iad e, Mat. xviii. 1, 2. Cha robh a' chomhairle mhaidne so ach air a gairm sa' mhaduinn amhain. Ann sa' chomhairle* so chuir iad an cinn r'acheile, chum gu'n cuireadh iad gu bas e; ach ann an comhairle an theasgair chuir iad rompa, gu'n cuireadh iad gun teagamh gu bas e. Agus co luath 's a thainig an la, chruinnich seanaireau

seanairean a' phobuill, na h ard-shagairt agus na
 fgriobhuich, is thug iad e chum na comhairle. Tha
 so a' dearbhadh gu'n robh eadar-dhealachadh eadar
 a' chomhairle mhaidne agus a' chomhairle fheascair.
 Moch sa' maduinn chruinnich iad, agus thug iad
 CRIOSD a lathair agus dh' ath-cheafnuich iad e.
 Ann sa' chomhairle mu dheireadh thug iad a bhreith-
 dhitidh amach, gu'n robh e ciontach do dhia-mhas-
 ladh. Bha eagal orra a nis gu'n aicheadh e an ni
 sin, a dh' aidmich e roimhe, eadhon, gu'm b' e
 mac DHE. Dh' ath-cheafnuich iad e a dh' eigneach-
 adh aidmheile uir uaithe, 's achum gu'm faigheadhiad
 amach e as ur ciontach do dhia-mhasladh. Luc.
 xxii. 67—70. 'An tu CRIOSD, innis dhuinn. An
 ' tusa, ma feadh mac DHE, agus thuirt e riu, their
 ' sibhse gur mi.' Ann sa' mhod mhaidne so, chuir
 iad rompa a chuis-dhitidh a tharruing, agus a thoirt
 thairis ceangailte do Philat, g'a cheusadh. Bha a
 naimhdean co fuileachdach, as gu'n do shuidh iad
 gu gairm-choilich no tri uairean sa' mhaduinn Agus
 mu she, 'nuair a b' e 'n la e, chruinnich iad gus an
 lochd, a bha 'na 'n aire, a chur 'an gnioimh. Cha
 'n ann gu mairnealach, mi-shunndach, a tha oglaich
 an diabhair, ag oibreachadh ann an slighe a pheac-
 aidh, ach gu togarrach, dealasach, aig eiridh moch
 agus a' luidhe ana-moch.

XII. Thug iad thairis ceangailte e do Phiolat, Mat
 xxvii. 2. 'An sin air thus ghlac agus cheangail iad e.
 Mar so thug iad leo 'n leoghann do threibh Judaih
 ceangailte le bannuibh. Le ro mheud a dheigh air
 ar n anmanna truagha a thearnadh, dh' iorasluich se
 e fein co iosal as gu'n d' fhuiling e dodh' aingeach-
 uibh peacachaa lamhan a cheangal le slabhruibh, ge do
 tha a lamh uile-threun a' cur stad air mi-run dhaoine
 drochmhuinte, agus a' ceangal fios dheamhan
 ifrinne

ifinne air fad, le geimhlíbh an dorchaduis. Feuch
 lamhan naomha an ti sin, a chruthaíeh neamh agus
 talamh, ceangailte le lamhuibh pheacach; na lamhan,
 a tha saoradh anna na truagha o bhruid a pheacaidh;
 na lamhan fughantacha, a tha riaradhada † miann-
 gach duille bheo, air an ceangal le lamhuibh a chre-
 taírean fein! Faic le cridhe creidmheach is le suil
 dheuraich, daoine truagha moísguineacha, a tarruing
 breitheimh neo-chlaoin-bhreitheich nam beo agus nam-
 marbh mar dhuine droch-mhuint, gu lathair breith-
 eimh claoin-bhreitheich talmhuidh, a chum gu'n
 díteadh se e air son ar peacaidh! O faic ceartas DE!
 teas-gradh CHRÍOD! doruim a pheacaidh! an
 cunthart ana-barrach 'an robh sinn! meud an luacha,
 a dh' iocadh air ar son! ar mi thaingealachd ghraim-
 eil fein!

XIII. Dhit iad gu h-ea-corach e, Eom xviii. 28.
 'Ann sin thug iad Iosa gu talla a bhreitheanuis o
 'Chaiaphas.' Chionn gu'n robh a' chaifg 'am fogus,
 cha deachadh iad fein do thalla a bhreitheanuis. 'fa
 mhaduinn, an teagal gu'm biodh iad air an falachadh,
 agus mar so-gu'm biodh iad neo-ionmhuigh air
 a' chaifg itheadh. Shiolaidh na cealgairan so a'
 mheanbh-chuileag agus fhuig iad an camhull. Ma
 b' fhior dhoibh, cha leigeadh agartas an cogaise leo
 dol do thalla a bhreitheanuis maille ri Pilat, chionn
 gu'm bu Gheintileach e, ach gun agartas coguise b'
 urrainn iad Slanui'-fhear neo-chiontach ant'faoghail
 a chur gu bas. 'Chaidh Pilat amach d'an ionnsuidh
 'agus thuirt e, ciod a chuis-dhiti a tha sibh a cur as
 'leth an duine so? fhreagair iadsan gu spideil, m'ar
 'b' fhear droch-ghníomh e, cha tugamaid thairis
 'duits' e' Mar gu'n abradh iad, Am bheil a' bharail
 agadfa, mar biodh e' na dhuin' aingidh agus toilltin-
 each

† falachadh

each air bas, gu'n tugamaid thairis dhuits' e. Nach leoir aon fhocal uainne. Nach leoir ar'n ughdaras-ne gu so a dhearbhadh. Nisheadh, arsa Pilat, cha 'n' eil an lagh Romanach a' diteadh duin' air bith gun eifdeachd, gun dearbha, agus mar toir sibhse cuis-dhiti' air bith 'na aghaidh, thuguibh libh e agus cuiribh gu bas e. Oir as eugmhais cuis-dhiti dhiongmhalta 'na aghaidh agus dearbhaidh laidir air a' chuis sin, cha chuir mise gu bas e. Cha 'n' eil e laghail dhuinne duin' air bith a chur gu bas, oir thug sibhse a's Romanuich, an comas † sin uainn. Ach tha lagh aguinne agus a reir ar lagha-ne, 's coir a chur gu bas, agus uime sin tha sinn a' tighin a' t' ionnsuidhse, breitheimh gach cuise chiontuich, a chum gu'n cuireadh tu gu bas e. Ge do chuir iad tri cuisean diti as a leth, eadhon, 1. gu'n robh e ciontach do bhuaireas, a mealladh an t' suaigh is a' claonadh a chinnich, 2. gu'n robh e foilleil agus mi-rioghail, 3. gu'n robh e ciontach do bhreith-air-eigin, ar-amach agus easontas, gidheadh cha do cheafnuich Pilat e ach mu thimchiol na treas cuise amhain, ' Air dha dol an tus a stigh do thalla a bhreitheanuis, ' agus Iosa a ghairm d'a ionnsuidh, dh' fheoruich ' e dheth, an tusa righ nan Iudhach. Fhreagair Iosa ' cha 'n ann do'n t' faoghal so tha mo rioghachd fa, Eoin xviii. 35, 26. Leis a so dh' aithnich Pilat nach robh 'an run CRIOST breith-air-eigin, ceannaire no ar-amach, a dheanamh 'an aghaidh Cheafair, agus air an aobhar sin, b' aill leis a leigeadh as. Faic breith-camh neo-chlaon an t' faoghail air fhagail fuidhe le ana-cainnt thruaghan aingidh; teagasg mearachdach, buaireasach air a chur as leth an ti sin, a theagaisg sliغه DHE 'am firinn, mar nach do theagaisg neach riamh i; agus leis am b' aill a chreatairean a theanal,

a theanal, r'a cheile, mar a chruinnicheas a' chearc
a h alach fo a fgiathuibh; an t iochdaran a bu tairise
's bu luachmhoire a bha riamh air thalamh nam beo
air agradh air son foille agus foir-neirt; Rìgh nan
rìgh agus Tighearna nan tighearnan, air agradh
air son easaontais, ceannairce agus ar-amacha, ge
nach d' fhuaradh riamh cealg 'na bheul.

XIV. Chuireadh CRÌOSD a dh' ionnfuidh Heroid,
Lub. xxiii. 7 'Nuair a chualadh Pilat gu'm bu Gha-
'lileanach Iosa, 's uime sin, gu'm buineadh e do
' fhlaithreachd* Heroid Tetrairch Ghalili, chuir e
' CRÌOSD a dh' ionnfuidh Herod, neach a bha 'fa'
' cheart am sin 'an h Ierusalem, a chum gu'n rachadh
' fheuchunn leis.' Bha Heroid lan aitis air son an
urraim fo, a thug Pilat dha, oir bha deigh aige re
uine fhada air Iosa fhaicinn, do bhri' gu'n cualadh
e moran nithe uime, agus bha dochus aige gu'm
faiceadh e miorbhuilt eigin air a dheanamh leis. An
diaigh moran cheisdean neonacha, neo-tharbhacha,
a chur m'a choinne, air nach tug ar Slanui'-fhear
freagrach air bith, mheas se e mar dhuine socharach,
chionn gu'n robh e 'na thofd. Agus 'nuair a rim
e fein agus na faighd-fheara fanaid air, fgeaduich
iad e 'an truscan fanaideach. Feuch 'an fo neo-
chiontas, mor-luach, oirdheirceas a chruinne, air
a mheas le a chreatuiribh mar pheacach, dhuine faoin,
agus amaideach, ge do labhair e mar nach do labhair
neach riamh, ge d' is e a thug tuigse agus eolas do
gach neach, agus ge do b' eigin d'a naimhdibh a bu
mho aidmheachadh, gu'm b'e mac DHE! Cheaf-
nuicheadh e da uair le lagh na h eaglaise, agus
chaidh 'an sin fheuchunn le lagh na rioghachda.
Chuireadh 'an sin a dh' ionnfuidh Heroid e, a chum
gu'n rachadh fheuchunn le lagh an airm ann an
comhairle-

comhairle-choguidh. Chuireadh e fa dheoidh air ais le Herod a dh' ionnsuidh Philait. O aite gu h' aite, o mhod gu mod, thairngeadh CRIOST tre na fraidean a b' fholluifiche agus a bu mho tathuich, a bha 'n Ierufaleim, a chum gu'm biodh e 'na bhall-maguidh aig sluagh a bhaile 's na abhachd aig gach amadan. 'Nuair a bha 'n t am a' dluthachadh ris, is 'nuair a thainig an la a bu shona a shoillsich no dhealruich riamh air thalamh, 'nuair a bha e air bheul a bheatha a leagadh fios, buaidh a thoirt air ifrinn, agus neamh agus talamh ath-reiteachadh agus ionmhas a throcaire fiorruidh fhosgladh. Ghabh an sluagh iongantas 'nuair a chunnaic iad ceangailte air a tharruing tre shraidean a bhaile, an neach sin, ris an robh iad a gabhail mar a' Mesia, la na dha roimhe sin. Ach nuair a chunnaic iad e tofdach, na ceanglaichean leis an robh e air a cheangal, na h uachdarain, agus na hard-shagairt, smuainich iad gu'n robh e ciontach. A mhuintir, a bha 'nan cairdibh dha dh' fhas iad a nis 'nan naimhdibh, agus a' mhuintir air an do chuir e roimhe comain, bha iad 'nis a' measg a luchd geur leanmhuinn. Faic, gliocas an Athar, air a mheas mar amadan! Ceannaird dibhli, thalmhuidh, a' deanamh sgeige air ceannard neimh! Righ fiorruidh neo-bhasmhor 'na bhall-fochuide aig righ basmhor! An ti, a sgeaduich na flatheis le neukuibh agus reultuibh, air a sgeadachadh ann an truscan amadain. Cha b' iongantach ge do chriothnuich an talamh, is ge do sheas na neamhadh le longantas!

XV. Ghabh na h Iudhaich Barabas, a bha 'na mheirleach agus 'na ghaduich, a roghainn air CRIOST, Eoin. xvii. 39. Bu ghnath leis an uachdaran 'an am cuirne na caisge, aon chiomach a bu toileach leis a' phobull a chur fa sgaoil; agus uime sin air do Philat a bhi

a bhi toileach CRIOSD fhuafgladh, dh' fheoruidh e do'n tluagh, co is aill libh mise fhuafgladh dhuibh? Co ac' is roighniche libh Barabas, a tha 'na ghaduich, 'na fhear spuinni, 'na mhurtair agus ughdar easaontuis, no righ nan Iudhach, a chur fa fgaoil duibh. Fhreagair iad uile, gu h ard ghuthach, a' nochdadh an dian-thogruidh mhirunaich fhuil-eachdaich a chur CHRIOSD gu bas, ni h e m fear fo ach Barabas. Cha robh e mar chleachduinn aig na h Iudhaich, àinm ni air bith a mheasadh iad malluichte, a luadh 'nam bilibh. Uime sin cha dubhairt iad, ach an duine fo. Bha dearbh-chinnt aig Pilat, gut an air son farmuid a thug iad thairis Iosa, Mat xxvii. 8. ' Agus 'nuair a chunnaic Pilat, gu'n do chuir Herod air ais e gun dite, thug e oidhirp air CRIOSD fhuafgladh, agus thuirt e riu. ' Ciod mata a ' ni mi ri Iosa d'an goirear CRIOSD,' Mat xxvii. 2. Ge do b' ann do na cinnich Pilat, ghabh e tuille truais d'arSlanui'-fhear na ghabh na h Iudhaich uile Ach thuirt iad uile ris, biodh e air a cheusadh. Bhris ammi-run, a bhaid roimhefo a' ceiltinn, a nis amach 'an dian-bhuirbe*. Cha 'n fhoghnadh bas gnathuichte† a thoileachadh an ganlais ana barruich, ach bas a bha trailleil a measg nan Romanach; bas mallach, fadalach, buan a chroinn-cheufuidh. 'C'air 'son, ciod a' choire a rinn e, arfa Pilat, an ceusar e 'gun chionta air bith r'a chur as a leth. Ach is 'mothaide gu mor a ghlaodh iadsan, Ceus e ceus e.' Cha 'n urrainn riasan air bith, ach amhain boile agus cuthach, teachd o ghanlas naimhdeil, fuileachdach. B'aill leo gu'n ceustadh mac DHE, ach cha tugadh iad riasan air bith feachad air a ghniomh mhalluichte fo. Agus 'nuair a thuirt Pilat riu an treas uair, c'air son, ciod an lochd a rinn e, Luc. xxvii. 22. ghrios iad

* bhoile.

† coitcheanta.

iad gu dian, le aird-eighich, gu'n rachadh a cheusadh. — Ge do thog Pilat fianuis gu folluiseach, gu'n robh e neo-chiontach, bhuadhuich guth an t'fhuair agus nan ard-shagart, gun fuim air bith do riasan, air Pilat. Shaoil e gun amharas gu'n iarradh iad CRIOSD a leigeadh as a roghoinn air Barabas. Ach 'nuair 'nach do bhuadhuich e bheag air bith, agus a dh' eirich tuille buaireis, dh' fhuasgail e Barabas a murtair, agus thug e thairis doibh Slanui'-fhear neo-chiontach an t' faoghail. Cha bu leoir leo a' murtair a chur 'an coi'-meas ri CRIOSD ach a thogbhail mar roghainn. Ge do bha Pilat ag tagradh as leth neo-chiontais CRIOSD agus ag iarruidh a chur fa sgaoil, bha prìomh-luchd dreuchda na h eaglaise ag eigheach gu'n robh e ciontach. Bha 'n leigh tiom-chrìodhach, trocaireach sin, a tha leigh-eas chreuchda chrìodhacha bruite, 's a tha taomadh fiona agus ola aoibhnis anna, air fhagail fhios, agus am fear-spuinni ana-cneasda, a bha murt luchd-siubhail, air a thoirt a nios. Ghabhadh a' murtair mar roghainn air an t Slanui'-fhear, a' madadh-alluidh mar roghainn air an uan, an ciontach a roghainn air an neo-chiontach.

XVI. Ruisgeadh CRIOSD, Mat. xxviii. 27. 'An sin thug faighd'-fheara nan uachdaran leo Iosa, 'do'n talla choitcheanta, agus chruinnich iad mu 'thimchiol a' chuideachd air fad, agus thug iad 'air seasamh lònnocht' 'nam fianuis uile.' Dh' fhagadh falamh do aodach, ann am fochur mhil-tean d'a chreatairibh fein, an ri a tha sgeadachadh nan aingeal le gloir, naomh le slainte, nan neamha speur-ghlana le reultuibh dealracha, agus an talaimh le luibheannuibh*. Dh' fhuiling tobar na maltachd, gach tair agus masladh air ar son-ne. Thugadh dheth

F.

* Luis-bheo.

dhetha a thrusean talmhuidh a chum gu'n fgeaduich-
eadh e finne le truscan fireantachda agus gloire ann
an rioghachd DHE.

XVII. Sgiursadh CRIOSD, Eoin xix. 2. Bha Pilat
ro dheonach a ghnath air Iosa a chur ta fgaoil, agus
uime sin thug e fainear a sgiursadh thair tomhas, 'an
dochus gu'n taisicheadh so criodhacha nan Iudhach.
Cha 'n e 'mhain gu'n robh am peanas so craiteach
agus guineach, ach bha e mar an ceudna co mor-
mhaslach, as gu'n do shaor na Romanuich muintir
an duchadh fein uaithe, Gniomh, xxii. 25, 26. Cha
robh am peanas so air ordachadh, ach do ghaduichibh
agus thraillibh. Cha 'n 'eil ag air bith nach robh
an sgiursadh, a dh' fhuiling CRIOSD ro ghoinheil,
ma bheir sinn fainear lionmhoireachd nam builean,
agus an ganlas agus an neart, leis an do bhuaileadh
iad, agus gu'n robh na h Iudhaich so ghiorag mor
gu'n leigeadh Pilat as Iosa. Ach cha bu leoir so.
'An diaigh a bhinn a theirt amach, sgiurs iad e gu
goirt a ris, mar a tha Matta agus Marc ag innseadh
dhuinn. Mar so sgiursadh e da uair; uair chum
gu'n leigteadh as e, ma'n d' thainig a bhinn amach,
agus uair eile an diaigh d'a bhinn teachd amach,
chionn gu'n robh iad a' meas gu'n tug e maslach do
DHIA, freagarach d' an reachd. Oir bha luchd dia-
mhasluidh air an clochadh gu bas, leis gach neach
a chluinnceadh iad. Ruisc iad e, chum gu'n moth-
aicheadh e guin an sgiursaidh le barrachd naire agus
claidhe. Lotadh, bhuaileadh agus bhruthadh gu
goirt, uan DE; Isa. liii. 5. air son ar n easaontais
cheannaireich ne agus chum ar leigheis. Bhuaileadh
ar Slann? fhear le lamhuibh dhaoine chum sinne a
shaoradh o bhuillibhbi-bhuana corruiche neo chrio-
nuich DHE. Ge do cheangail iad e ri carrgha, gun
fuim do'n iagh, a bha 'g ordachadh gun bhuille thair
da-fhichead a bhualadh, ge do bhrosnuich an dian-
bhuirbe

bhuirbe iad gus a bhualadh gnn tomhas, agus a reubadh gu h an-iochdmhor, gidheadh fo gach eradh, cha chualas riamh gearan as a bheul, is 'cha do labhair e lide neo-fhoighidneach. Bha fhuil 'an comhnuidh a' geur-bheachdachadh air ar slainte, air an aoibhneas o chuireadh roimhe; agus uime sin, 'Bha e mar chaora balbh ann an lathair a fear-bearthuidh, mar sin cha d' fhosgail e a bheul.' Thug e suas mar iobart, fheoil neo-chiontach, a bha 'n uine ghearr ri bhi air a reubadh, agus fhuil luachmhor, a bha e miannachadh co fada, a dhòrtadh air ar son. Cha do thiunndaidh e air falbh, a sheachnadh nam buillean; ach ghabh e gach aon dhiubh co fìochail, as ge d' nach biodh mothachadh aig orra. Ge do tha e iochdmhor, trocaireach, seirceil agus macanta dhuinne, gidheadh bhuin ar peacanna gu craiteach an-iochdmhor ris-san. Thug e fhuil agus fheoil fein feachad a chumbhi air am mi-ghnathachadh, ach 'nuair a tha e a smachdachadh chloimn nan daoine, tha gach buille, a tha e toirt dhuinn, air aireamh, gach smachdachadh air a thomhas a reir ar n' anfhainneachda. O gu'm beannuicheadh neamh, talamh agus uile chreatairean DHE, e gu fìorruidh. Feuch mo cheann, mo lamhan, mo thogradh, mho mhianna, mo thoil mo thuigse, m' oibre, mo smuaintes, m' aigneadh cheudfatha o n' leth a muigh agus a stigh; ionluid iad uile; oir tha iad uile neo ghlan; leighis iad uile; oir tha iad uile tinn.

XVIII. Sgeaduih iad e le falluing scarlaide agus chuir iad coran droighine air a cheann, Eoia xix. 2. Mat. xviii. 29. Tha Eoin a' gradh gur falluing chroilhearg a bh' ann, agus Mat. gur scarlaid a bh' ann. Do bhrìgh coislaig gu'n robh an da ghne dhatha so san falluing. Tha 'm facal ann fa' Ghreigis a' ciallachadh.

adh truscain gheirr fhuasgailtich, leis am bu gnath,
 le righribh agus Iompairibh, a bhi air an sgeadach-
 adh. Chuireadh so mu CHRISP mar fhannaid air a
 dhreuchd-rioghail. Bha na casan, a bha ghnath a'
 dol mun cuairt a' dheanamh matha, a nis air an
 rufgadh, agus righ na cruinne air a sgeadachadh le
 truscan fanaide. Agus nuair a rinn iad an toil fanaide
 air, agus a bha iad sgith d'a sguirfadh, dh' fhuasgail
 iad o'n charrgha e air eabradh 'na fhuil. 'An diaigh
 sin dh' fhigh iad coran droighine agus chuir iad
 m'a cheann e. Bu ghnath le daoineibh, 'fan am sin
 agus ann san duthaich sin, coroin a dheanamh suas
 do nithibh luachmhora, do ehlochuibh, do dhuilleach
 agus bhlathuibh. Ach chuireadh air Tighearna r-
 flogh coran do dhroighin, geur, scaiteach, mar thair
 air a dhreuchd rioghail. Agus co luath as a chuir
 iad air e, bhuail iad a cheann le slait chuilce, Mat.
 xxvii. 38. chum gu'm biorradh an droighin deilg-
 neach, fheoil leis an tuite guine. Ge do bha mac
 DHE ann an staid, a bu leoir a mhaothachadh na
 crìodhachan a bu chruaidhe agus a thlathachadh* an
 fhuath a bu mhiosguiniche, cha robh na maduidh
 alluidh an-ìochdmhora so air an taifeachadh. Ma
 bu mho a bha iad a' dortadh do fhuil an Uair
 neo-chiontaich fò, bha 'n ciocras air a gheurachadh.
 Ach ghiulain mac DHE le 'n tair, mar a ghiulain e
 'mbuillibh, gu seimh, macantà, ciuin. Phà a shuila
 beachdachadh air an aoibhneas a chuireadh roimhe
 agus bha ar slaintene aige do ghnath 'fan amharc, a
 son an do chuir e ann an neo-brìgh fhuilangas agus
 an do dhi-chuimhnich se e gu fur. Chaith an Tighearna
 Iosa coran droighine air thalamh, chum gu'
 caitheadhmaide coran fireantachda agus gloire a
 neamh. Chuireadh coran goirt, craidh air ceann Iosa

* thiomachadh.

ann an Ierufaleim thalmhuidh chum gu'm faigheamaide coron aitis agus aidh 'an Ierufaleim neambuidh. Siuluibh amach, Ingheana Shioin, agus faicibh am fìor Sholamh air a sgeadachadh leis a choron d'fhoighine a chuir a naimhdean air, annan la fulangais agus doilghis ro mhoir a chridhe. Faicibh an ceann sin, a tha geal mar oluinn agus mar shneachda, 'nis air fhagail tromdhearg le fhuil fein! na fuilean sin, a bha mar lafair theine, a nis air an dalladh le fhuil luachmhoir fein! Rìgh na cruinne a' caitheamh coroin droighine! An ceann glormhor sin, air an do thurluing an spiorad naomh mar chalman, a nis air a bhiòrradh air gach taobh le droighin scaiteach, deilgneach! A naimhdean a' bualadh a' choroin agus 'ga shathadh * 'na cheann. Leonadh a cheann naomh chum grafa a chosnadh d' ar n anmannuibh. Dh' fhosgladh cuislean a chuirp chum creuchdan ar n anmanna a leigheas. O thusa, a 's maifiche a measg chloinn nan daoine, o cheile ghradhuich m' anma, cliu' gu fìor-ruidh gu robh do t' ainm, air son an euda agus a' ghraidh a bha air lasadh a' d'anam air son mo-shlainte O DHE uile chumbachduich, biorr mo chridhe le faighdibh corranacha do ghraidh! Pill mo fhuilean mu'n amhairc mi air diomhanas. Socruich m' aigne agus m' anam ort fein. Leir-sgrìos annam gach ni a tha thu faicinn 'an aghaidh do thoile, a dh' aindeoin catha na feola. Tarruing mi, mar ruidh mi le m' thoil. Smachduich mi, ma chuireas mi a' d' aghaigh. Thoir gu crìch t' obair, gun fuim do m' an f hainneachd.

Ach osbar, cha b' urrainn gach ana-gnathacha, a rinn iad air mac DHE, am-mi-run a thoileachadh. Chaidh iad ni b' fhaide air an aghaidh na so uile. Chuir iad flat ehuilce 'na laimb, Mat. xxvii. 29.

F 2.

Chruinnich

* theannadh.

Chruinnich na faighd'-fheara, a bha'ga ghleidheadh
 m'an cuairt air, an t' eagal gu'n tugtadh air falbh e,
 agus lub iad an glun, gach aon 'an diaigh a cheile,
 ag radh failte dhuit, a righ nan Iudhach. An sin
 ghlac iad a' chuile, a bha 'na laimh, agus leis a fo
 bhuail iad ann fa' cheann, agus ann san aghaidh, e.
 Bha gach aon a' toirt oidhirpe air barrachd a thoirt
 air an t'aon eile ann am mor-chradh a thoirt do
 righ na gloire. Ach nach iongantach an nì, gu'n
 robh gach tobar truacanta is agus iochda a tha' an
 nadur a' chinne-daonna, air tiormachadh anns na
 criodhachuibh cruaidhe sin, co mor as nach d' rinn
 staid thruagh ar Slanuì'-fhir druthadh air bith orra,
 ach amhain an seideadh suas gu tuille an-iochda.
 Ach tharuing Uan De air fein uile fhearg Shatain,
 a thoill ar peacadh-ne, agus ghleidh e fa'r comhairne
 a throcair air fad, air nach robh sinn airi. Rinneadh
 fanaid air Righ na fithe, a tha a' cumail suas neimh
 agus talmhuinn. Cheil e a mhorrachd, chum gu'm
 biodh e comafach air fulang air ar son-ne. Bha
 a ghradh dhuinne co mor as a bha fuath a naimh-
 dean dhasan. Bhrosnuich am fuath iadsan gu inn-
 leachdan ura a dhealbh a chum a chraidh, agus
 bhrosnuich a theas-ghradh ar Slanuì'-fhear, a dh'
 fhulang air ar son-ne. Agus mu dheireadh, chaidh
 fuath a bhristeadh 'na bhloidibh air a' charruig
 sin, is thug gradh buaidh. Bithidh CRÌOSD 'na
 Righ gu sìorruidh a dh' ain-deoin sgeige nan-
 Iudhach. Deanadh na truaghana aingidh sin urrad
 as a thoilicheas iad, deanadh iad fanaid air co fad
 as a tha 'nan comas; tha iad a' labhairt na firinne 'n
 aghaidh an toile, 'nuair a tha iad ag radh ris Righ
 nan Iudhach. Cia ana-cneasda air bith a bha cridhe
 Chaiaphais, is firinneach a bhinn a thug e'mach an
 uair a thubhairt e, 'Tha e freagarrach air bhuir sonfa
 ' gu'm

‘gu’m basuich aon air son an t’ fluaigh, chum nach
 ‘rachadh an cinneach uile a’ muthadh.’ Thugadh
 dha flat chuilce ‘na laimh, chum gu’n tugtadh
 dhuinne suaicheantas buaidhe ‘nar lamhuibh fein.
 Dh’ ungadh le fhuil Rìgh na sìthe, chum gu’n
 ungtadh sinne leis an Spiorad naomh. Dh’ fholuich
 na h Iudhaich le feilibh Rìgh Shìoin, ge do tha na
 h Aingle a’ foluch an gnuise fein ‘na lathair. Chuir-
 eadh flat chuilce air son coilbht ‘an laimh an Tì sin,
 a tha mion-bhristeadh nan cinneach le slait iaruin.
 Lubadh gluinean le fanaid dhasan d’ an eigin do gach
 glun air neamhagas air thalamh lubadh le umhlachd.
 Rinneadh fochuid le teangannuibh sgallaiseacha a
 naimhdean, air an Tì sin, d’ an eigin do gach teang-
 adh aidmheil a dheanamh, ‘s do gach beul moladh
 a thoirt. Leis an aitim sin, a tha gabhail d’an ionn-
 fuidh dreuchda Shìoin, thugadh urram fanaideach
 do’n Tì sin, a shocruicheadh leis an Athair, ‘na Rìgh
 air tulaich naomh Shìoin.

Ach cha do chrìochnuich an fhanaid a rinn iad
 air dreuchd CHRÌOSD mar Rìgh, leis a so uile; ach
 thugadh binn a bhais amach, Eoin xix. 5. Ghairm
 Pilat amach a boillsgein an t’ fluaigh e, agus ‘nuair a
 chunnaic e’n staid ‘san robh e, bha a chridhe air a
 lionadh le oillt agus iongantas. Ach smaoinich e
 gu’m bu leoir an eubaineachd, a rinn iad cheana air
 g’a shaoradh o’n bhas. Cha robh teagamh air bith
 aige nach gluaifeadh, aon sealladh do’n staid dheif-
 tinich ‘an robh e, na crìodhachan a bu chruaidhe.
 Uime sin chuir e roimhe gu’n nochdadh e do’n
 t’ fluaigh e. Thug e mach e’s nochd se e gu folluif-
 each ‘an lathair na cuideachda sgallaisich, agus an
 coron droighine air a cheann agus an fhalluing
 fearlaide uime. Thuirt Pilat ris an t’ fluaigh, ‘Feuch
 an

' an duine, ' mar gu'n abradh e, faicibh esan, a tha
 sibh a' diteadh, chionn gu'n dubhairt e Rìgh ris fein,
 faicibh, o Iudhacha, an duine truagh, a tha sibh a'
 dian-ruagadh, faicibh an staid 'am bheil e agus cia
 eacomafach a tha e air bhith 'na Rìgh, faicibh a
 cheann cheana air a throm-leon leis an droighin, a
 chorp air a bheubainteachadh le buillibh, agus a
 ghnuis air a h eabradh le feilibh, nach gabh sibh truas
 dheth, agus nach leig sibh air falbh e? Nach d'
 fhuiling e ni's leoir cheana. Ach cha robh feum
 ann an ni air bith, a dh' fheudadh Pilat a radh no
 dheanamh, a mhaothachadh an criodhachan no chur
 iompaidh orra. Oir cha luaithe chunnaic na h ard-
 shagairt agus na maoir e, na ghlaodh iad amach, gu
 h aon-sgeulach, Ceus e, Ceus e. Bha Pilat a ghnath-
 neo-thoileach air CRÌOSD a chur gu bas, agus uime
 sin thuirt e, gabhuibhs' e agus ceusuibh e, oir cha
 'n 'eil mise a' faghail coire air bith ann. Cìod! an
 ceus mi duine neo-chiontach, ceusuibhs' e, ma thoil-
 icheas sibh, ach air mo shonfa, cha bhi lamh air
 bith agam 'na bhas. 'Nuair a chunnaic iad, gu'n
 robh e cruaidh le Pilat, binn a bhais a thoirt amach,
 thug iad trì oidhirpean air a bhrosnachadh d'a ionn-
 fuidh. B' e cheud riasan a ghnathuich iad g'a dhit-
 eadh, gu'n do bhrìst e'n lagh. 'A reir ar reachda-
 'ne's coir a chur gu bas,' ars iadsan, Eoin xix. 17.
 Agus an uair a chualadh Pilat so, bu mhothaide a
 bha dh' eagal air. Uime sin dh' fheoruich Pilat do
 CHRÌOSD, co as a thainig e, agus o sin suas dh'
 iarr e fhuasgladh. Ach 'an diaigh sin, luidh na h
 Iudhaich air, gu trom, le argumaid eile. Ma leigeas
 tu an duine so as, ars iadsan, cha charuid do'n Iomp-
 aire thu, agus bithidh tu ciontach ann am foill, 'na
 aghaidh, chionn gu bheil e deanamh Rìgh e dheth
 fein. Oir co air bith a their gur Rìgh e fein, tha e
 labhairt

labhairt 'an aghaidh Cheafair, agus bi cinnteachnach dean sinne dearmad air do chionta a leigeadh ris do Cheafar. Bha geilt-chridhe agus uamhann roimhe fo a' lionadh cridhe Phileit, air son neo-chiontais CRIOSD, air achd as nach d' thug e a bhinn amach, 'ach a nis tha eagal gruaimhe agus dimbe an Iompaire 'ga bhrofnachadh gu a bhinn a thoirt amach, ge d'is ann le spairn cridhe agus agartas coguise. ' Uime sin ghabh ' e uisge agus dh' ionluid e a lamhan ann am fianuis ' an t' fluaigh, ag radh tha mise neo-chiontach do ' fhuil an fhreinn fo, faicibhs: sin.' Agus bha e ni's deine gu e fein a shaoRADH o fhuil mar fo, air son reodhaidh* a fhuair a bhean ann am bruadar mu thimchioll CRIOSD. Ach air eagal gu'n grabadh mor-uamhann ogluidh na ciontai fo, Pilat, o bhinn bais ar Slanui'-fhir a thoirt amach, chuir iad argumaid eile air chois, a dheanamh a' ghnìomha ni's fasadh do Philat. Oir thuirt iad, biodh fhuil oirne agus air ar cloinn, Mat. xxvii. 25. 'Se sin r'a radh, Thoir thusa a bhinn amach agus ma tha eagal ciontai air bith ort, gabhuidh sinne oirn fein i air do shon; gu'n robh dioghaltas DE air son fhola oirne 's air ar sliochd gu siorruidh. Dh' iomain aon pheacadh iad gu peacadh eile, gus an do chaill iadam mothachadh agus an robh an criodhachan air an cruadhachadh, agus an robh ana mianna ciocrasacha a' dalladh an tuigse agus a' clonadh an toile, gu ruidh gu togarrach ann an fruth-chlaise a pheacaidh.

Ge do bha Pilat lan-deirbhte, gu'n robh ar Slanui'-fhear neo-chiontach, ge do ghabh e iongantas mor d'a thoisd, d'a mhacantas, d'a fhoighdinn fo gach claidh an iochdmhor a dh' fhuiling e, gidheadh cha b' urrainn e a thoirt a lamhuibh na h urrad doluchd-diti ea-coracha. Ach 'nuair a chualadh e mac DHE
air

* coisneachd.

air ainmeachadh, ransuich e ni bu mhiona e; agus an uair a gheur-smuainich e, cia seasmhach agus ciuin a bha e ann an slighe na firinne, thoisich e air amharas a chur, gu'n robh tuille agus nadur duine ann fan, m'a thimchiol an cualadh e iomad sgeul iongantach; agus bha oillt air gu'n do pheacaich e cheana 'an aghaidh fhlaithis, chion gu'n tug e binn a fgiurfaidh amach. Uime sin chaidh e dh' ionnsuidh tallaidh a bhreitheanuis, a dh' fhaotuinn tuille coluis mu dheibhinn. Dh' fhiosruich e d'ar Slanui'-fhear gu diamhair, co dhiubh is ann o neamh a thainig e le cumhachd, no rugadh e air thalamh mar dhuine. 'Nuair nach tug ar Slanui'-fhear freagrachd air bith air na ceisdibh sin, ghabh Pilat mi-thlachd, agus dh' fhas e frionasach, 'Nach labhair thu riumsa, ars 'efan, nach 'eil fios agad gu bheil agamsa cumhachd 'gu d' cheusadh agus gu d' fhuasgladh.' Gun ag air bith dh' fheudadh Pilat ceartas a dheanamh 'an so, ach cha d' rinn fe e. Fhreagair Iosa e uime sin, 'Cha bhiodh cumhachd air bith agad a'm' aghaidhse, 'mar biodh e air thoirt dhuit os-aird.' Agus mu dheireadh an uair a chunnaic Pilat buaireas an tsluaigh, chuireadh iompadh air gu a bhinn a thoirt amach. Dh' eisd a naimhdean ri guth ne binne le zoibhneas, agus a chairdean le crith-eagal; ach a dh' aindeoin cruaidhghleaca naduir agus gach amhghair, a dh' fhuiling e, bha uan De a' toirt suas, mar iobairt air son slainte a chreatairean, a bhinn ea-corach, a thug Pilat amach, agus ghabh e ris a' bhas le umhlachd thairis agus gradh togarrach. Ge do cheil e a dhiadhachd fo sgaile naduir duine a measg gach taire agus claidhe, gach spide agus maslaidh, bha maife na diadhachda a' dealradh 'na chorp reubtadh. A dh' aindeoin a thosda, ioraslachda, a chiuinis agus na ftaide

staidhe iofail ann san robh e, bha driolainean a ghraidh a' fradadh amach air gach taobh dheth.

Ach mu'n tug Pilat a bliinn amach, thug e aon oidhirp eile air CRIOST a shaoradh o'n bhas. Chaidh e 'mach agus shuidh e 's a' chathair-bhreitheanuis, d'an goirear an leachd-urbar, Eoin xix. 13. ionad a thogadh suas, gu h ard, le clochuibh, air taobh a muigh tallai a' bhreitheanuis, chum gu'm faiceadh an sluagh e. 'An sin thuirt e ris a' chuideachd, faicibh bhur righ, 'an diaigh a dhroch-laimhseachadh, co an iochdmhor, o mhullach a chinn gu nuig bonn a choife, le feilibh, leonuibh agus droighin guineach, geur. Ach mor mar a bha Righ na sithe 'na aobhar truais, ghlaodh iad amach gu h ard-ghuthach, air falbh leis, air falbh leis. Fa dheoidh mar so a reir an toile thug e bhinn amach, gu'n cuirteadh Uan DE gu bas, maslach, craiteach, tuaileasach, a ehroinn-cheufuidh.

Gabh fealladh, o chrìosduidh, air an doigh air an do thairngeadh CRIOST amach a talla a bhreitheanuis, 'an fealladh a naimhdean fuileachdacha, an coron droighine 'an fas 'na cheann, an fhuil a' bruchdadh amach air gach taobh dheth, aodann comhduichte le feilibh neo-ghlana, agus a cholunn naomh uile lan leon.

'So an Ti air an do labhair am Faidh, 'a thainig 'a nios o Edom,' Isa. liii. 1. le truscan daithite 'na fhuil fein, a bha dearg 'na earradh, agus a thruscan cosmhuil ris san, a tha saltuirt ann am fion fhasgan fraoich-fheirge Athar, gun neach do 'n t'sluagh maille ris. Mo thruaighe doille inntinne nan creatairean bochda! Nach feudadh iad am Mesiah, a bha iad a' cur gu bas fhaicinn air a chomharachadh amach le 'm-faidhibh, agus a bheubaineachd, d' an robh iad 'fa cheart an so ciontach, air a roimh-innseadh leo
gu

gu mion. 'Thaimig e dh' ionnsuidh a mhuintireach
'fein, ach chuir a mhuintir fein cul ris.' Bha Pilat,
ge do bu Gheintileach e, nì b iochdmhoire na na h
Iudhaich. Ach ge d' nach b' ann d'a mhuintir fein e
dh' eisd Rìgh na sìthe gu farasta ri binn a bhais agus
ghabh e rithe le aoibhneas, chum finne a theafarguinn
o bhas sìorruidh. Ge d' nach toiliche nì air bith
mì run nan Iudhach, ach fuil a chridhe, cha robh
fios eig na truaghana bochda, gur ann leis an fhuil
fin, a bha peacadh an t' faoghail air a nigheadh air
falbh, no gu'n do mheas iad mar chealgair caraid
dileas an anma.

Ach cha do stad mì-run a naimhdean 'an so.
Ceart co luath as a dhiteadh Rìgh na sìthe, ghrad-
ghluais a naimhdean co dian as a bha 'nan comas,
gu a sgrios. Dheasuidh iad cheana an crann
ceusaidh, thug iad air ball e dh' ionnsuidh tighe
Philait, chum gu'n cuireadh iad do dhragh air ar
Slanui'-fhear a ghiulan. Shocruich iad faighd'-
fheara air iomad bealach, air eagal gu'n tugadh am
pobull oidhirp air a thoirt uapa. Ach chum gu'n
aithnicheadh iad e, thug iad dheth an fhalluing scar-
laide agus chuir iad aodach fein uime. Mat. xxvii.
31. Cha 'n 'eil air innseadh dhuinn leis na soisgeul-
uichibh, gu'n tugadh dheth an coron droighine.
A dh' aon nì a's sìofrach finn, ghleidheadh an coron
air a chean re na h uime a bha e air a' chrann, gus
'an diaigh a bhais an tug Ioseph dheth e, 'nuair a
dh' amhlaic e fein agus Nicodemus e.

Thugadh a chrann-ceusuidh fein dha r'a iomchar
Eoin xix. 27. Bha a naimhdean co an-ìochdmhor
ri Rìgh an ìochda, agus na trocaire 's ge do bha
fhuil agus spionnadh a chuirp a' failneachadh le
sgìursadh faire agus trom-bhuillibh, gidheadh nach
do

do shìin Iudhach na Romanach amach a lamh g'a chomhnadh. Bha Iosa nì bu toiliche an crann a ghiulan, na bha na h Iudhaich g'a thogbhaill air a ghuaillibh. Tre shraidean h Ierusalem cha robh naire air bith air, air son gach masluidh agus taire, a thugadh dha, chiomn gu'n d fhag a ghradh iad uile taitneach dha. Ge do bha neart a chuirp air caitheamh, le diobradh na fala, a dhoirt e gu frasach, cha do ghabh e leth-sgeul air bith nach b' urrainn da an crann a ghiulan. Bha e 'g amharc air mar cheile gradhach, mar thearmunn a chairdean, a bha ri 'n stiuradh 'am boillsigin charraigean an t' faoghail fo, gu cala an aidh agus na sìthe, mar bhuaidh-chaiream air a ghloir, agus mar shuaicheantas sìorruidh air a ghradh neo-chrìochnach. Uime sin ghiulain se e, gu togarrach, gu beinn Chalbhairi, eadar da ghaduiche, air a chuartaich leis na faighd'-fhearuibh, a bha 'ga mhi-ghnathachadh air an t' flighe; agus na fagairt, luchd-teagaisg an lagha, na Phairisich, na Sgrìobhaichean 'ga leant-uinn 'nuair a chaidh ar Slanui'-fhear amach as a bhaile, dh' fhàilnich e fo 'n chrann, agus thuit e air an talamh. Agus an uair a chunnaic na h Iudhaich nach robh neart aige air son a ghuilan, dh' eignich iad duine o Chirene, d'an goirear Simon, a bha tighin o' n duthaich, a ghiulan a chfoinn gu Calbhairi. Ach ghabh mac DHE ris a chrann gu toileach, ge do dh' fhuiling e do Shimon a chuideachadh 'nuair a threig a neart e. 'Nar 'n uile amhgharuibh tha CRÌOSD fuidh amhghar maille ruinn; 'nar n' uile thrioblaidibh tha CRÌOSD a' guilan cinn thruim a chroinn-cheufuidh air a ghuaillibh fein, mar a rinn e maille ri Simon. Ann am measg a gheur-chlaoidhe air son ar peacaidh, tha smuaintean ar Slanui'-fhir nì 's durachduiche air ar slaintene na

G

bha

bha iad air a staid fein. 'Nuair a bha e dol a stigh do bhaile h Ierufaleim le buaidh-ghair, a' measg gach cliu, hofannah agus laoidh mholuidh, a bha 'n sluagh a' feinn dha air gach taobh, ghuil e gu goirt ofcionn a' bhaile thruaigh sin, 'nuair a chunnaic e ciod an truaighe a bheireadh doille an lurchd-aitich air, agus nach robh fios aca air la an slainte. Bha sinne a ghnath aige 'san amharc; bha a smuainte air an focrachadh air ar feum. Cha robh 'na chradh fein d'a chridhe gradhach ach neo-ni ann an coimeas r'ar truaighene. Cha b' urrainn neach air bith eile, ach Rìgh na sìthe amhain, smuaineachadh air staid neacha eile, 'nuair a bha e fein a' fulang craidh co mor. Ach 'am boillsgein gach trioblaide a bu mho riamh a dh' fhuiling e, nochd e 'n curam aruid, a bh' aige d'a chreatairibh fein. Lean mnai chrabhacha e, le truacantas agus deuruibh, a dh' ionnsuidh Chalbharui. Lionadh iad le bron 'nuair a chunnaic iad e a' fulang, is chionn nach cluinneadh iad ni b' fhaide teagasg o bheul. Ach thainig iad roimh 'n t' sluagh d'a ionnsuidh a dh' eifdeachd a bhriathran deirean-nacha; thiunndaidh e riu, agus thuirte, a toirt dhoibh fòlais, 'Ingheana Ierufaleim, na guilibhi air mo shonfa, ach air ur son fein agus air son ur cloinne.

Faic, o chreidmich, Rìgh Shìoin air a tharruing amach mar thrail, le ceangal mu mhuineal, 'an diaigh a dhìtidh, gu sliabh Chalbharui, chum gu'n ath-reiticheadh e neamh agus talamh, agus gu'n còfnadh e dhuitse faorsa ghlormhor chloinne DE! Faic an sluadh malluichte 'ga chuartaichadh, a' dil-bheachdachadh agus a' fochuid air an Tì sin, d' am bheil na h aingle a' toirt aoraidh agus umhlachda, le gnuisibh foluichte! Faic esan, a tha sluagh gun aireamh a' glodhuich airi air cumhachd, faibhreas, gliocas, neart, urram, gloir, agus beannacha, Taibh.

v. 11, 12. ann an h Ierufaleim neamhaidh, a nis air a ghlaodhuich ann an h Ierufaleim thalmhuidh, a'ri air buillibh, sgiurfa, seile, fochuid agus air bas crait-each, maflach a' chroinn-cheusuidh! Amhairc air an Ti naomh sin, a tha cumail suas na cruitheachd le focal a chumhachda, a' fannachadh agus a' tuiteam fo 'n chrann, chum gu'm biodh co'-mhothachadh aige linne, gu'n comhnadh agus gu'n neartuicheadh e sinn fo chrannuibh-ceusuidh ar trioblaidean! **Leag Dia** 'ar n' aingeachd uile air Rìgh na sìthe, 'Isa. liii. Ge do bha fios aige, gu'n robh an callach trom, ghabh e air a ghuailibh i gu'n fhocal 'na h aghaidh. Ge do dhiobair a neart e, le call fala, ge do dh' fhuiling e cradh, agus ge do rinneadh beubaineachd air a chorp, le leonuibh, cha robh ni air bith eacomafach d'a ghradh. Ghiulain e air a chrann sin peacadh an t' faoghail. 'Nuair a bha mac Dhe ag imeachd, chaidh osnuich a sligh do' na slaitheasuibh agus bha e gabhail leth-sgeil pheacach bochda ann an lathair Athar nan uile. Dh' fhosgail e 'n t' slighe dhoibh gu gloir. Chiosnuich e'n diabhail, an faoghal, am peacadh, agus thug e buaidh air cumhachduibh an dorchaduis. Dh' fhoillsich e ionmhas diamhair a ghraidh, agus dhaingnich e, le eiseimpleir, gach ni a theagaisg e le bhriathruibh. 'Cha 'n airi ortsa o 'Iosa an ti nach tog a chrann-ceusuidh agus nach 'lean thu.' Naomhuich e deoir, saothair agus fulangas oglach. Tha e foilseachadh na h inntinne, a' teodhadh a chridhe, a' leigeil ris diomhanais an t' faoghail, agus a bharail mhearachdaich, a' teagasg slighe na slainte, a' daingneachadh na firinne, a' tar-ruing anama d'a ionnsuidh agus a' sparradh ris a chrann gach dolais, a tha a mhuintir ionmhuinn fein a fulang.

O DHE a ghraidh, cia faibhir agus sona iadfan a tha 'ga d' leantuinn a' guilan an croinn fein. Cha deachaidh Simon romhad, ach lean e thu; theid thusa a ghnath air thoiseach, chum gu'm faicheadh iadfan, a tha giulan an croinn, thu rompa, chum gu'm biodh iad air an stiuradh agus air an foillseachadh le deigh eiseimpleir. Ach, o sholuis neimh, am bheil thu do ghnath fa chomhair ful an duine sin, a tha 'g im-eachd ann do cheumnuibh? Ciod a ghi e? ciod a ghradhaicheas e? ciod a gheibh e, agus ciod a shealbhaicheas e? Tha e 'giulan graidh, agus air a ghiulan le gradh; 's e gradh a shlighe agus crìoch a thuruis, 's e gradh obair agus a shuaimhneas. O gu'n gradhuicheams' thu air an doigh so, O mo DHIA, gu'n robh mo cridhe air lasadh le gradh do 'n DIA a chruthaich mi, do 'n tSlanui'-fhear a shaor, agus do'n Spiorad naomh, a tha 'nis a' cur rium fochair na faorfaidh, a choisinn mo Slanui'-fhear.

CAIB IV.

Mu Fhulangas CHRIOSD re am a bhais.

SHAOILEADH' duine gu'n robh a nis ganlas naimhdean tulchuisseacha CHRIOSD air fuarachadh, agus am boile air tradhadh. Ach tha 'n earrann a 's mo d'a fhulangas fathast romhainn, eadhon, fhulangas anma, treigfinn spioradail agus ceusadh. Cha toilicheadh mi air bith iad, ach a bhais. Gabhamaid fealladh gu riaghailteach do fhulangas CHRIOSD, re am a bhais.

'Nuair a thainig ar Slanui'-fhear a dh'ionnsuidh mullaich an t' sleibh, far an robh e ri crìoch a chur air iobart, agus ris a' chomhara a bu shòilleire air a ghradh a thoirt dhuinn, cha do luasnich iad dha uine gu anail a leigeil. Rinn iad deas, gu luath, gach

ni, a bha feumail gu a sparradh ris a' chrann. Thug iad dheth a cheangluichean agus aodach. Ach fò gach cruaidh-chas, bha Rìgh na sìthe umhal agus macanta, do bhrìgh nach robh annta ach inneala a chuir orduidh an Athar 'an gnìomh. 'Nuair a bha a naimhdean a' deasachadh a' chroinn, ag iarraidh nan tarang, agus nan inneal eile, chum a mhillidh, cha robh inntinn ar Slanuì'-fhir 'na tamh; bha a chridhe agus a shuilean an togail suas gu neamh, a' dortadh dheur frasacha, goirte, air fòn ar peacaidhean, 's 'ga thoirt fein suas do'n Athair shiorruidh, mar iobart-reiti air ar sonne, agus 'Thuair urnuigh 'agus ath-chuingean eiseachd,' Eabh. v. 7. 'Nuair a fhuair an luchd-millidh gach ni a dheanamh ullamh, thainig iad a dh' ionnsuidh CHRÌOSD, agus thug iad dha fion-geur air a mhiosgadh le domblas, Mat. xxvii. 34. Bha e gnathuichte a' measg nan Iudhach agus nan Ròmanach, deoch fhiona a thoirt do gaeh neach, a bhiodh fù' bhinn bais, chum an neartachadh, agus a thogail cail-eigin do shunnt agus do shuilibhearrachd 'nan crìodhachuibh. Ach 'an aite so, cha tug iad do CHRÌOSD ach domblas agus fion-geur. 'Nuair a bhlais e do'n deoch so, cha 'n oladh e dhith. Oir bu roighniche leis basachadh air a' chrann na le nimh. Cha robh deoch air bith a bu mhi-fhreagarruicheadh, do staid CRÌOSD, na 'n deoch so. Oir cha mhor nach do chaitheadh spionnadh a chuirp cheana, le faire, buillibh, file fala, agus gach mi-ghnathachadh an-ìochd mhòreile. Buo mhor fheum air deoch, a neartuicheadh a chridhe. Bu ghnath leo deoch neartachaidh a thoirt do na trailibh, a bu chionairciche, roimh' am bas. Ach cha do luasuich a naimhdean mirunacha, mìosguineacha, deoch cridhe air bith, ach domblas agus fion-geur, air Tobar gach ioc-fblainte, 's TRIATH.

nan uile. Shineadh e air leabaidh a' chroinn 'na luidhe, gun adhart air bith a b' fhearr na 'n coron droighine, a bh' air a cheann, ge do bha a shuil an togail suas a dh' fhosgladh doruis nam flaitheas, a dhruid sinn oirn fein le'r cionta. Cheangail iad CRIOSD gu teann ris a' chrann, ge do bha ghairdein caomh finte 'mach 'ga 'n gairm agus a' deanamh eadar ghuidhe asan leth 'am fianuis Athar fhiorruidh. Ge do bha e'fa' cheart uair sin a' reiteachadh pheacach ri DIA, a' dluthachadh neimh agus na talmhuinne r'a cheile, is a' deanamh dhiubh aon teaghlaich, d'an Athair is d'am maighifdir DIA nan uile, thairngich iad a lamhan agus a chasan ris a' chrann, chum a bheatha shineadh amach le bas ruighin, craiteach, fadalach. Air thus leag iad a nuas an crann air an talamh, gus an do cheangail iad CRIOSD ris gu teann agus 'an sin thogadh mac an duine suas, mar a thog Maois an nathair 'san fhafaich, a bha 'na samhlaidh air CRIOSD. Na tairngean mora, air an robh a chorp ri bhi air a chrochadh, cha b' ann 'san earruinn, a bu fughha mothachaidh, a sparr siad iad; ach ann san earrainn, a b' fheidhicheadh, agus uime sin a bu mho mothachadh, d'a choluinn uile, eadhon 'na samhhuibh agus 'na chasuibh. Chi sinn, o bhriathruibh Dhaibhi, cia ana-cneasda agus guineach a bhuin iad ris annta, 'Threachuill iad mo lamhan agus mo 'chasan.' Thairngich iad aon lamh, ri dara adhaire a chroinn, agus an lamh eile ris an adhaire eile agus a chasan ri calpa a' chroinn. 'An sin thog iad 'an aird an crann agus shocruidh iad e s 'an talamh, is an uair a thuit e fios gus an ionad 'an robh e roimhe, cha 'n 'eil ag air bith nach do chraidh an criothnacha dian, ana-barrach so, corp ar Slanui'-fhir. Ann a meadhon gach claidhe, nochd, Uachdaran a' chruinne, inn-tinn ni bu shcaimhaiche na clann nan daoine. Air a' ghnuis

a' ghnais sin, air an do luidh bron, bha foighidinn, gradh, feirc agus treabhantas anma, a' dealradh. Ge do bha a naimhdean a'deanamh gairdeachuis, le ard-iolaich, 'nuair a thogadh ar Slanui'-fhear suas eadar neamh agus talamh, bha mac DHE ri saothair, mar eadar-mheadhanair cumhachdach, trocaireach, chum ar 'n ath-reiteachadh ris an Athair, agus a' fineadh amach ghlac a ghraidh, gu'r gabhail d'a ionn fuidh. Cha robh is cha bhi sagart a's taitniche, do'n Ti a's airde. Oir 'b' e fo a mhaic gradhach ann fan 'robh a mhor-thlachd.' Cha chualas, agus cha chluinnear iom-radh, air iobairt a's iomlaine 's a's naomha Oir b' e fo ' Uan DE a tha toirt air falbh peacaidh 'an t' faoghail.' Ann am boilsgin gach claidhe, a bha e fulang, mur gu'n di-chuimhnichheadh e a thruaighe fein, bha a smuainte, n' comhnuidh, air ar flaintene, 's thog e suas a ghuth, ag ath chuinnich air Athair, gu'n deanadh e trocair, cha 'n e 'mhain air a luchd-millidh, ach mar an ceudna air uile pheacachuibh na talmhuinne, do bhrigh gu 'm b' iad am peacanna a bu chionfath d'a fhulangas, 'Athair, 'thoir dhoibh mathanas, oir cha 'n 'eil fios aca ciod 'a tha iad a' deanamh.'

Tha sinn ullamh gu coire fhaotuinn do na h Iudhachuibh, chionn gu'n do bhuin iad co an-iochd-mhor ri CRIOSD, ach 's tearc a tha sinn a' cnuasachadh ar flighe fein, no gabhail mion-sheallaidh d' ar peacannuibh, a chuir copan, a's feirbhe na fion-geur agus domblas, 'an laimh ar Slanui'-fhir, eadhon copan fearbh do fhion-dearg feirge agus dimb an Ti a 's airde, a b' eigin da, cha 'n e 'mhain a bhlasad, ach mar an ceudna ol suas gu buileach. Faic an so iota air an Ti, a chruthich na tobruichean uisge, Taisb. xiy. agus a tha toirt, as an talamh, fiona, a chuireas criodhachan dhaoine air ghean agus shubhachas, Salm

civ. 15. a tha toirt dithe do dh' eunlaith nan speur,
do dhaoineibh agus bheathaichibh na talmhuinne. An
robh an traill, a bu shuarruiche, a' faotuin deocha
roimh' a bhas, agus am b' eigin d'ar Slanui'-fhear-
deoch chaithteach, shearbh, nimheil, ol. O cia fearbh
nadur a pheacaidh! Tha e air a choi'-meas ri dear-
cuibh-domblais, ri baguiltibh fearbha agus nimh
Dhragoin, no nimh naimhdeil, gharg, chonspeach,
Deut. xxxii. 32. Bha CRIOST ri fulang-air son guine
sheirbh ar peacanna, agus uime sin thugadh dha
deoch shearbh r'a h ol. Tha clann nan daoine 'gan
ardachadh fein, le uail agus miann-urraim *. Air
an aobhar sin leagadh fios gu h iofal mac DHE, a
tha co'-ionann ris an Athair, shineadh e air a chrann,
agus thairngieheadh e le tairngibh scaiteacha. Chuir
nathruichean teinnteacha a pheacuidh, an gathanna
naimhdeil, nimhneacha, 'nar n anmannuibh. Uime
sin thogadh CRIOST an aird air a' chrann, mar thog-
adh an nathair 'san fhafaich, a leigheas ar n an-
manna, 's a sparradh ar peacaidh ris a' chrann.
'Dhubh e 'mach lamh sgriobhuidh nan reachd, a
'bha 'nar 'n aghaidh agus a' gabhail romhainn, air
'dha a sparradh, ris a' chrann cheusuidh sin,' Col.
ii. 14.

Ach osbar, chroch iad Rìgh na sìthe ruisgte air a
chrann, oir rinn iad a thruscan eatorra, Mat. xxvii.
35. Tha sinn a' faicinn, gu'n do spion iad dheth an
fhalluing scarlaide, agus 'an sin, gu'n do chuir iad
aodach fein uime. Agus 'san am so, 'nuair a thairn-
gich iad e ris a' chrann, spionff iad dheth aodach
fein, agus bha iad 'ga leigeadh 'an crochadh fada.
Ach tha Eoin ag innseadh, gu'n do roinn iad a
thruscan 'na cheithir bloidibh, agus gu'n tugadh
bloidh dheth do gach faighd-fhear. Mar a bu ghnath,
le:

* mor-bheachd.

* spiol.

le luchd millidh, coir agradh air aodach an neach a rachadh a mhilleadh, ghabh gach aon do'n chearthar a roinn fein do aodach CHRISD. Mar so chrochadh e lornocht, a bhuithinn dhuinne sgeadaich na fireantachd).

Cheusadh TRIATH na beatha eadar da ghaduiche, Mat. xxvii. 35. Bha aon dhiubh air gach laimh dheth, agus CRISD 'san eadar-mheadhain, mar gu'm b'e am prìomh-spuinneadair, chionn gu'n dubhairt e gu'm b'e fein mac DHE, a' spuinneadh, mar so a ghloire o DHIA. Mar so bha ar TRIATH gradhach air aireamh ann a' measg nan ciontach, Iesai. liii. 12. agus air a mhios mar an gaduich drochmhuinnt, agus an floiteir a bu mho, an am fianuis DE, chum gu'm miosfadh sinne mar fhireine 'na fhianuis. Cha'n e 'mhain gu'n do bhafuich ar n' Urras air ar son, ach, O gradh gnn choir-meas, dh' fhuiling e 'm bas fo ainm fir-reubainn. Cha do ghabh e naire re a bheatha, cuideachd a chumail ri Publicanaich agus peacaich, is cha do ghabh e naire d' an gabhail mar luchd-comuinn 'na bhas. Oir thainig e a thearnadh na muinntireach, a bha easlainteach. Ge do fhuair Adhamh am bas o chraoibh na beatha, gheibh sinne beatha fhior o chraoibh a' bhais, ris an robh CRISD air a sparradh.

Ach tuille eile, ge do rinn iad ni 's leoir a dh' fhanaid air, roimhe so, 'an tighibh Annais agus Chaiaphais, cha do thoilich so iad, ach chaidh iad air an aghaidh ann an aingeachd. Thug gach uile ghne dhaoine, a bhuineadh do 'n eaglais, no aig an robh ughdarras 'san rioghachd, armait* nan Iudhach agus nan cinneach, ana cainnt da. Rinn a' mhuinntir, a bha siubhal feachad, aon do 'n mhuinntir a cheusadh maille ris, na sagairt, luchd-riaghluidh an t'fluaigh, agus am pobull uile, fochuid air an Fi naomh sin a bha

'fa'

* feachd.

'sa' cheart am sin a' tairgseadh iobairt reiti ar son am peacaidh. Bha fios aig na h Iudhaich gu'n d' fhuair CRIOST, roimhe so, amach grunn an criodhachan, gu'n robh fios aig air an diamhaireachd, agus ge do thug iad gu bitheanta oidhirp air a ribeadh 'na chainnt gu'm b' eigin doibh, lan amluidh, fhagail. Bha iad leagta nis ri dioghaltas a dheanamh air, le sgeig. Chrath, an droing a bha dol seachad, an cinn le fochuid, 'ga chaineadh le fuar-sgallais, bearradair-eachd dhiabhluidh, tharcuiseach, ghabhannach, a' tilg-gleadh air gum b' fhear-goid nithe naomha e, neach a dh' oidhirpich teampall De a sgrios agus uime sin ag radh gur ann, gu ceart-bhreitheach, a bha e fulang. Thilg iad air mar an ceudna, gu'm bu mhealltair e, a bha mealladh an t' sluagh le miorbh-uiltibh ioganacha. Na 'm bu mhiorbhuiltean fìora do mhiorbhuiltean-sa, bhiodh e 'nis, a' d' chomas thu fein a theasarguin leò, agus tighin a nuas o'n chrann, ach sin cha'n urrainn thu dheanamh, 's uime sin is mealltair thu. Ma 's tu mac DHE, thig a nuas o'n crann? nach 'eil an saoghail uile a nis a' faicinn gu foilleir, gu'n tug thu masladh do DHIA, le radh, gur tu fein mac DHE? Cha do thuig, na h amadain thruagha so, diamhaireachd an t saorsaidh, no gu'n do leag CRIOST a bheatha fios, le lan-thoil, air son a chaorach fein, agus gu'n robh cumhachd aige a togail an aird a ris.

Rinn na Scriobhaichean, na Phairisich, na h ard-fhagairt, an diehioll a chlaonadh inntinnean an t' sluagh. Labhair iad a ris na ceart nithe, a labhair na h aingich mhalluichte a chaidh seachad, eadhon gu'm bu mhealltair ioganach e, neach a bha goid' nithe, a bhuineadh do'n eaglais, dia-mhasladair, a bha 'nis gu ceart-bhreitheach a' fulang pein, chionn nach b' urrain se e fein a fhaoradh. 'Thearuinn e daoine
eile,

'eile, ach cha 'n 'eil e comasach dha e fein a thear-
 'nadh,' Mat. xxvii. 42. Thilg iad air, gu'n robh e
 ciontach do bhreuguibh agus do aramach, gu'n dubh-
 airt e, gu'm b' e fo'n Rìgh Israeil, agus air an aobhar
 sin, gu'n robh e ciontach do fhoill 'an aghaidh an
 Iompaire. Ghabh iad os laimh gu'n dearbhadh iad,
 le trì argumaidibh, nach b' e Rìgh Israeil. 'Ma 's
 'e Rìgh Israeil, thigeadh e 'nis a nuas o'n chrann,'
 Mat. xxvi. 28. ach cha 'n 'eil e tighin a nuas, uime
 sin cha 'n 'eil e 'n comas da tighin a nuas, air an
 aobhar sin cha 'n e Rìgh Israeil. B' iongantach a'
 ghne riasanachuidh so. Ciod an co' dhunadh a bu
 mhearachduiche na, a radh, 'Cha 'n eil e tighin a
 'nuas, uime sin cha 'n urrainn e. Dhearb e a DIA,
 'agus chuir e muinghinn ann, saoradh se e 'nis,
 'ma 's aill leis e, oir thubhairt e, 's mi mac DHE,'
 Mat. xxvii. 33. Nam b' e mac DHE, 's na'n cuir-
 eadh e mhuinghinn ann, shaoradh DIA fein e; ach
 cha 'n 'eil e 'ga shaoradh; uime sin cha 'n e mac
 DHE, agus air an aobhar sin, cha 'n e am Mefias, no
 Rìgh Israeil.

Thug aon do na daoineibh drochmhuine, a cheuf-
 adh, toibheum dha, Luc. xxiii. 39. ag radh, Ma 's tu
 CRIOSD teasaig thu fein agus sinne, mar gu'n abradh
 e, rinn thu aidmheil gu'm bu tu CRIOSD am Mefias,
 agus gidheadh, cha 'n 'eil thu comasach air thu fein,
 no sinne, a theasaiginn, agus uime sin cha 'n 'eil
 annad ach mealtair. Do bhri'gh coslais, gu'n do
 shaoil an gaduich, gu'm buithneadh e, le CRIOSD a
 chaineadh, gean-math an aird-shagairt, agus air an
 aobhar sin, gu'n tugadh e 'nuas beo e o'n chrann.
 Ach 'nuair a shaoil an truaghan bochd so, gu'n gleidh-
 eadh e a bheatha, chaill e anam. Agus mar so tarluidh
 dhoibh-san uile, a ghnathuicheas meadhanan cion-
 tacha

tacha a sheachnadh a'bhais, mar dean iad grad aithreachas. Chaineadh CRIOSD leis gach gne dhaoine, chum gu'n teafairgeadh e cuid eigin do gach feorta. Rinneadh fanaid air, ann an lathair bhreitheachan na h eaglaise agus na rioghachda agus an airm, an lathair nan ard-shagart, Philait agus Heroid. An aon fhacal, rinn gach gne dhaoine fanaid air TRIATH na beatha, Cham iad am beoil, chas iad am fiacian, chrath iad an cinn, mu'n Ti fin, a bha tairgse na bha e fulang mar iobairt-reiti air son an saorfaidh.

Dh' fhuiling ar Slanui'-fhear, cha 'n e 'mhain cradh ana-barrach mor, ach ana-barrach fada. Tha na Soisgeulaichean, gu h aon-sgeulach, ag co'-fhreagradh d'a cheile, gu'm b' i'n naothamh uair air an tug e suas an deo, faic Mat. xxviii. 46, 50. Marc. xv. 34, 37. Luc xxiii. 44, 46. Ach chum gu'm faic sinn, nach 'eil eadar-dhealach a baraille mu 'n uair air ando cheusadh e, minichidh mi gu mion eachdruidh nan Soisgeulach mu dheibhinn na h uaire so. Tha Marc ag radh, gu'n do cheusadh CRIOSD mu thimchioll na treas uaire agus Eoin, gu'n do sheas CRIOSD 'an lathair Philait air an t feathadh uair, oir cheusadh e air an treas uair. Bheir sinn oidhirp air a' cheisd so fhuasgladh. Bha na h Iudhaich a' roinn an la sholuis air dha sheol, air thus, 'na dha uair-dheug. B' i'n feachdadh uair 'fa' mhaduinn againne, a cheud uair acafan. B' i an naothamh uair againne, an treas uair acafan; an da-uair-dheug againne, an feathadh acafan; an treas uair an diaigh-mheadhan la againne, an naothamh uair acafan; an cuige uair an diaigh mheadhain la againne, an aon-uair deug acafan. 'San dara h aite, roinn iad an la 'na cheithir cheireannuibh, no 'na cheithir uairibh mora; agus b' i a' cheud uair dhiubh, o she fa' mhaduinn againne gus an naothamh uair; mheadhain

an dara uair, o naoth fa' mhaduinn gu da-uair-dheug;
 an treas uair, o dha-uair-dheug gu tri an diaigh
 mheadhain la. Roinn iad an oidhche mar an ceudna
 'na da-uair-dheug, a toiseachadh na ceud uaire o she
 an diaigh mheadhain la. Rinn iad i cuideachd 'na
 ceithir uairibh no fairibh. Bha an fa' cheud faire,
 tri uairean gnathuichte, o dheireadh an t seathadh
 gu deireadh na naothamh uaire 'n diaigh mheadhain
 latha. B' i 'n uine, a bh' eadar an naothamh uair
 agus an da uair-dheug, an dara faire. B' e 'n
 treas faire, no uair mhor, an uine, a th' eadar tri
 fa' mhaduinn againne gu diaigh se. Ma bheir sinn
 fainear an roinn aimfire so, feudaidh sinn na
 Soisgeulaichean gu furasta a thuigsinn. 'Nuair a
 thuirt Eoin xix. 14. gu'n do sheas CRIOST 'am
 fannuis Philait mu thimchioll na seathadh uaire,
 bha e ciallachadh nan seth uairean gnathuichte a'
 measg nan Iudhach. Mu thimchioll na h uaire so,
 agus mu'n do ruidh an seathadh amach, dhiteadh
 CRIOST, agus thugadh amach e chum a cheusaidh.
 'Nuair a tha Marc ag radh, gu'n do cheusadh CRIOST
 air an treas uair, Marc xv. 25. tha e ciallachadh an
 treas ceithrimh, no uair mhoir do'n la, a' toiseach-
 adh aig uair nan Iudhach, no mu'n do ruidh an
 da uair-dheug againne amach. 'Chi sinn, ma'ta,
 gu'm bheil na Soisgeulaichean a' ciallachadh an aon
 ni, ge do tha eadar-dhealacha 'nam briathruibh.
 Tha 'n dara aon a' labhairt mu na h uairean a's
 lugha, agus an t aon eile mu na h uairean a's mo.
 Uaithe so tha e foilleir, gu'n do thairngicheadh
 CRIOST ris a' chrann, mu dha uair-dheug, 'nuair
 a bha 'n uair air beul ruidh amach, agus dh' fhan
 e beo air a' chrann gu tri uairean an diaigh mheadh-
 ain la. Bha a bheatha air fad lan de fhulangas,
 ach bha 'n oidhche mu dheireadh lan de chradh

ana-barrach, agus thug na trì uairean mu dheireadh barrachd air an iomlan. B' ana-barrach an cradh do neach, a bhi 'n crochadh air a lamhuibh agus air a chafuibh, air chor as gu'n rachadh a l mhan agus a chasan as an alt le dian-shineadh. Ach cha 'n urrain do dhuine fulang, ach air son a pheacanna fein a mhain. Ach dh' fhuiling Crìosd air son peacaidh an t fluaigh, agus bha e, fad thri uairean, fo 'n iomlan dhiubh. Gun ag air bith, cha bhiodh e beo co fada air a' chrann, an diaigh do neart a chuirp faillneachadh, mar gleidheadh se e fein beo le miorbhuillibh. Sgith agus craiteach, mar a bha Rìgh na sìthe, air a' chrann, bha gach ni mu'n cuairt dha a' meudachadh a chraidh. Nan leagadh e cheann fios air a chrann, gu focair a ghabhail, sparradh fo na dealga geura a sìgh ni b' fhaide. 'Nuair a dh' amhairc e fios mu'n cuairt da, bha gach cuspair a chunnaic e, toirt-dha an tuille craidh, eadhon bron a mhathar, doilgheas, briste-cridhe agus mulad a chairdean, aoibhneas agus buaidh-ghair a naimhdean. O na ghlacadh e ann an garradh Ghetsemane, thoisich fulangas ana-barrach ar Slanui'-fhir. Bha e 'fan am so ag ol a chopain sheirbh, seadh na codach a bu sheirbhe dheth, a chosnadh copain mhilis d'a chreatairibh. Tha 'n droighin air a thiunndadh gu blath, an fearbhadas air a thiunndadh gu mìlsead, saothair ar Slanui'-fhir air a tiunndadh dhuinne gu fois, a chradh gu suaimhneas, agus a bhas gu beatha lan de sìth. Dh' fhosguil e dorus nam flaitheas; sgrios e cumhachd ar naimhdean; rinn e neamh agus talamh daimheil d'a cheile; choisinn e ionmhas neo-chrìochnach graidh dhuinn; dh' ioc e a pheithinn dheireannach, air son ar n' ainsfeich, air son an robh ceartas De 'gar n agradh, a chum gu'n ath-eiticheadh e sinn r'ar Dia gu sìorruidh. Dh' fhuiling

ing e, 'san am so, an cradh, a thoill sinne fhulang gu siorruidh an ifrinn. Tha e 'nis a' nochdadh dhuinn a chroinn gun uamhann; cha 'n' eil e 'ga leagail oirn ach mar a 's urrainn sinn a ghiulan. Tha e 'gar cuir-eadh gu a leantuinn, agus a' mineachadh na slighe romhainn. Tha roinnean nan tarang agus nan dealg, leis an do bhiorradhe, 'nis air am maolachadh dhuinne. Cha do sguir e gu brath a dh' iarruidh mathanais air son a' chinne daonna, gus an tug e suas an deo air a' chrann.

Ach ge d' bu mhor an cradh, a dh' fhuiling ar Manui'-fhear, 'na chorp, b' ann 'na anam a dh' fhuiling e 'n dochar mor agus an truaighe ana-barrach, a ghabh e os-laimh 'nuair a dhoirt DIA air a' chean, fhearg gu h iomlan, Mat. xxvi. 30. Tha e air a radh, gur e 'saorladh an duine saothair anma,' Isa. liiii. 10. Bha e feumail, gu'm fuilingeadh CRIOSD air son ar n' anmanna. Oir tha ana-mianna a' cathachadh an aghaidh anmanna chloinn nan daoine. Ach far am bheil an t ainfhiach a' s truime, 's eigin do roghainn gach dioluidh a bhi. Ach 's e CRIOSD ar n' urras-ne, agus uime sin, b' eigin dha 'n t ainfhiach uil' a dhioladh. Tha mar fhiachadh air an duine gu h iomlan, ach gu sonruichte air an anam, an lagh a choi'-lionadh. Tha 'm peacadh gu h aruid an aghaidh an anma. Oir pheacaich an cinne-daonna an aghaidh an anmanna fein, Air. xvi. agus Micah vi. 7. 'An toir mi mo cheud ghin air son mo sheach-'arain, no tora mo chuirp, air son peacaidh m anma.' Cha leoir fulangas a' chuirp a dh' fhagail daine cuibhte truagh. Cha 'n' eil ann ach aon earrann de 'n duine. Uime sin, cha robh an earrann so comasach air, ainfhiach a' mhallachuidh, iocadh gu buileach. Oir bha 'n duine gu h iomlan fo mhallachadh an lagha, Gal. iii. 13. Uime sin ghabh CRIOSD d'a

ionnsuidh fein anam agus corp maille r'an anfhainneachd araon (faor o'n pheacadh) chum leo araon, gu'n tugadh e iobairt seachad. Isa. iii. 10. 'Nuair a ni thu anam 'na iobairt air son peacaidh,' ars am Faidh.

Mar d' fhuiling CRIOSD ach 'na chorp, dh' fhuiling moran ehreidmheach, mar an ceudna, mar so. Oir ghearradh, moran dhiubh, 'nam blويدibh; sgoilt-eadh cuid dhiubh as a cheile, gidheadh dh' fhuiling iad le gairdeachas do bhri' gu'n do lionadh an criodhachan le co'-fhurtachd Spioraid DL. Ach tharruing DIA solus dealrach a ghnuise, agus gach uile cho'-fhurtachd, o mhae a ghraidh, ge do bha a mhor-thlachd ann o fhiorruidheachd. Uime sin, 'nuair a tharruing DIA a cho'-fhurtachd uaithe, thoisich anam CHRIOSD ri-fulang roimh' a chorp ann fa' gharradh, far an robh e 'n cruaidh-ghleac anma, agus an geur-amhghar. Cha 'n fhiudh fulangas a chuirp a chur an coi-meas ri fulangas anma. Tha gach ni, a 's urradh dhuinn ainmeachadh, no fhuaineachadh, air an steidh dhomhain so a' tighin ana-barrach goirid air an fhirinn. Cha 'n urrainn aingle, no daoine, a thuigfinn no chur an ceill. Oir tha DIA an t Athair, a tha leagail an fhulangais air mac a ghraidh, neo-chriochnach. Tha DIA am Mac, a tha fulang, neo-chriochnach mar an ceudna. Agus co mata, ach an DIA neo-chriochnach fein, a 's urrainn an geur-amhghar, agus an trom fhulangas, a leag an dara aon agus a dh' fhuiling an t aon eile, a thuigfinn, no chur an ceill? Tha na h aingle fein ag ainharc air so le mor-iogantas. Ach feudaidh sinn a thuigfinn, gu'n do dhruith na nithe sin, gu ro throm, air anam CHRIOSD. Bha beo-mhothachadh aig anam Iosa air gach cradh, a dh' fhuiling a chorp, air an fgiursadh, air na tairngibh agus air gach

gach biorradh, a rinneadh 'na cheann leis an droighin
ghuineach. Agus chionn gu'n robh a chorp measarta,
glan agus fallain, bu ghoirte agus bu chraitiche a
mhothaich anam goimh a chuirp. Dh' fhuiling e
'na cheudfathuibh o'n leth a muigh. Cha robh e a'
faicinn, ach gach ni agus neach mun cuairt da, 'g
amharc air le gruaim, an faoghal 'ga threigfinn, a
naimhdean a' deanamh gairdeachais, cuid d'a chaird-
ean gu dubhach, bronach a' teicheadh air falbh, agus
cuid eile a' gul agus a' caoidh timchioll air a' chrann.
Cha robh e claitinn ach ana-cainnte, mallachaidh,
briathra tarcuiseach tuailleis agus gabhainn ant fluaigh.
Bha 'n seile falach mi-thaitneach d'a bholtrach. Cha
do bhlais e ach domblas agus fion-geur. Cha do
mhothaich a chorp ni air bith a bu taitniche na guin
an sgiurfaidh, nan tarang, agus a' choroin, 'na
lamhuibh agus 'na chasuibh 'na dhruim agus 'na uchd.
Bha cholunn ghradhach uile lan leon. Mar fo le
guin agus le doilghios ar peacaidhne, bhiorradh anam
tre uile cheudfathan. Uaithe so chi sinn, gu'n d'
fhuiling anam, chionn gu'n robh co'-inbothachadh
aige le chorp.

Cha 'n e 'mhain gu'n dubhairt an cinne-daonna,
nach robh ann ach geocach, poiteir fiona, cealgair
lan iogain, no fear-cuthaich agus deamhan; cha 'n
e 'mhain gu'n do mhurt iad Uan DE; cha 'n e
'mhain gu'n d'eirich neamh agustalamh, ach dh'eirich
mar an ceudna ifrinn, 'na aghaidh. Thug uile
chumhachdan an dorchadais ionnsuidh air anam.
Chion gu'n robh priomh-uachdaran an dorchad-
ais 'na namhaid dha, agus do'n obair a bha e dol
mu thimchioll; cha chailleadh e 'm fath, (feudaidh
sinn a smuaineachadh) agus an cothrom so, air
oidhirp a thoirt, aon uair eile, air fal ciontach a
thilgeadh air anam fìor-ghlan Uain DE, 'nuair a

bha e air beul a bheatha a leagadh fios air son a chreatairean, agus 'nuair a bha e air a chuartachadh le faighdibh deireannacha, coronacha, uamhasacha a' bhàis. Ma thug ar Slanui'-fhear buaidh orra uile air a' chrann, gu cinnteach chruaidh-chathuich e 'nan aghaidh, 'san am fo. Uime sin chaidh, gun ag air bith, feachd ifrinneach rioghachda an dorchaduis; a leigeadh suasguilte dh' ionnsuidh ar Slanui'-fhir. Oir bha daoine agus deamhain, an Cruith-fhear agus an creatair, còmh-luath, ag eiridh suas 'na aghaidh. Ach gidheadh bhuanuich e le foighidinn, gus an do dhiol e 'n t ainfhiach, a bha ceartas DE ag agradh air cloinn nan daoine air son an easumhlachda. B' eigin do CHRIOSD cruaidh-spairn a dheanamh ri feachd nan deamhan, agus ri uamhann oillteil, og-luidh, a bhàis fhiorruidh, a bha gu h aonsgaulach, a' cogadh ann an cath laidir ris. Gun teagamh air bith, cha bu bheag an cradh agus an campar do dh' anam CHRIOSD, na miltean dheamhan a thug ionnsuidh air, agus na miltean de ghathuibh loisgeacha buairidh agus ca-dochuis, a thilg iad air co'-luath. Fa dheoidh, rinn uile-chumhachda an dorchaduis stri, leis gach uile ghanlas ifrinneach agus buirbe mhalluichte, le buaireannuibh eag-samhail, chum na-daoine taghta a leir-sgrios' 'nan Ceann, an dara Adhamh, air a' chrann, mar a thug iad oidhirp air a' chinne daonna air fad a sgrios, 'nam freumh an eud Adhamh, 'sa' gharradh. Ach thug ar TRIATH an dulan uile, agus ge do thilgeadh miltean do ghathuibh teinnteacha air, gidheadh dhion se e fein ro uile threan, as nach robh 'an comas do h aon dhiubh druthadh air. Cha 'n e 'mhain gu'n do ehiosnuich e a naimhdean uile, ach thug e buaidh-chaiream air uachdranaehduibh agus cumhachduibh air a chrann cheusaidh.

Bha mor champar agus doilghios air Spiorad
 Josa air son peacaidh ghraineil nan Iudhach, agus
 chionn gu'n robh 'e faicinn roimh-laimh, gu'n aich-
 sheunadh agus gu'm measadh iomad neach fhulangas
 neo-fheumail agus neo-dhiongmhalta gu mathanas a
 chosnadh dhoibh 'nam peacannuibh. Bha doilghios
 air a Spiorad, do bhri' gu'n robh 'e faicinn nan
 Iudhach, a gheall, ann an coi'-cheangal, a bhi tairis
 dha fein, agus air an do chaith e na h'urrad shaoith-
 reach, a nis clontach 'am peacadh goirifneach, eadhon,
 'am murt Slanuì'-fuir an t faoghail. Uime sin
 ghuidh e air Athair, gu'n tugadh e mathanas-dhoibh,
 'Athair, thoir dhoibh mathanas, oir cha'n aithneadh
 'dhoibh ciod a tha iad a' deanamh.' Chuir e mor-
 thrioblaid air anam, a bhi 'g am faicinn a' ruidh an
 coinneamh * an cinn a dh' ionnsuidh sgriosa. Air an
 aobhar sin chuir e ath-chuinge dhurachdach suas air
 son flainte dhoibh, a' gabhail an leth sgeil 'Cha 'n
 'eil fios aca ciod a tha iad a' deanamh.' Bha a
 chridhe air a luchdachadh le trom bhron, do bhri'
 gu'n robh 'e faicinn roimh-laimh, mor-aireamh na
 muinntireach sin, an taobh a muigh de'n eaglais fhaicfi-
 nich, a dheanadh di-mios air fhulangas, a dh' aich
 sheunadh feumalachd agus dìongmhaltachd a bhais
 chum an tearnadh, ach a dheanadh earbfa as an toill-
 tineas fein agus toilltineas chreatairean eile, chum
 flainte a chosnadh dhoibh. Bha a spiorad air a chradh,
 do bhrìgh gu'm fac e roimh-laimh, gu'n ceusadh
 moran de chloinn nan daoine e athbhualt le peaca-
 chadh, gu h an-toileil, 'na aghaidh. Bha a spiorad
 air a lionadh le doilghios, do bhrìgh gu'n robh e
 faicinn roimh-laimh, cia iomad neach, a dhiultadh
 e fein agus tairgse a chairdis agus ath-reiti, a bha e
 'nis a' cosnadh dhoibh co daor. Ge do bha a dhoilg-
 hios

hios roimhe fo cò mor as gun do ghuil e gu goirt os-cionn baile Ierufaleim, Luc xix. 21. gidheadh bha a dhoilghios ni bu mho 'san am so, do bhrigh gu'n robh e roimh fhaicinn, gu'n deanadh clann nan daoine tair air an aon iobairt-reite, agus gu'n cuireadh iad gu tulchuiseach, an-dana, cul rithe.

Os-barr, dh' fhuiling e fraoch-fhearg DHE 'na anam. Cha 'n 'eil ann sgach fulangas, mu'n do labhair sinn gus a so, ach neo-ni, ann an còi-meas ri treigfinn an Spioraid, agus an trom mhothachadh air feirg DHE, a dh' fhuiling ar n iobairt reite. Ann fulangas anma bhruthadh e 'am fion amar * feirg Athar, agus b' e 'n luchd craidh so a bu chionfath do 'n ard eighich fin, a leig e air a' chrann, ' Mo DHIA, mo DHIA c' air son a threig thu mi.' Dh' fhuiling CRIOSD air a chrann da ghne smala, smal † air a' ghrein, agus smal air dealradh gnuise DE. Nach bu ro shearbh do CHRISD gathanna nimheile ar peacaidh? Bha e ro bhronach, fann, agus crith-eagalach, agus dh' fhuiling e guin ifrinne. Bha gnuis DE air a falach air. Threigeadh air a' chrann e. Bhlais CRIOSD roimhe, 'fa' gharradh, copan fearbh feirge DHE air a mhiosgadh le 'r peacannuibh. Ach bha e 'san am so ag ol suas gu buileach na diithe nimheil, bhas-mhoir. Tha 'm faidh Isa liii. 11. ag radh ris a' ghoimh, a dh' fhuiling ar slanui'-fhear, ' Saothair anma.' Tha Daibhi 'g radh rithe, ' Goimh ifrinne. Chuartuich dochar geur a' bhais ' mi, ars efan, agus ghlac goimh ifrinne mi.' Chuartuich bron agus eangach bais a chorp, agus ghlac goimh ifrinne anam. Agus b' iad sin a dh' eignich uaithe mar dhuine, an dian-ghèaran togarrach so, ' Mo DHIA, mo DHIA, ciod uime threig thu mi.'

An

* Ionad-bruthaidh an fhiona.

† Duibhre dorchadais, sgaile duinealach.

An 'so bha e gearan air an ni sin, a bu mo doilghios leis na deich mile bas; Mo DHIA, mo DHIA, e' air sonatharruing thu uam do lathaireachd ghnathuichte, a bha mi mealtuinn o fhiorroigheachd, agus e' air son adh' fhag thu m' anam ann an goimh ifrinne? Threig gach co'-fhurtachd o'n chreatair agus o'n Chruith-fhear e. 'Fheich a chairdean, a dheisciobuill agus Apstoil air falbh; bhrath aon dhiubh e, dh' aicheadh aon eile e, agus chuir an t aon, a lean e gu Calbhairi, tuille campair air na thug e dha de cho'-fhurtachd. Chuir bron na bha d'a chairdean mu'n cuairt dha, trioblaid air. Ge do b' iomad neach e leigheis e, a theagaist, a shaor agus a bheathuich e gu morbhuilt-each 'san fhafaich, cha tug aon neach oidhirp air comhnadh leis. Cha robh truacantas, cha robh iochd, riasan no ceartas r' am faotuin 'nan giulan.

Threigeadh ar Slanui'-fhear le ainglibh mar an ceudna. Cha tug, aon de na spioraduibh beannuichte sin, a thainig a nuas o neamh, a thoirt aoruidh dha ann sa' phrasuich, oidhirp air co'-fhurtachd a thoirt dha air a' chryann. Ge do bha a ghaoth roimhe so umhal da, ge do dh' fhas an fhairge daingean so a chasuibh, gidheadh bha na tairngean agus an droighin geur a' biotradh a chuirp agus a druthadh air anam. Bhiorr iad a thaobh leis an t sleidh, thilg iad croinn air aodach, dh' fholuich a' ghrian a gnuis air, cha'n fhaigheadh e copan de uisge fuar a chasgadh iota loisgich, an aon fhocal, thug Athair na trocaire seachad aon mhac a ghraidh do dh' fheirg an luchd-millidh, do chumhachd an dorchaduis, chum gu'n taomadh iad amach an garg-bhoile air mar cho'-luath. An gath solais, a bha gus an am so a' dealradh air anam, chaidh a nis a tharruing air falbh, agus mac fiorruidh DHE a threigfinn le Athair gu tur. Chaidh goimh ifrinne, a thoill ar peacanna-

peacanna-ne gu siorruidh fhulang, a thaomadh air anam neo-chiontach Uain DE.

Tha pian ifrinne air a roinn 'na da earrainn, eadhon goimh callduich, agus goimh geur-mhothachuidh. Chaill mac DHE cairdeas, baidh, agus mothachadh air gradh an DE bheo. Bha trom-mhothachadh aige air guin fheirge, 's air a dhimb. Uime sin chi sinn a reir an da earrainn ghoimhe fo, 1. Gu'n d' fholuich DIA a ghnuis air CHRISD 'nuair a bha e air a' chrann, agus gu'n do tharruing e uaithe a ghradh, a throcair agus a chairdeas gu tur, 2. Gu'n do thaom e 'mach fhearg air anam. Thaomadh 'na h aon mheall air Iosa, an fhearg sin, a bha mar fhiachuibh air na daoineibh taghta fhulang gu siorruidh 'an ifrin. Ach rinn meud agus morluach toilltinis CHRISD a suas air son na bha dh' easbhuidh air siorruigheachd fhulangais. Bha fulangas anma Iosa, re uine-chriochnuich, co' ionann ri goimh shiorruidh neo-chriochnaich ifrinne, do bhri gu'n robh an neach a dh' fhuiling neo-chriochnach.

Thainig duibhre dorchas agus gruaimdhuì'-nealach air aghaidh na h iarmailte, agus smal air a' ghrein, a mhair trì uairean, ann sa' cheart am sin 'san robh duibhre spioradail a' folach gnuise DHE air. Bha 'n smal dui'-nealach fo, a thainig air a' ghrein, miorbh-uilteach, no oscionn oibre naduir. Oir bha a' ghealach lan, agus uime sin cha 'n fheudadh an smal fo tighin air a' ghrein air mhodh nadurra. Agus ge do tha cuid de dhaonibh a' smuaineachadh, nach robh an dorchadas fo ach ann an talamh Iudea amhain, tha sinn a' faicinn gu soilleir o Luc xxiii. 44. gu'n robh e air aghaidh na talmhuinne. Chunnaic Dennis an t Areopaigiteach e aig baile Aitense, tha air innseadh dhuinn, agus air dha aithneachadh, le
eolas

enlas speuradaireachda, no riaghailt nan reull, gur ann air mhodh miorbhuilteach a rinneadh e, ghlaodh e 'mach gu h ard-ghuthach, ' An dara cuid, ars e fan, ' tha crìoch an t' faoghail 'am fogas, no tha DIA ' naduir, eadhon, Cruith-fhear an t' faoghail a' ' fulang.' Agus tha air innseadh dhuinn, gu'n do thog muintir Aitense, air a shon so, altair do 'n DIANEo-aithnichte, agus gur ann air son na h altarach so a thug Pol achmhasan doibh an diaigh laimhe, Gnìomh. xvii. 23. Leig an t' Apistol fhaicinn dhoibh, gu'm b' e CRIOSD an DIA aithnichte so. Tha daoine eile ag radh, gu'n robh an dorchadas so mar an ceudna 'san Roimh. Dh' fholuich a' ghrian nad-urra, le sgreimh, uamharrachd agus ogluidheachd, a gnuis, 'nuair a bha grian na firinne a' basachadh air a' chrann, agus a' dol foidhe, chum eiri suas le buaidh a ris. Leis a, mhiorbhuilt so, dh' aithnicheadh agus dh' aidmhicheadh, morachd a dhiadhachda, le a naimhdibh. B' eigin do 'n bhreitheamh ea-corach, a thug a bhinn amach an aghaidh agartais a choguis, aidmheachadh gu'm b' e so mac DHE. 'B eigin do 'n Cheannard, a bh' air na saighd'-fhearuibh, bha 'ga chur gu bas, aidmheachadh gu'm b' fhirein an duine. Thug an gaduich, a cheusadh maille ris, dha urram mar DHIA na firinne. Na saighd'-fhearan fein, a bha 'ga mhilleadh agus a' mhor-chuideachd a thainig as na duchannuibh mu'n cuairt; phill iad dha-thigh a' dualadh an uchda. Thoil sinne a bhi air ar druideadh an dorchadas sìorruidh air son ar peacaidh. Uime sin dh' fhuiling anam CHRISD dorchadas o'n leth a stiigh, 'nuair a dh' fholuich DIA dealradh a ghnuise sholasuich air. Dh' fhuiling a chorp dorchadas o'n leth a muigh, 'nuair a dh' fholuich a' ghrian gathan dealracha a soluis o a fhuilibh. Bha cail-eigin de phlathannuibh cairdis DHE a' cumail

cumail suas anna CRIOSD 'na uile amhgharuibh roimhe so. Ach a nis thairgeadh uaithe gu glan gach co'-fhurtachd, le Spiorad DE, 's cha d' fhoillficheadh gath soluis d'a anam. Chuir fe e fein a nis 'an rite pheacach, agus dhoirt DIA an t Athair peacanna an t fluaigh air a cheann. Uime sin ghlaodh nadur an duine le guth gearanach, 'Mo 'DHIA, mo DHIA,' &c. B' e so guth a' chreidimh agus na muinghinn laidir ann an DIA. B' e so guth na feola agus anna, 'nuair a bha e cruaidh-ghleac' ris na buaireannuibh a bu laidire a' gearan, gu'n do tharruing DIA, a bha gabhail mor-thlachda ann roimhe so, uaithe a chomhnadh agus a chairdeas, is gu'n dolas a chorruih 'na aghaidh air son pheacanna chloinn nan daoine. Dh' fhuiling e gach cradh riamh roimhe so gun ghearan. Ach 'nuair a threig DIA e, ghlaodh e mach, a nochdadh d'a Athair siorruidh, 'am Eanuis dhaoine, meud fhulangais. Cha 'n 'eil an glaoth so a' ciallachadh gu'n robh CRIOSD fo mhi-fhaighidinn, no nach robh e toilichte le a staid, ach a leigeadh fhaicinn gu'n robh trom-luchd ar peacaidh a' toilltinn craidh do fhulang. Mar biodh an diadhachd a' cumail suas naduir an duine, dh' fhailnicheadh e fo 'n callaich. Cha do threig CRIOSD obair Athar, ach threig Athair CRIOSD. Cha 'n 'eil sin ri smuaineachadh gu'n do threigeadh nadur na diadhachda ann an CRIOSD, no bith ar Slanui'-fhir; oir gu cinnteach bha DIA 'ga ghradhachadh 'san am sin co math as riamh. Ach threig mothachadh air cairdeas, gradh agus trocair DHE, e. Threigeadh e re feal; chum nach treigeadh DIA sinne, ach gu'n gabhadh e sinn stigh do sholas siorruidh. Threigeadh e, 'na dheuchuinn chruaidh spairneil air a' chrann, chum nach treigeadh sinne 'nar buaireannuibh. Pheacuich ar

n anmanna; dh' fhuiling anam CHRIOSD. Agus do bhri' gur e 'n t anam an earrann a 's luachmoire de'n-duine, bha fhulangas ni bu mho. Tha moran dhaoine 'gabhail iongantais de fhulangas cuirp CHRIOSD, nach 'eil a' toirt aire air bith do' fhulangas anma; chionn gu'n robh fulangas a chuirp foilleir do fhuilibh corporra, ach fulangas anma, do fhuilibh a' chreidimh amhain. Ach cha 'n 'eil ag' air-bith, nach tug fulangas anma CHRIOSD barrachd air fulangas a chuirp ann a' meud, co fad as a tha 'n t anam a' toirt barrachd air a' chorp 'an oirdheirceas.

A thuille air a' chruaidh-chath a bh' aige ri cumhachduibh an dorchadhis, O cia do-thuigfinn, cia do-innise', cia neo-chriochnach an trom-luchd sin de fheirg DHE, a mhothuich e 'na anam! Cia do-ghiulan a bha 'n lot a rinneadh 'an cridhe ar Slanui'-fhir, 'nuair a threig gradh DHE agus dealradh solasach a ghnuise e, agus a bha beo-mhothachadh geur aige air corruich lasaruich agus dimb an Ti a 's airde, a bha 'na throm-luchd, ullamh gu tuiteam air ar ceann air son ar peacaidh. Is claidh do thuigfinn an tomhas neo-chriochnach feirge, a tha aon pheacadh a' toilltinn, a mhothachadh; ach ni's do-thuigfinn na so, tha a bhi mothachadh agus a' fulang na feirge sin, a tha aon pheacach a' toilltinn air son ciontai a bheatha air fad. Ach O cia mor am fulangas, a bhi mothachadh na feirge ana-barruich, neo-chriochnuich sin, a dhlighear do na daoineibh taghta gu futhuinn. Air an fhulangas so innseadh 's eigin do bhriathruibh teachd goirid, agus do smuaintibh a bhi air an glasadh suas ann iongantas domhain! Mor mar a bha 'm fulangas so, chaidh ar Slanui'-fhear gidheadh foidhe airson ar peacanna.

A ris, 'nuair a ghlaodh mac Dhe air : chrann,
Eli, Eli, thubhairt a naimhdean mi-runacha gu'n

do ghlaodh e air Elias, cha 'n ann chionn nach robh fios aca ciod a bu chiall do na briathruibh Eli, Eli, oir bha cinnt aca air 'so. Ach rinn iad ceol gaire agus cuis-shugruidh do na focluibh Eli, agus Elias, chum fochuid a' dheanamh air an Ti fin, a bha 'na iobairt-reite air son am peacaidh. Bha fios aca gu'n do ghlaodh e air D^{EA}, ge do bhrosnuich am mi-run malluichte iad gu radh gu'n do ghlaodh e air Elias. Bha iad re a bheatha a glaothuich ris, Samaritanach allmharra * agus deamhan, ann an lathair bhreitheachan na rioghachda agus na h eaglaise. Agus 'nuair a bha e caochladh, chuir iad as a leth gu'n d' rinn e urnuigh ri Elias, agus mar so gu'n robh e ciontach ann iodhal-aoruidh. Bha gach ni 'g amharc air le gruaim. Cha 'n 'eil ag' air bith nach bu chruaidh le a chridhe caomhail a bhi faicinn Iudais mhalluichte a' dol a' mughadh. Oir 'nuair a chunnaic Iudas gu'n do dhiteadh ar Slanui'-fhear, agus nach gabhadh na h Iudhaich air ais an t airgiod, air son an do reic e a mhaighfidir le foill; an aite teicheadh a dh' ionnsuidh trocaire an Ti air an d' rinn e 'm brath, thuit e 'n ca-dochus, agus chroch fe e fein. Chunnaic mac D^{NE}, le mor-dhoilghios eridhe an deisciobuil so dol 'am mughadh, air an do thaom e mile fochair mhor. Agus ge do bha a' cheart chothrom aig a' ghaduich, a cheusadh maille ris, air maithneas fhaotuinn 'na pheacadh, 's ge do dh' fheudadh e bhi air a nigheadh leis an fhuil a dhortadh air son a chinne-daonna, ge do chual' an truaghan bochd C^{RIOSD}, le guth na trocaire, a' deanamh eadar ghuidhi air son pheacach; ge do chunnaic fe e, le foighidinn do thuigfinn, le ma-cantas do-labhairt, a' toirt dulain gach mallaigh, agus ana-cainnte, a thugadh dha; ge do chunnaic e

fmal

* Cionnheadh.

finn na greine, a' chrith thalmhuinn, aithreachas a
cho'-sheifidh, ge do chual' e 'n gealladh a thug
ar Slanui'-fhear dha, gu'n rachadh e maille ris do
Pharras, agus ge do chunnaic e fuil luchmhor a
Shlanui'-fhir a' fruthadh fios gu pailt o'n chrann;
ge do bha e sa' cheart am sin fo fgaile sgeith craoibh
na beatha, gidheadh bhafuich e 'na pheacadh. Mar
athair gradnach, mar charaid dileas, mar fhear-
faoruidh trocaireach, 's mar aodhaire feirceil, cha b'
urrainn ar Slanui'-fhear, gun doilghios, amharc air
a' chaora thruaigh sin a' dol 'am mughadh laimh ri
tobar ioch-shlainteach na slainte.

Cha 'n 'eil teagamh air bith nach do bhuin bròn
a mhathar ri cridhe tiom, baidheil, trocaireach ar
Slanui'-fhir gu ro ghoirt. 'Nuair a chual' i gu'n
robh Iosa 'ann laimh, dh' imich i ann an camh-
amhach na maidne a' leantuinn ar Slanui'-fhir. Do
bhri' coslais chaidh i gu h uaigneach roimh shrai-
dean bhaile Ierufaleim, le deuruibh goirte agus
osnuibh trom. Thachair mnathan crabhacna orra
air an t slighe. Agus an diaigh dhoibh inneachd an
co'-chuideachd a cheile, choinnich iad ar Slanui'-
fhear, is na h Iudhaich 'ga thoirt a dh' ionnsuidh
Philait: Ach bha 'n sluagh co domhail, as nach
feudadh iad fhaicinn. Cha chual' iad ach ard-
ghlaodhuich agus ana cainnt na muintireach a bha
m' a thimchioll, agus a bha a' bruchdadh amach ana-
cainnte 'na aodann. Cha 'n 'eil ag air bith, a cheud
fealladh a chunnaic i dheth 'an lathair Philait, mar
uan ann am meaisg mhadadh-alluidh, agus 'nuair a
chunnaic i a ghnuis dearg le fuil, a choluinn lan leòn,
agus e air a chomhdachadh le truscan fanaideach,
duaichni, an coron air a cheann agus a' chuile 'na
laimh, nach robh a cridhe air a shracadh le bròn
ana-barrach. Cha 'n 'eil ag' cuideachd nach do
dhruidh

dhraidh an fealladh bronach so gu h ana-barraeh air
inntinn theo-chridhich, thiom-chridhich ar Slanui'-
fhir. An uair a chual' i na fianuise-breige, agus
na mallachda a thug aid air, dian bhoile na muintir-
each fin, a bha 'glaodhuich Iosa a cheusadh agus
am murtair a leigeadh as, 'nuair a chual' i guth
an neacha a ghlaodh gu'n tugadh a bhinn amach,
'nuair a chunnaic i 'n crann air a thogail suas, a bha
ar Slanui'-fhear r'a ghiulan gu e fein a cheusadh,
'nuair a thainig i, fa dheoidh, a dh' ionnsuidh fleibh
Chalbhairi, maille ris na mnathuibh crabhacha eile
a bha leantuinne ar Slanui'-fhir, 'nuair a chunnaic i
'n t ullmhachadh an-iochdmhor a rinneadh fa chomh-
air a mhillidh air an t sliabh, 'nuair a chual' i
fuaime * nan ord a' bualadh nan tairngean tre
lamhan agus chasan uain DE, 'nuair a chunnaic i
air a thogail an aird air a' chrann; cha 'n 'eil teagamh
nach bu dubhach, muhadach an staid ann san robh i.
Cha b' urrainn, so gu'n druthadh air Slanui'-fhear
na trocaire gu ro throm.

Fa dheoidh, 'nuair nach mor nach do chaill ar
Slanui'-fhear fhuil, 'nuair a bha a chail air meatach-
adh † an diagh cradh co fada fhulang, agus a bha
treoir a bheatha air failneachadh, agus feudaidh e
bith, blas fearbh an domblais agus an fhion-gheir a'
tiormachadh a bheoil, ' Air dha a bhi fiosrach gu'n
' robh na h uile nithe an njs air an criochnachadh,
' chum gu'm biodh an Scrioprar air a choi'-lionadh,
' thubhairt e, Tha iota orm, Eoin xix. 28, 29. Bha
fios aig ar Slanui'-fhear nach robh neach a lathair
a bheireadh deoch, a dh' uisge dha, 's nach tugadh
iad dha ach fion-geur; ach chionn gu'n robh toil
aige an t ainfhiach a dhioladh gu h iomlan, choi'-
lion e gach ni a bha feumail chum na criche fuaime

Uime

* Farum.

† Meath.

Uime sin thubhairt e, Tha 'iota orm.' An sin thugadh fion-geur dha, chum gu'n claidheadh iad e ni bu mho, 's gu'm biodh an Scrioptar air a choil-lionadh, 'Na iota thug iad fion-geur dha r'a ol,' Salm lxix. 21. Ge do bha theanga leantuinn r'a ghialuibh, Salm xxii. 15. gidheadh dhiultadh gach co'-fhurtachd o'n chreatair agus o'n chruith-fhear d'ar 'n eadar-mheadhanair, 'nuair a bha e air bheul a bheatha a leagadh fios air son a chreatairean. Ach 'nuair a ghlaodh ar Slanui'-fhear, ruidh aon agus lion e falgan * le fion-geur, agus chuir e air slait chuilce e, agus thug e do CHRISD e r'a ol, Mat. xxvii. 48.

Fa dheoidh, 'nuair a bha a chorp air tiormachadh, agus fhuil air bheul teireachduinn, thug iad, aon uair eile, fion-geur dha r'a ol. Oir bha soitheach† de fhion-geur laimh riu. 'Nuair a ghabh Iosa 'uime sin am fion-geur, thubhairt e, Tha e crìoch-nuichte, chrom e cheann agus thug e suas an deo,' Eoin xix. 30. Thug e 'nis buaidh amach, choisinn e dhuinn sonas, ceart mar gu'n abradh e, 'Thug mi lan-diòladh air son peacaidh an t faoghail, dh'ath-reitich mi 'n cinne-daonna ris an Atha*, fhuair mi dhoibh gras na slainte agus naomhachd; mar so tha gach ni air a chriochnachadh.'

Mar so bhasuich an t uan gun lochd, gu toileach, sunntach, togarrach, air son sliochda Adhaimh. 'Nuair a tha daoine basachadh, tha 'n cail a lagachadh, tha 'n uirgheal, 'gan treigfinn, tha carrafan gu bith-eanta 'na muinealuibh, agus tha iad a' tuiteam ann anfhainneachd a lion beagan agus beagan, gus am bheil an anail 'g am fagail gu tur. Ach 'nuair a bhasuich CRISD, cha do laguich a neart, gus an tug e suas an deo. Oir ghlaodh e le guth ard. Mar

* Spring no cluasan.

† Soire no eadhar.

fo bhàfuich uan DE le a lan-thoil, mar iobairt-reite air son ar ciontai. Chrom e cheann sìos. Thoisich na suilean, a bha 'n an co'-fhurtachd agus 'nan solas do 'n mhuintir a bha 'n amhghar, a nis ri fulang. Dh' fhas na bile, as an d' thainig briathra na beatha mhaireannuich, a nis fuar. Ach a chum gu'n leigeadh e fhaicinn, gur ann le thoil a bhàfuich e, 's gu'n do leag e bheatha sìos dheth fein, agus nach tug neach uaithe i, air dha bhi air a neartachadh le chumhachd fein, thog e suas a cheann, dh' fhosgail e a shuilean agus dhil-bheachduich e air neamh, agus ghlaodh e le guth ard: 'Athair, a' d' lamhuibh tha mi tiom-' nodh suas mo spioraid.' An diaigh sin, chrom e sìos a cheann, dh' fhosgail e a bheul agus thug e suas an deo.

Mar fo bhàfuich ughdar na beatha, fear-faoruidh a chinne-daonna, mac an DE bheo, prionnsa na sìthe, ar co'-fhurtair, ar caraid, ar n aodhaire, ar 'n ci-seimpleir, ar muinghinn agus ar dochus. Thuit an iobairt, tha ar reite air a deanamh suas. Theich an Sagart ana-creidmheach o'n altair. Thuit iodhala nan DE breige sìos gu iar. Chaidh Maois agus a lagh as an t sealladh air an dara laimh, thainig mac DHE agus soisgeul na sìthe 'fan t sealladh air an laimh eile. Tha sìth air a gairm air thalamh agus deadh-ghean do chloinn nan daoine.

An diaigh a bhais chaidh anam air ball do Pharris, (agus cha 'n ann a sìos do dh' ifrinn, mar a tha euid de dhaoineibh a' smuaineachadh) Luc xxiii. 47. agus mar fo cha d' fhuiling anam nì's mo. Ach gidheadh thug a naimhdean oidhirp air dioghaltas a wheanamh air an diaigh a bhais.

1. Lot iad le sleidh e. An sin, chum nach fanadh na cuirp air a' chrann-cheusuidh air an t sabaid, do bhrì' gu'm b' e la an ullmhachaidh a bh' ann (oir bu

la-mor an la sabaide sin) dh' iarr na h Iudhaich air Pilat gu'n rachadh an luirgneadh a bhristeadh, agus gu'n tugtadh air falbh iad. Ach 'nuair a thainig iad chum Iosa, 'nuair a chunnaic iad, gu'n robh e cheana marbh, cha do bhris iad a luirgne-san, ach lot fear de na faighd'-fhearuibh a thaobh le sleidh, agus air ball thainig amach as a thaobh fuil agus uisge. Bha am mi-run do CHRIOSD co mor as, ge do chunnaic iad marbh e cheana, gidheadh nach creideadh iad an fuilean fein; ach a chur na cuise as an ag', lot iad a chridhe, as an d' thainig fuil, agus cochull a chridhe, as an d' thainig uisge. 'S e so tobar nan sacramaide, cadhon tobar ar n uile sholais. An so tha fuil g'ar firinneachadh, agus uisge g'ar naomhachadh. An so tha fuil, aon de na nithibh a th' air an ciallachadh ann an suipeir an Tighearna, agus uisge, duit a' bhaisti.

2. Dh' adhlacadh ar Slanui'-fhear beannuichte ann an uaigh. Dh' imich e trid glinn dorcha sgaile a bhas. Mhinich e 'n rathad romhainne, Eoin xix. 38. Mat. xxvii. 57. 'Dh' iarr Ioseph o Arimatea 'corp Iosa air Pilat.' An diaigh do Nicodemus agus do Ioseph a chorp ungadh, breid a cheangal m'a ghialan, a chreuchdan a phasgadh le anart min *, agus a chorp a charadh ann am bra'-lin † ghil, leig iad fios 'san talamh e, aon dhiubh a' giulan a chinn, agus aon a' giulan a chasan, agus an sin dh' iomain iad clach a dh' ionnfuidh na h uaighe, chum nach ciurradh neach air bith corp CHRIOSD.

Ann san am so an robh iad a' laimhseachadh cuirp CHRIOSD, do bhri' coslais reubadh ath-bhuailt ‡ e, agus rinneadh eubain de na lamh-aibh agus de na casuibh sin, a bha ghnath a' deanamh matha, 'nuair a thairngeadh na tairngean agus

* Grinn.

† Plai-lin.

‡ As ur.

agus a spionadh a nuas an coron droighise bharr a chinn.

3. Bha na h Iudhaich, na h ard-shagairt, agus na Phairisich, air an cruadhachadh co ana-mhor, as ge do bha cinnt aca gu'm b' e am Messiah, is ge do dh' aidmhich iad fo le agartas agus u. mhann coguise re uine bhig roimh' fo, gidheadh, gu'n dubhairt iad mealltair ri Righ na sith fathast. Cha 'n fhurasta stad a chur air a, pheacadh 'nuair a theid daoine fada air an aghaidh ann. 'Is cuimhne leinne, ars iadfan, 'nuair a bha am mealltair ud fos beo, gu'n dubhairt e, An diaigh thri laithean, eirghidh mise a ris, Mat. xxvii. 63. Agus dh' iarr iad air Pilat agus fhuair iad uaithe freiceadan, a chur faire agus cul-choimhid air an uaigh, chum gu'm bacadh iad a dheisciobuil o CHRIOSD a ghoid air falbh, agus chum nach creideadh an sluagh gu'n d' eirich e le chumhachd fein. Ach thog am freiceadan shaighd'-fheara fo fianuis dhoibh-fan a dh' fhasdaidh iad, gu'n d' eirich CRIOSD o na marbhuibh. Ach chum gu'm biodh meas cealgaire aig na h uile neach air CRIOSD, thuarasdaluich iad na saighd'-fheara le airgiod, chum a radh gu'n do ghoid a dheisciobuil e as an uaigh, ge do bha dearbha laidir aca air atharrach. Thug iad oidhirp air ainm a mhurtadh re a bheatha, agus an diaigh a bhais mar an ceudna.

4. Dh' fhan e fan uaigh gus an treas la. Cheusadh e air di-haoineadh, agus dh' adhlaiceadh e air an la sin fein roimh luidhe greine. Dh' fhuirich e fan uaigh gu camhanuich maidne dhi-domhnuich, d' an goirear la an Tighearna, chionn gu'n d' eirich an Tighearna air an la sin. Cha robh e ach re carrainn de thri laithibh 'fan uaigh. Dh' fhan e 'fan uaigh gus an treas la, chum gu'm biodh fios aig gach neach gu'n

gu'n robh e marbh; ach cha d' fhuirich e ni V fhaide innte chum nach faiceadh e truailleachd.

Bu shonruichte an ni, ge do bha mor-phathadh air CRIOSD, ge d' is iomad cradh a dh' fhuiling e, nach cualas riamh gearan as a bheul, is nach robh togradh aige a phathadh fein a chasg', gus an robh e cinnteach gu'n robh na h uile nithe, a bha feumail chum ar slainte, air an coi'-lionadh, agus ceartas DE lani-dioltadh air son ar peacaidh. Tha so gu foilleir a' dearbhadh a theas-ghraidh d' ar n anmannuibh, gur ann chum slainte a chosnadh dhuinne a dh' fhuiling e urrad phathaidh, agus nach do ghabh e fuim d'a uireasbhadh fein gus an do sholair e air ar son-ne. Cia deonach bu choir dhuinne a bhi a thoirt umhlachda do thoil ar Slanui'-fhir os-cionn ar suaimhnis agus seimheineachda fein? Cia mor an ciocras, an t iota spioradail, leis am bu choir dhuinn teachd gu bord an Tighearna, a chumail cuimhn' air ful'ngas ar Slanui'-fhir? 'Nuair a chi sinn copan na tacramaide, 's coir dha so 'n copan fearbh, a dh' ol mac DHE, a chur 'nar cuimhne, cha 'n e mhain copan an domblais agus an fhion gheir, ach mar an ceudna copan na corruiche agus na feirge, an dioghaltais agus na dimb, na treigfinne spioradail, a' chainidh agus a' mhallachuidh, a dh' ol TRIATH na beatha suas gu h iomlan air son peacaidh a' chinne-daonna.

Fhuair CRIOSD bas chum gu'm biodh sinne beo. Dh' fhuiling ar TRIATH bas aimfireil, a chosnadh beatha shiorruidh dhuinne. Pheacuich sinne gu toileil, air an aobhar sin bhafuich CRIOSD gu toileach. Chul-sleimhnich sinne le'r deoin, o DHIA; air an aobhar sin thug CRIOSD, le uile thoil, lan-dioltadh air son ar peacaidh. Bhuanuich 's e 'nafhulangas gus an robh ceartas lan-toilichte, an d' thugadh iobart air son peacaidh, 's an robh ar saorladh
crioch-

criochnuichte. Agus ann sin, 'nuair a rinn agus a dh' fhuiling e na h uile nithe a bha feumail chum ar faorsaidh, thubhairt e. Tha e criochnuichte. Agus an diaigh sin, thug e suas an deo. Cha 'n fhagadh e idir an saoghal, cha mho a sheachnadh e fhulangas, cia craiteach agus buan air bith a bha e, gus an do chois-lion e gu buileach ar faorsadh. O faic an so nimh ar peacanna, nimh mharbhtach ar n aingeachda, a tharruing CRIOSD ar n urras a dh' ionnsuidh a leithide so de fhulangas, agus a thoirt suas anma mar iobairt-reite air son ar ciontai. O gradh iongantach Josa, a ghradhuich sinne mar so gu bas, a thug a bheatha air son ar beatha, agus a dh' fhuiling anam a bhi air a sgaradh o a chorp, ehum nach sgairteadh ar n anmanna-ne o DHIA gu siorruidh.

Air dhuinn a nis cail-eigin a labhairt mu fhulangas: CRIOSD an am a bhais, gabhamaid 'san aite a 's faigse ath-shealladh dhiubh.

O m' anam, dearc gu foistinneach air Uan DE a' basachadh air a' chrann, is gabh beachd-shealladh air gach earrain d'a fhulangas.

Faic fion geur agus domblas air a thoirt dha r'a ol! Feuch cruith-shear nan uile nithe air a thoirt a dh' ionnsuidh staide co iofail, as nach buillichear copan a dh' uisge fuar air! Gabh sealladh air ar peacannuibh a' miosgadh a chopain sheirbh so; agus copain a bu sheirbhe gu mor na so, de dhiomb 's de chorruih DHE a dh' ol ar Slanui'-shear! Feuch esan, a tha toirt do na creidmheachuibh aimhnichean goibhnis r'an ol, Salm xxxvi. 8. ag ol deocha sheirbh, cha 'u e 'mhuinn de fhion-geur agus de dhomblas, ach de fheing an DE shiorruidh, a thoill sinne! Nach teil e ceangailte oirne mata teachd gu minic, umhal, taingeil, agus crabbuidh, gu bord an Tigh-earna,

anns, a dh' ol copain sacramaide na slainte, a chois-
sas ar Slanu'-fhear dhuinn.

2. Thoir fainear cradh ana-barrach a cheusuidh,
cionnas a bha casan agus lamhan CHRISD air an
tarruing o cheile, air am fìradh agus an fìomha'
as an lathailt! Feuch a nis air a tairngeachadh ris
a' chrann, lamh dheas an ti sin, a tha tomhas uisg-
eachan na mara an ann dearnaidh * a laimh, Isa. xl.
12. agus, a tha cumail suas nan reul na laimh dheis,
Taisb. i. 16. agus a dhealbh an cruinne-ce! Faic a
lamhan fosgailte agus a ghairdeimean sgaoilte, a
ghabhail d'a ionnsuidh gach uile aithreachan treibh-
dhireach 's g'an glacadh 'na uchd! Faic na casan
sin, a shubhail iomad ceum sgith, airfnealach tuir-
feach, air muir agus tir, a dh' fhuasgladh † air an ca-
stainteach, agus a shearmanachadh an t foisgeil, a
nis air am fagail gun chomas glideachuidh ‡ le tairn-
gibh iarruinn. Faic na casan sin, a tha mar charrgha-
marmuir air a shuidheachadh air ulaguibh oir fhinn-
ealta, agus na casan, a tha mar umha ghrinn, a
nis mar gu'n loisgteadh iad ann amhainn theine,
Taisb. i. 15. air am fhuichadh uile le fhuil fein, 's
iad gu leir comhduichte le stuchduibh d'a fhuil, a
shruth a nuas o choluinn ghradhuich agus a steall
amach leis na tairngibh. Ma sparradh ris a' chrann,
air ar sonne-le tairngibh, lamhan agus casan ar Sla-
nuì-fhir, nach 'eil fiachuichte air ar lamhuibh, agus
casuibh ne a bhi ruidh, gu luath, ann an ceumgibh
ar dleasnuis?

Gabh beachd-shealladh air na faighd'-fhearann ga-
rusgadh agus a' roinn a thruscain, agus a chorp ann
crochadh lomnochdach air a' chrann ann an sealladh
ainglean, dhaoine agus dheamhan! Nochdadh tobar
agus

* Ehois.

† Dh'fhaochadh.

‡ Carachaidh.

agus eiseimpleir na málachda * ruisgte ann an seal-
ladh an t faoghail; cha 'n ann san oidheche, ach ann
an geal an latha sholuis; cha 'n ann 'an canthanuich
na maidne, no ann an eadar-sholus an ana-moich,
ach mu mheadhan latha, agus 'nuair a dhealruich a'
ghrian 'an airde a mheadhain la; cha 'n ann 'an
oisinn iomalluich, far nach robh ach beagan n am-
harc air, ach 'san ionad-mhillidh a b' fholluifiche,
far ann robh cuirm fholluifeach na caisge, 'nuair a
bha 'n duthaich agus an cinneach uile cruinn! Geur-
bheachduich air Iosa a' fulanga 'bhais, ar Sianui'-
fhear a' fileadh fola, lomnochd, leonta, fgiurta,
reubta, 'an crochadh air a' chrann, dearg, air aornag-
adh 'na fhuil luachmhoir fein! a chroicionn uile air
a reubadh, a cheann air a eubaineachadh leis an
droighin, uchd agus a dhruim le buillibh, a lamhan
agus a chasan le tairneibh scaiteacha! O meud a'
ghraidh a thug CRÍOST d'ar n anmannuibh, a dh'
fhuiling agus a chuir ann neo-fhuim an naire, Eabh.
xii. 2. agus a dh' fhuiling an crann-cheusaidh air ar
son-ne! Cia toileach agus crabhach bu choir duinn
teachd gu bord an Tighearna, a chumail cuimhn' air
gradh an Ti sin, a dh' fhuiling bas co craiteach air
ar son?

Faic Rìgh na sìthe air a cheusadh eadar da ghad-
uiche, mar gu'm b' e fein am prìomh-ghaduich!
Faic efan, a tha beo fad faoghail nan faoghal, is a
tha 'na shuidhe air a chathair rioghail, Taibh. iv. 6.
a nis ann crochadh air a' chrann-cheusaidh. Faic
efan, d' am bheil deich mìle uair deich mìle de
mhiltibh a' frithealadh 'nan seasamh a ghnath ann
an lathair a charach, Dan. vii. 10. a nis air a chuart-
achadh le meirleachuibh, luchd-millidh, agus deam-
uibh

nibh 's iad gu tulchuisseach 'ga bhuaireadh! Cha 'n fheudadh luchd coimhídeachd, a bu shuarruiche, a bhi aig mac DHE. Mheafadh am prìomh-fhear a miosg dheich mìle Lao. v. 10. a nis mar phrìomh-fhear dhaoine droch-mhuinte, mar ard-uachdaran mheirleach agns luchd-spuinnidh. Air an doigh so mhuch iad a dheadh-alladh 'nuair a bha iad 'ga sgrios fein.

Thoir fainear, cionnas a rinn iad fanaid air TRIATH na beathai. Rinneadh fochuid le daoineibh air an Ti, d' m bheil ainglean a' toirt aoraidh. Rinneadh fanaid air le daoineibh, cha 'n ann le sluagh beag, ach leis gach neach, le sagartuibh, saighd'-fhearuibh is le luchd-siubhuil, ge do tha uamhann air na deamhanuibh roimhe, 's iad air bhall-chrith 'na lathair. Bha gach uile ghne dhaoine a nis a' co-fhreagrachd ann am fochuid a dheanamh air CRÌOSD 's air a dhreuchduibh uile, 'nuair a bha e a' fulang a' bhais. Biodh misneach againne tighin gu minic gu bord an Tighearna, a chumail cuimhne gu folluiseach air a bhas, ge do ni 'n t aingidh fanaid oirn. Oir mar deachaidh am maighisdir as, cha 'n fheud an deisciobal dol a' cuideachd, o sgallais an aingidh Rinneadh magadh air CRÌOSD air ar son-ne, biodh maide toilichte, magadh fhulang air a shonnan.

Deare, gu foistinneach, air fulangas anma CRÌOSD. An ti sin, a bha o shiorruigheachd ann an uchd an Athar, a sheircin, Sean. viii. 30. agus a mhor-thlachd gach am, a bha a' deanamh gairdeachuis a ghnath 'na fhianuis, agus a bha co'-ionann ris fein ann gloir, lionadh e 'nis le mor-uamhann an uile-chumhachduich, shath e a shaighdean 'na uchd agus bhrutha lamh e gu goirt, Salm lxxxiii. 2. Feuch anam lan do amhghar agus a bheatha a' tarruing dluth do 'n naigh, Salm lxxxviii. 3. Faic, cionnas a leagadh

K

fearg

fearg DHE gu trom air ceann mic a ghraidh, is a
 echradh se e le a shumannibh borra. Gabh geur-
 shealladh, mar a dh' fholuich Athair a ghnuis dheal-
 rach air a sheircin naomh, mar a lionadh e leamhghar
 agus cia ullamh a bha e gu basachadh; mar a dh'
 fhuiling e uamhann ogluidh; mar a bha lafruichean
 loisgeacha garg-fheirge DHE a' dol thairis, mar a
 ghearr dochar uamhannach, geur a bhais, a bheatha
 as Salm lxxxviii. 14. 15. 16. Bha anam air a gheur-
 chlaoidh mar an ceudna, Salm lxiii. Bha e nis a'
 foasamh ann an aite pheacach; agus uime sin b' eigin
 da, a phian, a dhlidhear do pheacachuibh gu fiorr-
 ruidh, fhulang 'san am sin. Bu leoir, a throm-
 mhothachadh air na dh' fhuiling a chorp, a chur
 anma roimhe cheile. Ach mo thruaighe! Cha bu
 leoir so. Thug neamh, talamh agus ifrinn, ionn-
 fuidh air co'-luath; an cinne-daonna le masladh,
 claidh 's tuaileas bearradaireach, gabhannach; dea-
 mhain le 'm buaireannuibh, ga shior-sharachadh;
 agus DIA fein a' folach' a ghnuise air, agus a' dortadh
 an tomhais a bu mho d'a dhi-fheirg air. O faic
 agus breithuich, cia do labhairt fulangas CHRIOST
 araon 'na anam is 'na chorp, ann am balluibh a dhuirp
 agus 'an ce ud-fathuibh anma' air fad. Dh' fheudadh
 e radh le barantas gun amharas, mar a thubhairt am
 Faidh roimhe laimh uime, "An ni fuarrach e
 dhuibhse uile, a tha dol seachad, feuchuibh am
 bheil bron air bith cosmhuil ri m'bhronse, a rinneadh
 ormfa, leis an do chlaoidh an Tighearna mi ann an
 la a ghairg-chorruiche," Tuir. lv. 12. Agus ann air
 eile, "Threoruidh DIA mi is thug e mi a dh' ionn-
 fuidh dorchaduis, is cha'n ann a dh' ionnfuidh so-
 luis; gu cinnteach thiunntaidh e a' m' aghaidhse
 agus phill e a lamh a' m' aghaidh fad an la," Tuir.
 iii. 2.

Thoir,

Thoir, gu durachdach, fainear buaidhean agus nadur feirg DHE, a dh' fhuiling CRIOSD air son ar peacaidh. Is fearg uamhasach, sgriosach, i, Ecfod xvi. 7. "Fearg theinnteach, a tha a' losgadh sìos do ifrinn," cho neartmhor as nach comasach dhuinn cathachadh 'na h aghaidh, cho chumhachdach as nach urrainn neach eolas fhaotuinn oire, fearg nach feudar seasamh 'na h aghaidh, neo chrìochnach, do-ghiulan, Deut. xxxiii. 22. Nahum. i. 6. Salm. xc. 11, &c.

Thoir fainear cia uamhasach ainmeanan feirge DHE, eadhon lasan garg, Salm. ii. 5. diomb, corruich, garg-fhearg, gairge, eud, lasan corruiche, Nah. i. 6. Salm. vi. 5, &c.

O cia mor an teas-ghradh, a bh' aig CRIOSD air ar n anmannuibh! Cia ana-barrach trom agus do-thuigfinn, fulangas ar Slanui'-fhir bheannuichte, a ghiulain an fhearg uamhasach, sgriosach, theinnteach, loisgeach, 'an aghaidh nach b' urrainnear eir, an fhearg chumhachdach, dho-sheachanta, neo-chrìochnach, dho-ghiulan, an lasan garg, an diomb, a' chorrùich, a' bhorb-fhearg, an dian-ghairge, a' chorrùich loisgeach, a thoill sinne fhulang o cheartas sìor-ghlan DE air son ar peacaidh.

Faic CRIOSD air a chuibhreacadh *, sìos an du'-dhorchadas o'n leth a muigh agus a stigh co'-luath; o'n leth amach a' ghrian nadurra a' diultadh dha a soluis; o'n leth a stigh grian na firinne a' foloch a gnuise air, le dui'-neul dorchadais co mor as, gu'n d' eignich so e a ghearan, gu'n do threigeadh e.

Thoir fainear, co a dh' fhuiling na nithe sin. Cha bu duine 'mhain e, no aingeal ach mac DHE, co'-ionann ri DIA, an dara pearsa de 'n trionaid ghloirmhoir.

Thoir fainear cuideachd, c'air son a dh' fhuiling
e na nithe uamhafacha sin; air son dhaoine peacacha,
a nochd gu folluiseach gu'n robh iad 'nan eas-cairdean
mi-runacha dha. "An robh gradh cosmhuil ris a fo
gu'n lea adh duine bheatha fios air son a naimhdean.

Thoir fainear meud agus eag-samhlachd fhulanguis
o a chreadhuil gu uaigh, gu sonruichte 'san oidhche
sin 'an do bhrathadh e, 'san oidhche an-aoibhnich,
mhuladaich, bhronaich, eadhon 'san oidhche mu
dheireadh d'a bheatha. 'S oidhche fo, a tha r'a
gleidheadh agus r'a cumail air chuimhne le uile dhei-
sciobluibh airi agus dileasa CHRISD. "Is oidhche
fo r'a coimhead le uile chloinn Israeil 'nan ginealach-
uibh," Ecsod. xii. 42. Tha fulangais CHRISD co
do mheas, as 'nuair a gheur-bheachdaicheas sinn orra
gu mion, a labhras agus a sgriobhas sinn urrad as is
urrainn sinn umpa, gur cigin dhuinn a radh, mar a
thubhairt Apollos mu Dhealbh * Dhianai, cha d' rinn
mi 'n obair, ach thug mi oidhirp air a deanamh.

Thoir fainear cia fada 'n uine, a bha e a fulang,
'n comhnuidh gus an do chrìochnuicheadh obair ar
saoraidh, agus feuch am bheil no nach 'eil na smu-
aintinean cudthromacha fo air bas agus fulangas do
Slanui'-fhir, a' fagail a pheacaidh graineil agus fua-
thach, agus CHRISD taitneach, gradhach agus ro-
ionmhuinneach do d' anam.

7. Fa dheoidh, dearca, agus gabh beachd-sbealladh
air mac siorruidh DHE a' toirt suas an deo. Beach-
duich air a' cheann sin, a tha mar an t or a's finn-
ealta, Lao. v. 11. a' cromadh fios a dh' fhailteachadh
agus a choinneachadh a' bha is leth na slighe air son
a chinne-daonna; an ceann sin, air a' bheil iomad
coron gloire, Taib. xix. 12. air a bhiorradh uile
le

leis a' choron droigdhne, a chum iad air a cheann a ghnath, gus na thuit e sìos leis a' bhas.

Faic na " fuilean sin, a tha mar lafruibh-teini,"
Taisb. xix. 52. " Agus mar shuibh cholman laimh
ris na fruthuibh uisge, air an nigheadh le bainne 's
air an fuidheachadh gu maifeach *," Lao. v. 12. a nis
a' call an sealluidh, air an druideadh leis a' bhas,
agus an solus air a chuir as! Faic na gruaidhean
maifeacha sin, a tha mar leabaidh spiosraidh, mar
bhlathuibh curruì a nis air at †, dubh-ghorm agus
lan de mhealluibh leis na buillibh, a thugadh dha
ann an tigh an aird-shagairt. Agus a nis 'nuair a
bha 'n t Uan gun lochd marbh, bha na gruaidhean
sgiamhacha sin fein uain-neulach, agus air an luaith-
readh uile thairis leis an fhuil sin, a bha a' ruidh
sìos o leonuibh a chinn! Faic a bhile a tha mar lili,
a tha a' filleadh mir deadh-bholtraich, Lao. v. 13. a
nis air fas glas-neulach! " An teanga sin, a labhair
mar nach do labhair duine riamh, Eoin vii. 46, agus
am beul sin, a labhair le teungaidh an fholuim, a
nis air fhagail fuar, rag agus gun chomas gluafuid,
air a ghlasadh suas agus air a dhruideadh le bas!
Faic an corp sin, a tha mar ibhri loinnreach ‡ fo-
luichte le Saphiribh, Lao. v. 14. air a thaisbeineadh
lomnochd, lan de lotuibh fuilteacha agus de mheall-
uibh atmhora, a rinneadh leis an sgiursadh throm, a
dh' fhuiling e! Faic na lamhan sin, a tha mar
fhainneachuibh § oir air an cur le Beril, Lao. v. 14.
a nis gun mhothachadh, gun bheatha, gun fhuil,
gun mhaife, gun ghluasad, air an clathach, o thaobh
gu taobh, leis, na tairngibh mora! Faic na casan sin,
leis am bu ghnath tighin a dh' fhuasgladh air a

K 3

* Cumachdail, eircachdail, cuimseach.
† Liosbha. § Mailleachuibh, faileachaguibh.

shluagh, a' leumnich air na fleibhtibh a' ruidh * air na tuluichibh Lao ii. 8. a nis air an sparradh ris a' chrann, marbh, gun chumhachd, gun chomas gluafaid ceuma! Faic a ghnuis sin, a tha mar Leabanon, oirdheirc mar na Ceadairibh, Lao v. 15. nis a' tuiteam fios gu lar, air a h eibeineachadh uile le fuil, feilibh, leonuibh agus buillibh neartmhora! O faic agus thoir, gu durachdach, fainear ard-uachdaran nabeatha air a ghlacadh le bas, anam air a sgaradh o a chorp, a chomb mar mhir marbh creadhadh gun anam, gun ghlideachadh! Gabh geur-bheachd airsan, a dh' fhuiling na nithe uamhasacha so uile air son do shlainte. Nuair a bheachd-smuainticheas sinn, le fuil a' chreidimh, air CRIOSD, o cia ionmhuinneach agus taitneach a bhitheas e d'ar n anmannuibh! 'N nuair a thig thu a dh' ionnsuidh comanachuidh, agus a chi thu 'n t aran air a bhristeadh agus am fion air a dhortadh amach ann sna copanuibh, cuimhnich cionnas a dhoirteadh fhuil, agus a reubadh a chorp air do shon, agus air son mathanais peacaidh mhoran; agus cionnas a tha fhulangas air a cho'-chur ris na creidmheachuibh, agus air a nochdadh 's air a nasgadh dhoibh.

Feuch cionnas a dh' fhuiling ar Slanui'-f'hear 'na bhreth 'na bheatha, roimhe bhas, re am a' bhais agus 'na dhiaigh. An diaigh d'a anam dol a dh' ionnsuidh Pharris, rinn iad tair air a chorp marbh. Bhiorr iad a chridhe, 'nuair a bha e marbh, leis an t fleidh. Bha 'n ganlas 'gam brosnachadh gus na h uile tharcuis a dheanamh air CRIOSD, agus gidheadh chaisgeadh an ganlas, oir cha robh iad comasach air cnaimh de CHRISD a bhristeadh.

O chreidmhich, bi lan-chinnteach gu'n robh mor-chion aig CRIOSD air t anam. Faic cionnas a dhoirt e mach

e mach fuil a chridhe, chum gu'm faicadh tu caomh-
alachd agus teas-ghradh a chridhe do t'anam. "Ann
so dh' fhoisgladh an tobar do thigh Dhaibhi 's do
luchd aiteachui * Jerusaleim air son peacaidh agus
neoghloine," Sech. xiii. 1. "Ciod tuille a b urrainn
CRIOSD a dheanamhr d'a fhion-lios?" Dhoirt e
fhuil uile air an son. Cuid d'a fhuil dhoirt e, 'nuair
a thimchioll-gherradh e, cuid 'fa' gherradh leis an
fhallas fhola, cuid leis a' choron droighne, cuid leis
na tairngibh a bhiorr a lamhan agus a chasan, agus
a chuid eile leis an t sleidh. Cha d' fhagadh braon
fola 'na choluinn, agus 'nuair a chaitheadh fhuil
uile, thairngeadh amach leis an t sleidh an t uisge,
a bha timchioll air a chridhe.

O cia dìongmhalta an lan-luach saoraidh a dh'
iocadh air son ar peacaidh! Ann so tha fuil ni 's
leoir, feadh fuil mhic DHE uile, air a dortadh air
son mathanuis peacaidh, agus chum ceartas DE,
d' an d' thugadh oil-bheum, a lan-toileachadh! Na
biodh eagal ort, a chreidmhich anamharafuich,
chaidh luach na leoir a thubhairt air do shon. O
cia mi-thaingeil sinn, ma dh' obas sinn basachadh
air son an ti sin, a bhasuich agus a dhoirt, air an
doigh so, am braon mu dheireadh d'a fhuil luachm-
hoir air ar son?

Faic Joseph a' togail cuirp mhairbh, lomnochd,
leonta, bheubainichte, reubta, briste do Slanui'-fhir
air a ghuaillibh 's air a ghairdeinibh, 'ga ghiulan
chum a gharruidh fein agus 'ga chur 'na uaigh fein,
a chlathuicheadh amach a carraig, far nach d' amh-
laicheadh neach riamh roimhe. Bha CRIOSD co ainnif-
each fad a bheatha, as nach robh asal no tigh aige
fein, agus co ainniseach 'na bhas as nach robh uaigh
aige dha fein; ach b' eigin amhlacadh ann an
uaigh

uaigh duin' eile. "Ge do bha tuill aig na siunnuich
aid aig cun-laith an adhair agus brocluinn aig na
leoghainn, cha robh aig an ti, a rinn uile iad-fan
agus an cruinne-ce, ionad fad a bheathai, no bhais,
an cuireadh e cheann. Ach dh' amhlaiceadh mac
DHE, chum gu'm-biodh dearbh-chinnt againn, gu'n
robh e marbh, agus chum gu'n tugadh e buaidh
air a bhas 'na dhaimhneach laidir, chum ar peac-
anna amhlacadh ann di-chuimhn bhi-bhuain, chum
an uaigh a naomhachadh agus a deanamh taitneach*
dhuinne. Dh' amhlaiceadh e ann an garradh, chum
mar a pheacuich an ceud Adhamh, gu'n amhlaiceadh
an dara Adhamh 'am peacadh ann an garradh, agus
gu'n leir-sgriosadh se e gu tur.

Faic a nis an leoghann de threibh† Judai 'na luidhe
'am bruid na h uaighe, marbh, comhduichte le cloich
'am bolg na talmhuinne. Dhruideadh CRIOSD 'fan
uaigh-re seala, do bhri gu'n do thoill sinne a bhi air
ar druideadh gu siorruidh ann an gain-tir an t sluic
gun iocar. 'S e 'm bas tuaraidal a' pheacaidh iodhon
bas aimfireil, spioradail agus siorruidh, Rom. yi. 23.
Dh' fhuiling CRIOSD air a' chrann goimh co'-ionann
ri goimh ifrinne, agus bas siorruidh; agus a nis
tha e a' fulang bais nadurra air son ar peacaidh-ne,
chum ar saoradh o fheirg agus mhallachadh sior-
ruidh.

Faic cia iosal an staid gus an d'thug ar peacadh-ne ar
TRIATH ghlormhor. Cha 'n e, mhain gu'm b' eigin
dha a bhi air a leagadh fios fan uaigh, ach b' eigin
dha fuireach an sin 'am bruid car seala. A nis bha
mac DHE aig a' cheum mu dheireadh d'a iorastach;
a nis thugadh comhara an Fhaidh Jonais do na h
Judhachuibh. O cia mór an t iongantais a ghabh na
h aingle 'nuair a chunnaic iad CRIOSD marbh agus

aidig

* blasta.

† dhream.

a'

a' fuireach eo fada 'am bruid 'san uaigh! Cia an-
barrach an t uamhann agus an t iongantas, a ghabh
na deisciobuill, agus cia mor an crathadh a fhuair
an creideamh, 'nuair a bha iad a beachd-smuain-
eachadh, gu'n robh CRIOSD 'na luidhe gu h iosal
'san duflach!

An do shrac brat-roinn an teampuill, a bha cur
eadar-dhealachuidh eadar Judhaich agus Ceintilich,
agus a bha nochdadh, nach robh ann an lagh Mhaois
ach samhladh air CRIOSD? An do thuit an iobairt,
am bheil sinn air ar 'n ath-reiteachadh ris an Athair?
"Gloir do DHIA ann sna h ionaduibh a's airde gu
bheil sith air a gairm air thalamh agus deadh ghean
do chloinn nan daoine." Tha lagh an eagail air dol
as an t fealladh air an dara laimh, agus lagh aghraidh
air tighin 'san t fealladh air an laimh eile. Cha 'n'eil
sinn ni 's faide 'nar traillibh, ach nar cloinn shaoir.

Ceart co luath as a thug CRIOSD suas an deo,
agus a thiomain e a spiorad ann an lamhuibh Athar,
dhealruich a' ghrian le solus, agus fhoillsich aghaidh
nan speur, agus thuit iomad ni iongantach eile
amach, a bha nochdadh, gu foilleir, gu'n robh an
ti, a dh' fhuiling, ni 's mo na duine. An sin 'nuair
a chunnaic iad a' chrith-thalmhuinn, 'nuair a chual'
iad ard-ghlaodh ar Slanui'-fhir, 'nuair a chunnaic
iad dorhadas na greine, phill a mhuintir, a bha
roimhe sin 'ga chaineadh le mallachadh, is a dhearg
an lamh 'na fhuil, dha-thigh le coguisibh ciontacha
a' bualadh an uchda. 'An sin bha iad mothachail
air an cionta. Chuimhnich iad 'an sin a theagasg.
Dh' aidmich iad, gu'n robh e neo-chiontach.
Thoisich toilltineas fhola ri 'n criodhachan a
mhaothachadh.

O sibhse uile a tha 'nar luchd-leantuinn Slanui'-
fhir an t saoghail, gleidhibh, gu bunaiteach, seas-
mheach,

mheach, urram ar Maighifdir. Nochduibh d' ar luchd dian-ruaguidh, gu bheil sibh a' tabhairt buaidhe air ar naimhdibh, le giulan a' chroinn-cheusuidh.

O DHE na trocaire agus aodhaire mhaith an anma, A nis thainig an uair, ann sam bheil thu a reir t fhocail fein, ri d' bheatha a leagadh fios air son do chaorach. Am bheil e feumail gu'm faigh thu bas. O charuid m' anma, fhuair mi dearbhadh tric agus laidir air do ghradh.

Ach cionnas a dh' fheudas am bas tighin 'am fagas duitse, o Thobair na beatha. Am bheil thu, le 'd shaor-thoil, a leagail fios do chinn, gus am bas a choinneachadh air mo shonfa. Choisinn thu beannachd dhamhsa ma'n d' fhag thu 'n saoghal, beannachd leat, a Slanui'-fhir ghradhuich. Thoir mo chridhe leat, agus fag do spiorad agam. Ma chunnaic mo fhuilean do fhlaite, deanadh m' fheoil comhnuidh fhoistinneach, le dionann dochus fo sgaile do sgeith. Bha 'n cradh, a dh' fhuiling mo 'RIATH, ana-barrach mor. Dh' fhas a chorp trom le laigse; chrochadh e air na tairngibh a cheangail e ris a' chrann. C' air son nach do ghabh e cail-cigin fhoise? C' air son a-bha e air a chlaoidh gun lasachadh? O gradh daingeann! O foighidinn gun chiomeas! Ciod an eiseimpleir oirdheirc a chuir Iosa romhain! O Athair na feirce, abair ri m' anam, bi beo trid Iosa. Biorr mo chridhe le sgiamhachd do ghraidh agus an teagaisg sin, a tha tighin o bheul na firinne.

Thabhair mathanas dhamh ann sgach peacadh, a chuir mi 'n gnìomh a' d' aghaidh. Pheacuich mi mar leanabh mi-nadurra a' d' aghaidh, Pheacuich mi a' d' aghaidh, o Athair nan uile mhaitheas! Mar oglach neo-thairis, cha tug mi umhlachd threibh-dhìreach do'n Mhaighifdir a's fearr. Mar charaid.

charaid neo-mhothachail dhi-chuimhnich mi tha
o charaid fhior m' anma ! Thoir dhamh do ghradh,
chum gu'm biodh m' anam a' plogartuich a' d'
dhiaigh. Imich, o Rìgh na gloire, o fhir-cho-
fhurtachd ghradhach, agus fosgladh na dorfa
fiorruidh dhuit. O fosguil fein an t slighe, a bha
gun-fhosgladh agus d'a nach faighteadh teachd am
fogus. Duisg suas mo chridhe; pill e riut fein,
agus aisig beatha do m' anam, ath-bheothuich e
maille riut fein, chum gu'n gabhainn lan-sheilbh,
ort, agus gu'm bithinn air mo chruth-atharrachadh
le d' ghradh, o Rìgh nan naomh.

Athair fhiorruidh, agus a DHE nan uile throcair,
agus nan uile sholas, aithnich guth mo Shlanui'-
fhir, agus eisd ri briathruibh deireannacha do mhic.
Labhair se iad air mo shonfa, agus labhair se iad
aig a bhas, chum nach caillinn seolladh orra 's
nach di-chuimhnichinn iad a chaidh, maireadh iad
sgriobhta air grunn mo chridhe, chum gu'm feud-
uinn an labhairt le baranntas agus mhuighinn aig
deireadh mo chuairte, chum gu'm feudainn mo
spiorad a thiomnadh a' d'lamhuibh, agus gu'n gabh-
adh tu e stigh gu sonas bith-bhuan trid mo Shlanui'-
fhir. Bha aon mhac do ghraidh umhal gus am
bas; bha do thoil aige a ghnath fa comhair a shul,
agus thug se e fein suas do d' thoil aig a bhas. 'S
e umhlachd-san tobar mo shonais; 's iad na briathra
sin a labhair e, mo sholas, mo sholas, mo shaib-
hreas agus mo chungaidh leighis. 'Nuair a tha
mi faicinn mo Shlanui'-fhir a' tiomnadh a spioraid
a' d' lamhuibh, tha mi faicinn gu bheil na lamhan
sin fein lan de ghradh agus de throcair, gur ann
d'an ionfuidh is coir dhamh teicheadh ann an am
mo thrioblaid, m' amhghair, mo theinne agus m'
uireasbhuidh, chum gu'm faic mi ionnta gach ni a
tha

tha feumail dhomh. Thubhairt am Maighfidh beannuichte sin ruinn, "Ge b' e aite am bi og-lach, gu'm bi e san an sin mar an ceudna." 'S ann air a shon so a tha e ga thilgeil fein a' d' lamhuibh, o Athair shiorruidh, chum gu'n tilgeamaide sinn fein a' d' lamhuibh mar an ceudna, gu'n iarr is gum faigh sinn 'an sin, e.

Mar grab na lamhan cumhachdacha sin mi, o DHE, ma dh' fhuilingeas iad dhomh dol ann am mearachd mar fhogarach a measg nan creatairean, ciod a thachras dhomh? Bithidh mi air mo threig inn, a' m' fhogarach truagh, agus do ghnath ann an cunthart thusa a chall. Ach ma dhionas do lamhan mi, ma chumas iad suas mi cha bhi eagal ni air bith orm, cha bhi ni a dh' easbhuidh orm. Eisd mata, o Athair neamhuidh, ri guth do mhic. O gabh rium air a shonfan, agus glac mi a' d' lamhuibh maille ris. Tha fios agam cia neo airi a tha mi, ach tha fios agam, gu'n do choisinn e dhomh, le umhlachd agus le a bhas, an fonnas sin air nach robh coir air bith agam, le m' thoilltinneas fein. Mar so tha dhanadas agam, o DHE, mo spiorad, mo chorp, ma cheud-fathan, agus mo chumhachdan, a thionnadh suas a' d' lamhuibhse, a reir eiseimpleire mo Slanui'-fhir. Tha mi tilgeadh mo pheacaidh a' d' lamhuibh mar an ceudna, chum gu'n tugadh tu mathanas dhamh ann; mo lota, chum gu'n leighiseadh tu iad; mo dhoille, chum gu'n foillsicheadh tu i, m' fhionn-fhuaireachd, a chum gu'n lasadh tu i le teas-ghradh agus eud. Tha mi ga m' theilgeil fein gu h-ìomlan lan de anfhainneachd agus de bhochduinn a' d' lamhuibh, ge do tha mi, mìle uair, ni 's miosa na 's urrainn mi fein a smuaineachadh. Tha mi tilgeil a' d' lamhuibh, mo smuainte, mo thograidh, mo

ruin,

ruin, m' aigni, mo sholais, mo thrioblaide, mi fein,
 gach ni a th' agam; gach ni ris am bheil mo dhochus,
 air am bheil m' eagal, no dh' fheudas tuiteamamach
 dhamh. Gabh mi a' d' lamhuibh le toilltinneas do
 mhic. O gu'n stiuradh do lamhan cacmha mi a
 reir do thoile fein, gu'n naomhaicheadh iad gach ni
 a th' annam. O gu'n aithnicheam na lamhan naomha
 sin ann sgach ni, a tha mi faicinn agus a' fulang;
 gu'm beannuich mi iad, 'nuair a tha iad 'ga m'bhual-
 adh. Bitheam foilichte leis gach crannachar a tha 'n
 lamh sin, a tha stiuradh an t saoghail, a' cur a' m'
 charamh.

O lamhan naomha, a chruthuich neamh agus ta-
 lamh, agus a chruthuich mise air do shon fein, na
 leig dhamh dol a' mearachd o d' stiuradh. Is ann
 annadfa tha mi faotuinn spioraid mo Shlanui'-fhir,
 mo shuaimhnis, mo shonais, mo bheathai agus mo
 ghloire. Mar is ann, leis na lamhuibh sin, a fhuair
 mi mo bhith, mo bheatha agus comas gluasaid, gach
 ni a th' agam no gach ni a tha mi ri fhaotuinn air
 thalamh nam beo. O cuir coron gloire air mo cheann
 ann an rioghachd na gloire. O Cliu dhuit gu bheil
 am bas, righ an Uamhais, air fas na charuid dhamh
 trid fala mo Shlanui'-fhir. Dh' imich righ na sith-
 roimh ghleann nan deur. Tha e trid-san air fas ni
 s' luachmhaire na uile fhaibhreas na talmhuinne, ni's
 dealruiche na uile reul nan neamh. 'Se crìoch gach
 faothreach agus fogruidh, toiseach na gloire, an ar-
 fhaich 'an do chuir Righ na gloire an cath agus an
 tug e buaidh air a naimhdibh. O Thighearna, gleidh
 suas mo laigse, cuir ruaig air mo naimhdibh, bi a'
 d' fte aig mo dhochus. Tha na neamha 'ga d' aith-
 neachadh, tha n saoghal a' toirt urraim dhuit, tha
 uamhann air ifrinn romhad, dh' aidmlich an
 deamhan gu'm b' e mo **THRIATH** mac DHE. 'S tu
 mo choron, mo ghloir, m' aoibhneas agus m' ionmhas

L

Tha

Tha trioblaidean na beatha a' fas milis trid me Shlanui'-fhir. 'S e DIA fein a's buachaill dhiamh cha bhi mi 'an di, d' an luidhinn fios air cluainibh glasa, tha a shuil a' dearcadh orm. 'Nuair a thig crìoch mo chuairte, gabhuidh e mi 'an glaciubh a ghraidh trid Iosa CRIOSD. Amen.

Cha labhair mi bheag fan aite su mu ais-ciri CRIOSD agus mu a dhol suas gu neamh. Cha toir mi fainear ach amhain fhulangas agus ioraslachd, a tha filteadh a steach ann sna briathruibh so, 'S e so mo chorp a bhristeadh air bhur son-sa; oir 's e 'n t am, 'an tig sinn gu bord an Tighearna, a's freagarruiche air son geur-smuaineachaidh agus trom-bheachdachaidh, gu duradhdach, air bas, ioraslacha agus fulangas ar Slanui'-fhir. Ach bheir mi 'nis fainear cail-eigin do cho-'dhunadh o bhas agus fhulangas ar Slanui'-fhir.

C A I B. V.

Co'-dhunaidh, freagarracha do Ghniomharuibh o bhas agus o Fhulangas CHRISD.

MA dh' fhuiling CRIOSD re am a bhrethe, re a bheathai agus a bhais air ar son-ne, mar a tha foilleir o 'n chaibdeil a tha roimhe so, feudaiddh sinn uaithe so na nithe so a leanas a thabhairt fainear.

I. Tha gradh neo-chrìochnach aig DIA an t Ath-air air a chloinn fein, Eoin iii. 16, "Ghradhuich DIA an faoghal co mór as gu'n d' thug e seachad aon ghin-mhic." C' air son a thug e seachad e; "Cha 'n ann a dhiteadh an t faoghail, ach chum gu'm biodh an faoghal air a thearnadh trid-fan. Bha gradh neo-chrìochnach aig DIA-air a dhaoineibh taghta, chionn gu'n d' thainig ele uile thoil, "Feuch

tha

tha mi teachd, ars efan. Tha mor-thlachd agam ann an deanamh do thoile," Salm xl. 7, 8. Do bhri gu'n do ghabh e os-laimh, gu togarrach, a leithid fo de thruaighe a ghabhail, chum slainte shiorruidh a chosnadh dhuinne, ghradhuich e sinn gus am bas ' Gradh ni 's mo na fo cha 'n 'eil aig neach air bith gu'n leagadh duine a bheatha sios air son a chair-dean, Eoin xv. 13. Ach ni bu mho na fo bha gradh CHRISD, a leag a bheatha sios air son a naimhdean. Oir bha sinne 'nar naimhdibh dha a thaobh naduir. O chreidmhich, na cuir gu brath ann ag, an gradh a th' aig CRISD air d' anam. Na cuir ann teagamh gradh d' Athar; oir tha 'n t Athair fein 'ga d' ghradachadh. Ma tha thusa 'ga ghradachadh-fan, ghradhuich efan thusa 'n toiseach i Eoin ix. 14. Cha 'n 'eil a d' gradhfa ach dearbhadh air gradh DHE dhuitse.

O thig, mata trom-luchduichte le teas-gradh, a dh' ionnfuidh na cuirme ghraidh sin suipearach an Tighearna, a chumail cuimhne air na dh' fhuiling Iosa air son ar n anmanna.

Ciod an comhdach a bu laidire air a ghradh a b' urrainn an t Athair a thabhairt dhuinn, na mhac a thoirt do'n bhas air ar son uile? Ciod an comhdach a bu laidire air a ghradh a b' urrainn am mac a thoirt dhuinn, na e fein agus a bheatha a thoirt mar luach air son ar peacaidh?

II. De gach uile dholas agus oile sa' chruinne-che, 's e 'm peacadh dolas a 's mo, a's oillteile, a's ogluidd agus a's uamharra. Oir cha b' urrainn, luach air bith eile ni bu lugha na a mhac, dioladh a thoirt do cheartas DE air a shon. Cha 'n fhoghnadh gach airgid agus or agus gach faibhreas 'san t saoghal, seadh an saoghal mu'n iadh a' ghrian, a thoirt iobairt-reiti air son peacaidh. Ge do leagadh na tha dh' ainglean uile air neamh, uile Righrin, Mhaithean

agus Iompairean, feadh na bha dhaoine ann o theis each a' chruinne-che, no a tha lathair no a bhitheas ann gu dèireadh an t saoghail uile, am beatha sìos gu aon pheacadh a dhioladh, cha dìongadh iad uile a bheag air bith. Oir cha bu chomafach, do ni air bith, ach fuil luachmhor CHRISD, mar Uan gun lochd, gun fal, Pet. i. 19. sinne a shaoradh agus iobairt-reiti a thoirt air son ar peacaidh.

III. Tha ceartas DE neo-chrìochnach gu peanas a dheanamh air a' pheacadh. Air an aobhar sin bithidh na h aingich a' fulang peanaid, o cheartas DE gu sìorruidh air son am peacadh; ach dhiol, a mhac fein e mar ar n urras, gus an fheorluing dheireannaich, le mor-pheanas air son peacadh nan daoine taghta, mar a chi sinn gu foilleir o na dh' ainmich mi cheana mu fhulangas CHRISD. Uime sin biodhmaid air ar faicill nach peacuich sinn ann aghaidh ceartais neo-chrìochnaich an DE bheo.

Tigeadhmaid le aithreachas air son ar peacadh a chaidh feachad, le doilghios agus bron diadhuidh, gu bord an Tighearna, agus thugamaid graindo 'n pheacadh mar an t aimbheas a 's mo, air son nach b' urradh ni air bith ach bas an dara pearfai de 'n trionaid ghlormhoir, ceartas DE a thoileachadh.

IV. 'S mor an solas a tha ann am fulangas CHRISD do na creidm'ich, a tha deanamh greime air, agus a th' air am freumhachadh is air an daingneachadh an Iosa le creideamh. Oir le bas agus fulangas CHRISD.

1. Tha Satan air a chiofnachadh, Col. ii. 15. "Agus, air faobhacha dho uachdranachda agus eumhachda, rinn e ball-sampuill-diubh gu follaiseach a' deanamh buaidh-ghairdeachuis orra tre 'n chrann ud fein." Tha innleachdan ar mor-namhaid Satan air an tilgeadh bun os cionn, agus ge d' a's namhaid

namhaid, treun, garg, fuileachdach e, gidheadh
 thilgeadh e sìos gus an Iar. Chuir ceannard ar slainte
 ruaig shìorruidh air. Bhruth sìot na mna ceann na
 fein naraich nimhi. 'S ann mar cheann no mar
 fhear-seafuidh aite a mhuintireach fein a rinn CRIOSD
 na rinn e ann so, chum le a bhas gu'n leir-sgrìofadh
 fe efan, aig an robh cumhachd a' bhais, araon
 air a shon fein agus air son a fhluagh. Na biodh
 faitcheas ort, o chreidmhich air son cìod a's urrainn
 an deamhan a dheanamh; thug do Shlanui'-fhear
 buaidh air, agus ann an uine gheirr bheir thu fa,
 trid Iosa, buaidh air cuideachd, agus saltruidh tu air
 fo' d' chafuibh. "Cuir ach amhain an aghaidh an
 diabhail agus teichidh e uait." Seum. iv. 7.

2. Tha ceartas DE air a lan-diòladh. Bhrosnuich
 sinne ceartas DE gu garg-lasadh 'nar 'n aghaidh le'r
 peacannuibh gine agus gnìomha, ach choi'-lion
 CRIOSD an lagh a reir cheangluichean teanna cumh-
 ainte nan oibre, agus dh' fhuiling e 'm peanas, a
 thoil sinne air son ar peacaidh, agus leis a so lan-
 diol e ceartas DE. Na bi fo' ghiorag, o chreidmhich,
 mata, "Dhubh t urras amach lamh-sgrìobhaidh nan
 reachd, a bha t aghaidh agus a bha eas-aontacha
 dhuinn, agus thug e as an t slighe i 'ga sparradh ris
 a' chrann agus lan-diòl e ceartas DE air do shonfa.
 Na biodh eagal ort mata, a chreidmhich, ma tha
 thu a' d' fhior-aithreachan, dhiòladh ceartas DE,
 air son gach peacaidh d' am bheil thu ciontach, le
 CRIOSD t urras, agus uime sin cha 'n iarr e ort fa
 diòladh, gidheadh (ma tha coir agad air CRIOSD)
 tagruidh e ceartas as do leth. Cha 'n iarr ceartas
 DE diòladh da uair air son an aon ainfheich. Chionn
 gu'n do dhiol an t urras an t ainfhiach, cha'n agair
 ceartas an t earras * ni 's faide.

L 3

3.

* Fear-feichean.

3. Tha 'm peacadh air a leir-sgrìos'. Tha cionta agus cumhachd a pheacaidh air a thoirt air falbh o'n chreidhmheach, le bas ar Slanuì'-fhir. Agus ann an uine gheirr bithidh a nadur agus a shal air a leir-sgrìos' gu tur.

"Cha 'n 'eil uime fin a nis dteadh dhoibh-san, a tha ann Iosa CRÌOSD,' Rom. vii. 4. Col. ii. 12. ann fa' bheil sibh mar an ceudna air bhur timchoill-ghearradh amhlaihte maraon ris 'm baifdeadh, air bhur beothachadh mar aon ris-san, mhath e dhuibh bhur 'n uile pheacadh.

4. Leir-sgrìofadh am bas le bas CHRÌOSD, 2 Tim. i. 10. ar Slanuì'-fhir, a leir-sgrìos am bas agus a thug beatha agus neo bhasmhorachd gu solus trid an t foisgeil. 'S namhaid ceansuichte am bas, agus ge d' is e rìgh an uamhais do dhaoineibh aingidh, gidheadh tha a ghath air a thabhairt as do na creidmheachuibh.

Thug CRÌOSD buaidh air ann sna daingneachuibh a bu laidire' a bh' aige, eadhon 'fan uaigh. 'Nuair a luidh e fo chumhachd a' bhais gus an treas la, mhosguil e as a shuain, bhrìst e eangach a' bhais agus bruid na h uaigne, dhuifg e suas iomad corp marbh nan naomh maille ris, agus, fa dheòibh, dufsgidh e na daoine taghta uile gu beatha shuthainn air an la dheireannach.

Na biodh eagal ort air son a' bhais mata, o chreidmich, thug CRÌOSD ar ceannard buaidh air a' bhas, agus gleusuidh e sinne a bhuill, mar 'an ceudna ann an uine gheirr, a sheinn an orain bhuidh-chaiream-uich sin, 1 Cor. xv. 55. "O bhais, c' aite a' bheil do ghath! O uaigh, c' aite a' bheil do bhuidh! Do 'n aingidh, tha 'm bas 'na chrìch sonais agus 'na thionisgnadh air dolas sìorruidh; ach do 'n chreidmheach, is e crìoch gach uile dholais, gach peacaidh, fulangais agus buairidh, 's e an dorus dochuis agus
an

an t slighe a dhol a steach do 'n ghloir sin, air nach tig crìoch.

5. Tha neamh air fhosgla dh. Dh' fhosgail ar peacanna ifrinn agus dhruid iad neamh oirn, ach dhruid bas CHRIOSD ifrinn agus dh' fhosgail e neamh dhuinne, a fhlugh agus a luchd-leantuinn. Dh' fhosgail CHRIOSD a suas slighe nuadh agus bheo troi' bhrat * fhola fein a dh' ionnsuidh an ionaid a 's naomha, Eabh. x. 19, 20. d' an deachadh an roimh-fhear-ruidhe stigh romhainn, Eabh. vi. 20. mar ar ceannard a ghabhail feilbh air ar son-ne.

Fa dheoidh, tha ar naimhdean air an ceansachadh. Chaidh mallachadh an lagha, gath a' bhais, fearg DHE a tharruing as an t slighe. Tha 'm peacadh agus am bas air an leir-sgrìos, an Diabhal air a chiosnachadh, ifrinn air a druideadh, neamh air fhosgladh do'n chreidmheach, DIA air fas 'na Athair reth ruinn, trid umhlachd gnìomha agus fulangais ar TRIATH ghradhuich, agus ar Slanuì'-fhir Iosa CHRIOSD.

Thig mata, o chreidmhich, le dearbh-chinnt creidimh gu supeir an Tighearna, a ghabhail nan fochairan sin, a naig CHRIOSD do d' anam, agus a choisinn e, le bhas agus le fhulangas, do gach neach a chreideadh 'na ainm, agus a chuireadh muinghinn ann.

V. Ma thug DIA dhuinne aon mhac a ghraidh, a dh' fhulang craidh agus claoidhe mhoir air ar son, tha e mar an ceudna toileach gach ni, a tha chum ar maith, a thoirt dhuinn. Mar do chaomhain e mhac fein, ach gu'n d' thug e seachad e air ar son-ne, nach tabhair e dhuinn, gu faor, na h uile nithe 'maille ris? Feudaidd sinn, le muinghinn, gach ni, a tha dh' easbhuidh air ar n anmannuibh no corpuibh,

* Sgaile.

corpuibh, iarruidh agus fiuthair a bhi againn riu, ma tha DIA a' faicinn gu'r ann chum ar math a bhitheas iad. Ma thug DIA dhuinn an tiolac a's mo 'san t saoghal mu'n iadh a' ghrian, an e b e tiolacan a's lugha a thoirt dhuinn? Thug e dhuinn a mhac, nach toir e dhuinn biadh, deoch agus aodach an cian a bhitheas sinn beo. Glac misneach mata, o chreidmhich, oir an DIA sin, a thug a mhac do'n bhas air do shon, folairidh e uile nithe feumaile na beathai dhuit mar an ceudna. Seadh ma dh' iarras tu so le creideamh, sgeadaichidh 'n t Uan, a bhafuich air do shon, thu ann an truscan na bainse, 's ni e thu iomchuidh air son a bhuird fein, agus coinnichidh * e thu 'n sin le gras, mathanas, sith, solas, agus neart, agus bheir e dhuit coir chinnteach air gloir shiorruidh.

VI. Ma dh' fhuiling CRIOSD nithe co mor air ar son, cha leig e di oirn, ni mo a leigeas e dhuinn dol 'am muthadh, ma ni sinn earbsa as, Eoin. x. 15. "Leag mi mo bheatha fios air son mo chaorach. 28. Thug mi beatha shuthainn dhoibh, is cha d' theid iad gu siorruidh am muthadh." "Cha 'n fhag 's cha treig mi gu brath thu," Eabh. xiii. 5. Agus Salm xxiii. 1. "'S e DIA m' aodhaire, cha bhi orm uireasbhuidh."

VII. Ma bha CRIOSD ann an staid co iofail 'na bhrèth agus 'na bheatha, cha bu choir dhuinne tair a dheanamh air criosduibh, ge do robh iad iofail 'nan staid san t saoghal. Ma bha breth agus beatha Iosa co dibli, bu choir dhuinne a bhi toilichte le'r staid, gun talach air bith a dheanamh air ar crannachar, ge b' e dibli air bith a bhitheas e.

VIII. Tha fiachuichte oirn a bhi deas gu bas shulang air son CRIOSD, a dh' fhuiling, co toilleach,

each, bas air ar son-ne. Ma ghairmeas freasdal Dè
fìnn am feasg gu fìrinn CHRISD a nasgadh le'r
fuil, bu choir dhuinn cur romhainn gu tulchuiseach
trid grais CHRISD so a dheanamh; oir dhoirt CHRISD
fhuil le uile thoil air ar son-ne.

IX. 'S e ar dleasnas am peacadh a chiosnachadh
agus a mharbhadh; oir mhurt am peacadh ar Slanui'-
fhear; 's e am peacadh, an nimh fhadalach a
chaitheas air falbh fonas an anma. Mar peacuicheadh
an dume, cha 'n fhuilingeadh CHRISD. Uime sin
b' e ar peacadh-ne a sgiurs agus a cheus e, 's tha
gach gnìomh peacaidh a' ceusadh TRIATH na gloire
ath-bhuailt. O mata marbhamaid am peacadh, a
tha marbhadh agus a' ceusadh ar Slanui'-fhir as ur.
Na tuguibh bhur 'n ana-mianna (na sloiteirean feallt-
acha, a chuir as d'ar Slanui'-fhear) gu bord an Tighe-
arna, gun an ciosnachadh. 'Nuair a thig sibh gu
bord an Tighearna a chumail cuimhn' air bas
CHRISD, bithibh cinnteach gu'm marbh sibh bhur
n ana-mianna. Oir 's iad so naimhdean CHRISD,
's cha n' aill leo leigeadh leis bhur riaghladh.

X. Ma bhafuich CHRISD air ar son-ne, tha cean-
gailte oirne a bhi beo dhafan, le umhlachd a thoirt
d'a thoil, a' seachnadh an uile agus a' gabhail graine
dheth, a' gradhachadh agus a' deanamh matha.
Agus mar nach do bhafuich CHRISD ann coslas
amhain, ach ann dearbh-flùirinn, bu choir dhuinne,
uime sin, ar beatha a chaitheamh gu crabhach, cha'n
ann amhainn an coslas ach 'am fìrinn.

XI. Do bhri' gu'n d' fhuiling CHRISD nithe co-
mor agus co do-labhairt air ar son-ne, nithe a tha
ceangailte oirn a chuimhneachadh ann an sacramaid
fuipearach an Tighearna, nach iomchuidh do mhi-
nistearibh, fuispeir an Tighearna a fhrithealadh gu
minic. 'S i crìoch dreuchda mhinistearian, eòlas a
thoirt

thoirt do'n t sluagh air CRIOSD agus efan air a cheusadh. Cha 'n 'eil ni air bith a tha a' cur ni 's foilleire mu' r coinne Iosa air a cheusadh, na suipear an Tighearna. Tha 'm focal, a tha dol ann an co-chuideachd na sacramaide, a' deanamh CHRIOSD air a cheusadh aithnichte d' ar claisneachd; agus tha 'n t aran agus am fion 'fan t sacramaid a' nochdadh do'n t fuil CRIOSD air a cheusadh. Nach fritheil sinn, mata, gu minic an t ordadh naomh so, a thoirt an tuilli coluis do'n t sluagh air fear-saoruidh ceustadh? Tha meothair dhaoine ro shleimhin, 'am bith-eantas, gu nithe matha a ghleidheadh 'nan cuimhne. Tha mor-sheum aca air na nithibh, a dh' fhuiling CRIOSD, a bhi air an cur 'nan cuimhne gu minic. Ach cha 'n 'eil feol a's aighearr air am feudar soadheanamh, na leis an ordudh naomh so a fhritheoladh gu tric.

An d' fhuiling CRIOSD nithe co uamhasach air ar son-ne, agus am bi sinne co neo-thaingeil as nach gleidh sinn gu minic cuimhn' urramach air a bhas agus air fhulangas? Nach 'eil so fiachuichte oirn, agus nach bu choir dhuinn gu'm b' i ar priomh-obair, ar sluagh agus ar treudan a bhrosnachadh gu gradh a ghabhail air CRIOSD? Am bheil feol air bith a 's freagarruiche gu so a dheanamh, na fhulangas a chumail ann cuimhne le urram ann sacramaid suipearach an Tighearna, chum gu'm faigheadh iad sealladh air meud na nithe, a brosfnuich a ghradh e a dheanamh air an son?

Mar fritheil sinn gu minic an t ordudh so, cha bhi sinn dileas do CHRIOSD, a dh' aithn duinn so a dheanamh gus an tig e ris; agus bithidh sinn neo-thairis do dh' anmannuibh ar treud, do bhri' gu bheil sinn a' cumail uatha a' mheadhoin dho-labhairt sin, a bheireadh dhoibh solas, neart, fas ann an gras, &c,

Do bhri gu'n d'ioraslaich CRIOST e fein co mór, as gu'n d'fhuiling e 'na anam agus 'na chorp air ar son, tha iomchuidh dhuinne cuimhn' a chumail gu minic air fhulangas ann an sacramaid a shuipearach le'r n' uile anmannuibh, agus gach ni a tha 'n taobh a stigh dhinn. Bha baifdeadh aig CRIOST, leis an robh e ri bhi air a bhaifdeadh, agus o cia mor an teinn ann robh e agus an do chrìochnuicheadh e ! Cha b' e baifdeadh an uisgi no 'n spioraid, oir fhuair e iad sin araon aig Iordan, ach baifdeadh na fola. Bha anam ro bhronach eadhon gu bas. Bhruchd a chorp naomh fallas fola 'na bhraonuibh mora fa' gharradh, leis 'a gheur-mhothachadh agus leis an roi'shealladh, a bh' aige, san am sin, air na bha e gu fulang. O an leig sinn do throm fhulangas sin ar Slanui'-fhir tuiteam gu lar, no luidheadh fios ann an tìr na di-chuimhne? Niheadh, na biodh a chuis 'am feasd mar so, ach mar is sinne luchd-fritheoluidh an Tiomnaidh.nuaidh, gleidheamaid, le mor urram, cuimhn' air bas agus fulangas eadar-mheadhanair an Tiomnuidh no cho'-cheangail so.

XII. Ma dh' fhuiling CRIOST 'na anam agus 'na chorp na h urrad de phianta eag-samhaile agus mora, an oidhche an do bhrathadh e, mar a chi sin ann sna caibideilibh, a tha roimhe so ; tha gradh agus taing mata 'gar ceangal-ne gu dluthachadh r'a bhord naomh gu minic, a chumail cuimhn' air a bhas, a nochdadh ar graidh agus umhlachda do 'n t Slanui'-fhear a bhafuich air ar son, agus g'arceangal fein gu bhi dhafan 'nar cloinn dhileas, le cumhnanta air nach tig crìoch. Am feud e bith gu'm bi sinn a' faicinn dhaoin' eile a' teachd, le mor.churamagus crabhadh, gu bitheanta, a dh' ionnfuidh buird an Tighearna, agus gu'n dean sinn fein dearmad air tighin? An dearbh daoin' eile an gradh agus an umhlachd.

umhlachd do CHRISD, le cuimhn' a chumail air a bhas agus fhulangas ann an sacramaid a shuip-carach, agus an faoil sinne, gu'm bi againn roinn co' ionann riu-san d'a fhulangas, mar cuir sinn a dhragh oirn fein, cuimhn' a ghleidheadh air fhulangas ann san t sacramaid so, mar a tha daoine eile a' deanamh? Mo thruaighe! An d' fhuiling CHRISD na h urrad, agus nach dean a' chuid a's mo de dhaoinebh urrad as cuimhn' a chumail air fhulangas. An amhairc iad air fuiper an Tighearna mar ni suarrach? Am meas iad an fhuil sin faoin, a tha sabhaladh a chinne-daonna?

Thigibh, mata, mo mhuintir ionmhuinn, le crìodha-achuibh crabhacha, gu minic, adh' ionnsuidh buird an Tighearna, thigibh is gabhuibh co'-roinn de Iosa reubta, leonta, sgiursta, a' fileadh fala, 's a' basachadh Tha e fein 'gur cuireadh, agus tha sinne ministeirean cairdean fir na bainse 'gur cuireadh. Bithidh bhur cuirm ana-barrach faibhir. Ma tha creideamh aguibh, beathuichear sibh, gu pailt, le'r fear-saoruidh air a cheusadh; ithidh sibh, air mhodh spioradail, a chorp, a bhriseadh air bhur son; olaidh sibh fhuil a dhortadh air son mathanais peacuidh dhuibh. Thuguibh fainear ciod a rinn e air bhur son 'na bhreth, 'na bheatha's 'na bhas, agus feuchuibh a' bheil a dli' annadas aguibh diultadh teachd gu minic a dhionnsuidh a bhuird.

Gabhuibh beachd air an doigh air an d' rugadh agus an do ghineadh e le mnaoi bhochd, 'an ionad ro shuarrach, air an do chuireadh 'na luidhe e 'am prasuich, an d' rinneadh e fo 'n lagh, an do bhuair-eadh e leis an Diabhal, an do dhian-ruagadh e le daoinebh aingidhe, an do choisinn e aran le fallas a mhaluidh a us an do chaith e abheatha ann ainnis. Faicibh cia mor an do-bron leis an robh a bheatha air

air a lionadh, cia do-labhairt am malladh, cia do-ghiuilan an t acras, an t-art, an t airfneal agus an sgios a dh' fhuiling e, cia lan de ghabhuibh agus chunthartuibh a b'na uile laith a bheathai.

Geur bheachduichibh, le fuil creidimh, air na dh' fhuiling e san oidhche sin ann san do bhrathadh e, agus cionnas a chaidh e thair fruth Chedroin. Beach duichibh air a dhoilghios, air a bhron, air fhallas fala, is air an urnuigh a rinn e tri uairean fa' ghar-radh. Gabhuibh geur-shealladh air a' mhodh, air an do bhrathadh ar TRIATH le Iudas, air an do ghlacadh e leis na saighd'-fhearuibh, an do cheafnuicheadh e mu dheibhinn a theaguisg agus a dheisciobuill, an do bhuaileadh e le aon de na maoruibh le a bhois, an d' iarradh fianuisean breige, is an do thairngeadh iad 'na aghaidh, an do mheafadh e mar fhear-dia-mhasluidh, an do mhi-ghnathuicheadh gu h an iochdmhor e le buillibh laidire agus le feilibh breuna, an d' thugadh e rithist an lathair na comhairle, 's an do cheafnuicheadh e 's a' mhaduinn an d' thugadh e thairis leo do Phontius Pilat, agus an do dhiteadh e gu h ca-corach, an do chuireadh ionnsuidh Heroid e, an do ghabhadh mar roghainn am murtair Barabbas air TRIATH na beatha, an d' fhagadh ionnocht e, an do sgiursadh e, an do sgeadaicheadh e le fallaing scarlaide, an do chuireadh coron droighine air ceann an Uain gun lochd g'a chlaoidh, an d' rinneadh sgallais air a dhreuchd rioghail, seadh air a dhreuchduibh uile, an d' thugadh e 'an lathair an t fluigh 's na comhairle 's an d' thugadh a bhinn amach, agus mu dheire' an d' thugadh e dh' ionnsuidh ionaid-mhillidh.

Breithnich gu durachdach, o mhuintir mo ghraidh, cionnas a thugadh dha r'a ol fion-geur

agus domblas, a cheusadh e le lamhuibh nan aingí, a roinneadh aodach a' measg nam murtairean, a shuidhicheadh rìgh na sìthe eadar da ghaduich, a rinneadh sgeig air, agus a chaineadh le chreatairibh fein air thalamh an tì sin, d' am bheil na h aingle a strìochdadh sìos, le gnuisibh folluichte le'n sgiathuibh, air neamh. Faicibh cia fad a bhunaich Shlanuifhear an t saoghail 'na phein, chum suaimhneas fìorruidh a choinnadh dhuinne.

O Gabhuibh geur-bheachd air fulangas anma Rìgh na sìthe. Faicibh am fion-geur air a thoirt da r'a òl an dara uair mar thuille craidh, faicibh ughdar ar slainte a toirt suas na deoi, faicibh a thaobh air a bhiorradh gu guineach, naimhdeil, leis an t sìleidh gheir, faicibh an tì sin, 'na bheul nach d' fhuaras riamh go no cealg, ach as an d' thainig, do ghnath, briaran fallaine na slainte, a nis air a mheas na mhealtair, ughdar na beatha air amhlacadh is air a thaiguidh sìos trì laithean ann an leabai fheucheanta, dhubhaich thosdaich a' bhais, grian na fìrinne a' nis a' dol sìos gu eiridh a ris le buaidh-ghairdeachas. Geur-bheachduichibh a ris agus a ris le crìodh-achuibh treibh-dhireacha, crabhacha, air fulangas Iosa, 's feuchuibh a' bheil a dh' an-danadas aguibh diultadh teachd a dh' ionnsuidh buird naomh an tì sin, a dh' fhuiling na nithe sin uile, agus tuille na 's urrainn sinn a thuigsinn, air ar son-ne? Bu choir do gach earrainn d'a fhulangas a bhi 'na h argumaid laidir a bhrosnachadh gach anam diadhuidh, gu co'-roinn a ghabhail de'n t sacramaid so, agus gu bas agus fulangas ar Shlanuifhir a chumail, gu bitheanta, ann cuimhne aig a bhord naomh.

XIII. Do bhri' gu'n d' fhuiling CRÌOSD, nithe co mora agus co do-mheas air son ar n' anmanna, agus chionn gu'm bu choir a bhas agus fhulangas a chumail

chumail air chuimhne, mu'n tarruing daoine dluth do bhord an Tighearna, 's iomchuidh dhoibh, eachdruidh fhulangais, mar a tha i air a cuir fios leis na foisgeulachibh, a leughadh air an t seachdain mu'n tig iad d'a ionnfuidh, chum gu'm beo-dhruitheadh a bhas agus fhulangas air an spioraduibh, chum gu'm biodh iad ni bu chomasaiche, 'nuair a thig iad a dh' ionnfuidh a bhuird, a bhas agus fhulangas a thaisbeineadh gu folluiseach 'an fuispeir an Tighearna.

Theanail mi o na ceithir foisgeulaichibh, eachdruidh mhion air fulangas CHRIOSD, chum gu'm biodh so 'na chuideacha do dh' anmannuibh crabhacha, a dh' fhaotuinn seallaidh aigheir air na dh' fhuiling ar Slanui'-fhear gradhach 'san oidhech ann san do bhrathadh e 's ann san d'orduich e 'n t sacramaid naomh so. Agus rinn mi so gu h aruidh, chionn nach d' fhuair mi ach beag air a radh, mu fhulangas ar Slanui'-fhir, ann sgach eachdruidh a leugh mi riamh mu thimchiol. Feudaidd e bith gu bheil leabhraichean eile nach facadh mise a' toirt eachdruidh mhin air an fteir' theagaisg so. Ach tha mi smuaineachadh gu'm feud an leughair crabhach, feum a dheanadh de'n eachdruidh ghoirid so, chum a chomhnadh gu smuaineachadh gu durachdach air fulangas CHRIOSD, gus am faigh e 'mach comhnadh a's fearr o neach a's comasaiche na mise. Agus ma bhitheas e goireasach, 'nuair a tha thu a' tarruing dluth do bhord an Tighearna, cuir la air leth a leughadh fulangais CHRIOSD, mar a tha e air a chur fios ann an 'smuaintibh cud-thromacha na sacramaide, 'san leabhar so. Agus 'nuair a bhitheas tu a' leughadh air t'aghaidh, cnuasuidh, geur-beachduich agus gabh mor-iongantas. Gnathuich creidcamh, gradh, aithreachas, agus urnuigh chriodhail air doigh a bhitheas freagarrach do gach earrainn air

air leth d'a fhulangas. Agus do bhri' gur gnath le Eaglais na h Alba trasg a ghlèidheadh air di-daoine roi' fhritheola na sacramaide, agus an t fearmain ullmhachuidh a bhi againn air di fathuirne, 's i mo bharail gu'm feudar an di-daoine roi' 'n t sacramaid a chaitheamh le buannachd ann leughadh agus ann smuaintibh durachdacha a' co' chur ruinn fein, le creideamh, bais agus fulangais Iosa, mar a tha iad an so air an cur fios.

'S i mo bharail gur mi-riafanta tighin gu bord an Tighearna le lan-run cuimhn' a chumail air a bhas agus fhulangas, ma'r cuir sinn aimsir chudthromach aruidh air leth chum eachdruidh fhulangais a leughadh agus a chnuasach.' Uime sin, tha mi 'g radh a ris, leughuibh eachdruidh fhulangais, mar a tha i 'n so air a cur fios, agus air a teanal o na foisgeud-uichibh. Leughuibh i, leis gach aire dhurachdach agus crabhadh, 'nuair a tha sibh a' dluthachadh ri bord an Tighearna. Leis a so ni fhulangas beo-chruthadh air bhur spioraduibh, tuigidh sibh nadur gnìomha agus duilean na sacramaide, comharaichear amach dhuibh Iosa air a bhristeadh, a chorp air a reubadh, agus fhuil air a dortadh, leis an aran air a bhrisfe agus leis an fhuil air a dortadh mu'r coinne. Bithidh sibh comasach, trid grais De, bas agus fulangas CHRISO a chuimhneachadh, le lan-thuigse agus aignibh fhreagarracha, agus mar so, "Cuiridh bhur spiocnard amach a beladh eurruidh 'nuair a tha 'n rìgh 'na shuidhe aig a bhord fein," Laoi. 12.

Gu'n cuireadh an Tighearna DIA iompadh air gach anam, a leughas na hriathran so, gus a chomhairle mhath so a ghabhail. Amen.

CAIB

CAIB. VI.

Mu chrich Fulangas ar Slanui'-fhir, no c' arfon a dh' fhuiling e, agus mu ghealladh na Sacramaide, agus co' dhunadh.

L ABHAIR sinn a nis cail eigin mu fhulangas **CHRIOSD**, tha sinn san ait' a's faigse ri labhairt gu h aighear mu chrich fhulangais agus mu ghealladh na sacramaide, a tha araon filteadh a stigh ann sna briathruibh so, 1 Cor. xi. 24. "Se fo mo chorpfa a tha air a bhrisfe air bhuir sonsa."

Mu'n chrich air son an d' fhuiling **CHRIOSD**.

1. B' i chrìoch arruidh, gloir **DHE**, seadh gloir a cheartais, a throcaire agus a ghraidh; dh' fhuiling **CHRIOSD** air son gloire ceartuis **DE**, a leigil fhaicinn do 'n t saoghal, gu'n raibh **DIA** co ceart as gu'm b' fhearr leis dioghaltas a dheanamh air a pheacadh ann am mac a ghraidh, na leigeadh do 'n pheacadh dol as gun dioghaltas. Dh' fhuiling **CHRIOSD** air son gloire, trocaire agus graidh **DHE**, a nochdadh do'n t saoghal gu bheil **DIA** lan de throcair agus de ghradh d'a mhuntir thaghta fein, agus gu'm b' fhearr leis a mhac a thoirt suas do'n bhas, na leigil leo dol a' muthadh.

2. B' a chrìoch a b' fhaigse ar son an d' fhuiling **CHRIOSD** math a chinne-daonna.

(1.) A lan-dioladh ceartais **DE**, Rom. iii. 45. "Chuir **DIA** e 'mach gu bhi na iobairt-reite trid creidimh 'na fhuil." Chuireadh **CHRIOSD** amach mar iobairt-reite a lan-dioladh ceartais **DE**. Bhrosnuich sinn, le'r peacadh, ceartas gu garg-lasadh 'nar 'n aghaidh; 's cha raibh sinn fein murrach air ceartas a dhioladh. Ghabh **CHRIOSD** os-laimh a bhi 'na urras air ar son, leag e bheatha sìos agus

ghiulain e gach uile ghne f hulanguis air ar son-ne, a thoirt lan-dioldaidh do cheartas DE, a bha gu ceart-bhreitheach air lasadh ann corruich 'nat n aghaidh,"

(2.) Chum gu'n daingnicheadh agus gu'n naisgeadh e a thiomnadh. Dh' fhag CRIOST againn mar dhillib, mathanas, fò-ghradh, ath-reiteacha, an Spioradnaomh, aonachd agus co'chomunn, foilleacha iuntinne, fireantachd, uchd-mhacachd, naomhachd, neartacha, solas agus gloir, Eabh. ix. 16, 18. A nis far am bheil tiomnadh, ann sinn 's eigin do bhas an fhir-thiomnuidh' a bhi mar an ceudna; oir tha feum ann an tiomnadh ann diaigh bais duine. Ach cha'n 'eil tairbhe air bith ann am fad as a tha 'm fear tiomnuidh beo. Uime sin fhuair CRIOST bas agus dh' fhuiling e a leithid sin de chradh do-labhairt chum gu'n daingnicheadh is gu'n naisgeadh e a thiomnadh.

(3.) Chum Satan a cheanfachadh, Eabh ii. 14. 'Chum trid bais gu'n leir-sgrìosadh e efan, aig an robh cumhachd bais, eadhon an Diabhal.' Thug CRIOST, le a bhas agus fhulangas, buaidh air an Diabhal. Cha ruig sinn leas a bhi fòigheilt-chrith do bhri' gu'n do cheanfuich ceannard ar Slainti ar n' ard-namhaid. Bheir e dhuinne, mar an ceudna, tuille s buaidh.

(4.) Chum gu'n tugadh e air falbh peacadh leis gach uile dhoruinn agus dholas, a tha a' fruthadh uaithe, Rom. viii. 3. 'Oir an ni nach raibh ann comas do'n lagh a dheanamh do bhri' gu'n raibh e anfhann tre 'n f heoil, ag cur a Mhìo fein do DHIA ann an collas feola pheacuich agus le iobairt air son peacaidh, dhìt e am peacadh 'san fheoil.' Bha sinne 'nar luidheadh muchta fo chionta peacaidh, mar bhraighdibh * fo chumhachd peacaidh, truagh fo shal peacaidh, cailte, gu tur, fo nadur sgrìosach

a

* chiomaich.

a pheacaidh, agus 'nar truaghanuibh graneile fo thoradh spioradail, corporra agus siorruidh a pheacaidh; ach dh' fhuiling CRIOST a thoirt air falbh ciontai, cumhachda, toraidh, naduir agus fala ar peacaidhne.

(5.) Chum ar faoradh, o ifrinne agus o fheirg, 1 Tef. i. 10. Is e 'TOSA a shaor sinn o'n fheirg ata ri tighin. Agus, mar an ceudna, gu'r faoradh o mhallachadh an lagha, Gal. iii. 13. 'Shaor CRIOST sin o mhallachadh an lagha, agus fos o chogais lochdaich, Eabh. ix. 14. G'ar faoradh-ne o ain-eolas, neo-chreideamb, chruaidh-chriodhachd, staide naduir, d'an d' fhag ar peacadh sinn buailteach.

(6.) Chum ar toirt a dh' ionnsuidh an Nuaidh-Ierusalem, eadhon a dh' ionnsuidh neimh, a dh' ionnsuidh sonais agus solais do-thuigsinn.

(7.) A fhreagrachd samhluibh an t fean-tionnuidh, agus,

(8.) A choi'-lionadh nan geallainean agus nam faidheadaireachd,

Fa dheoidh, b' i aon de na chrìochuibh arraidh ar son an d' fhuiling e, sinne a thoirt gu neamh. Chunnaic e sinn fo pheacadh agus fo thruaighe, fo fheirg agus dhiteadh, a dhlidhear dhuinn air son ar peacaidh; ghabh e truas dhinn agus lan-thoilich e coartas as ar leth; cheanfuich e ar naimhdean, ehuir e as do pheacadh's do bhas, agus dh' fhuiling e goimh co'-ionann ri goimh ifrinne air ar son, thug se e fein air ar son, chum gu'n glanadh is gu'n naomhaicheadh e sinn agus gu'n nochdadh sinn 'na lathair fein 'nar 'n Eaglais ghlormhoir gun smal, gun lochd. Eph. v. 25, 26. Rinn e fo uile chum an deanadh ionmhuigh air a bhi 'nar co'-luchd-roinn de dh' oighreachd nan naomh an solus.

Labhair

Labhair sinn an urrad so gu h aighearr air a chrich mu'n d' fhuiling CRIOSD, ni a tha filteadh a stigh ann sna briathruibh sin, 'Air a bhristeadh air bhur sonfa.'

Mar a tha na briathran so, 'Mo chorp air a bhristeadh air bhur sonfa,' a' comharachadh amach na crich air son an d' fhuiling CRIOSD, tha iad, mar an ceudna, a' nochdadh geallaidh na sacra- maide. 'Air bhur sonfa, ars esan, air son bhur matha, a' mhatha a th' air a shoilleireachadh ann sna briathruibh mu thimchìol na fala, a dhortadh air bhur son chum mathanais peacaidh. Uime sin 's ann air bhur sonfa a chaidh dioladh a thoirt air son peacaidh. 'S ann air bhur sonfa a tha 'n gealladh so, eadhon gealladh ann t foisgeil, mu dheibhinn cuirp CRIOSD a thoirt do'n bhas air son beathaì an t faoghail, agus mu dheibhinn itheadh air mhodh spioradail a chum beatha. Nuair a nìthear greim air a ghealladh so le creideamh, bheir edhuinn feoil CRIOSD air mhodh spioradail r'a h itheadh. 'S e a h itheadh air an doigh so greim a ghabhail air bas CRIOSD 'nar criodhachuibh, agus beatha a thar- ruing o a bhas, agus fas ann gras le spiorad CRIOSD; chum gu'n gabhamaid comhnuidh annsan agus esan annuine do reir a gheallaidh, Eoin vi. 55, 56, 57, 'Is biadh gu firinneach m' fheoil, agus is deoch gu firinneach m' fhuil,' Ge b' e' dh' itheas m' fheoilse bithidh e beo triomfa, 's gabhuidh e comhnuidh annamfa agus mise ann san.

Tha e còllach, mata, gu bheil na briathran 'air bhur sonfa,' no air a thabhairt no air a bhristeadh air bhur sonfa,' a' ciallachadh na dara crich air son an d' fhuiling CRIOSD, eadhon chum ar matha, agus a chum diolaidh a thoirt seachad air son ar peacaidh 's ceartas a lan-toileachadh 'nar n aite.

Tha

Tha na briathran, mar an ceudna, a' ciallachadh geallaidh na sacramaide, eadhon gu'm bith a chorp air a bhristeadh, gu meal sinne, le cumhachd a bha is agus fhulangais, beatha spioradail shiorruidh, fas ann gras, comhnuidh ann DIA agus DIA annainne, mathanas o CRIOST, ath-reiteacha ris an Athair. Air chor as ma tha creideamh againn a dh' fhaicinn a ghabhail agus a dheanamh greime air mathanas fas ann gras, comhnuidh maille ri CRIOST, beatha agus gloir, gu bheil na briathran fo, 'Mo chorp air a bhristeadh,' a' gealladh na nithe sin uile dhuinne co foilleir, cinnteach, as ge do theireadh CRIOST, 'S e fo mo chorpfa a theid a bhristeadh air son ur matha, bhur mathanas agus bhur n' ath-reiteachaidh ri DIA: agus mar a tha mi a' toirt dhuibh an arain fo, a thaibheinnadh na sacramaide, a' nochdadh is a' nasgadh is a' co'-chur ruibh an nì cheudna; tha mi, mar an ceudna, ma chreideas sibh, a' gealladh dhuibh beathai, fas ann gras, comhnuidh a ghabhail annuibh, agus a toirt dhuibh se comhnuidh a ghabhail annamfa, agus tha mi a toirt geallaidh air sonas siorruidh dhuibh mar an ceudna.

Fa dheoidh, mar a tha na duilean a' cur CRIOST air a cheusadh mu'r coinne, tha gealladh na sacramaide 'ga charamh ris an anam aig a' bheil creideamh, no annam briathruibh a' s' deise, tha creideamh a deanamh greim air a' ghealladh 's' 'ga charamh ris an anam, agus tha n' spiorad a' nasgadh a' charamh fo.

1. Fhoghnadh, o na b' i an dara crìoch air son an d' fhuiling CRIOST, math a' chinne-daonna a chur air aghaidh, bu choir dhuinn ar mor thaingealachd a nochdadh do DHIA.

Obiodhar crìodbachan air an lionadh le teas ghradh-dha, 's thugamaid buidheachas gu siorruidh dha air son na rinn e air ar son-ne, gu h aruaidh' nuair a thig sinn

finn gu bord an Tighearna, agus a chi sinn a bha^s agus fhulangas air an cur mu 'r coinne ann san t sacramaid, thigeamaid le fonn taingeil spioraid, a ghleidhe dh'cuimhn' air fhulangas, agus a ghabhail mor iongantais, maille ris na h ainglibh, de'n ghradh, a thug e do 'n chinne-daonna.

2. Tha fiachuichte oirn mor mhios a bhi againn air mor luach ar n anmanna, air son an d' fhuiling CRIOSD na h urrad. Am b' fhiach le CRIOSD a bhi air a ghintinn agus air a bhreth, beatha lan de dh' amhghar agus de chradh a chaitheamh, agus bas maillach fhulang a fhaoradh ar n anmanna neo-bhafa-mhora o leir-sgrios, agus nach fiach linn fein curam air bith a ghabhail dhiubh? Nach feachainn, nach leon-chiofsuich, is nach cuir sinn as gu buileach de'n pheacadh, a tha a' toirt leir sgriosa air an anam? An caith sinn an uine ghoirid, a th' againn air thalamh, gun urnuigh, gun smuaintibh cudthromacha, gun chomanach, gun eisdeachd, gun aithreachas, gun leasacha beatha, gun ghreim fhaotuinn air CRIOSD le creideamh, chum math a dheanamh d'ar n anmannuibh fein, ma dh' fhuiling CRIOSD, na h urrad chum am matha?

3. Ann am fulangas CHRIOSD tha solas buan-dhaingeann dhoibh-san, a tha nam fìor aithreachain, agus 'nan luchd-leantnuinn air Iosa. 'S ann air bhur sonfa a dh' fhuiling e, air son bhur matha a bhafuich e, chum gu'm biodh aguibhfe beatha; leonadh e chum bhur leigheas, bhuaileadh e gu trom chum bhur slanachaidh, bhruthadh e chum bhur tearmuinn. Ciod is urradh 'n faoghal, ciod is urradh cogais, ciod is urradh diabhlain a chur as leth chreid-mheach, luchd-leantnuinn Iosa, a tha gabhail aithreachuis d'am peacannuibh? Feudar freagradh a thoirt orra uile ann sna briathruibh so, " Bhristeadh corp.

corp Iosa agus dhortadh fhuil air an son." O chreidmhuich, biodh do chridhe air a lionadh le mor-sholas, chionn gu'n-d' fhuiling CRIOSD air do shon.

4. Ma dh' fhuiling CRIOSD air ar son, agus ma tha gealladh na sacramaide a tha filte a steach ann sna briathruibh so, "Me chorp air a bhristeadh air bhur son," a' tairgfeadh CHRIOSD, agus gach ni a choisinn e, dhafan a tha a gabhail na sacramaide air mhodh iomchuidh; tha ceangailte air aodhairibh an tsluaigh, fuilpeir an Tighearna a fhritheoladh, gu tric, d' an treuduibh. Nach 'eil fiachuichte oirne, na dh' fhuiling CRIOSD air an son, a' chumail 'nan cuimhne? Agus am bheil 'nar comas so a dheanamh air doigh a 's fearr na fulangas CHRIOSD air an son, a' shearmanachadh 'nan cisteachd agus a' fhoilleireachadh d' an fuilibh ann an sacramaid fuispearach an Tighearna? Dh' fhuiling TRIATH na beatha air ar sonne agus air son ar treuda, air an aobhar sin, tha ceangailte oirne an t ordudh naomh so a fhritheoladh, a nochdadh ar taingealachd d'ar Slanui'-fhear, agus a chumail cuimhne air fhulangas do ghnath an crìodhachuibh ar treud.

Am bheil CRIOSD, da rir, 'ga tairgfeadh is 'ga ghealladh fein agus an t saoraidh a choisinn e, do na creidmheachuibh ann an t sacramaid; agus nach toir sinne, gu minic, a tha 'nar ministearibh do CHRIOSD, an cothrom adhar agus beannuichte so, d'a fhlugh? Gheibhear sinn mi-thaingeil agus neo-thairis d' ar Maighisdir, a deanamh mor-lochda agus dochainn air ar treuduibh, mar fritheil sinn gu minic an t ordudh naomh so, ann am bheil na dh' fhuiling CRIOSD, air ar son, air a nochdadh co foilleir, air a' cho'-chur ri creidmheachuibh, air a dhaingneachadh is a ghlasadh dhoibh.

Na 'm fuilingeadh e na h urrad air son nan aingeal a thuit, feudaidh sinn a smuaineachadh nach deanadh
iad

iad dearmad air a bhas a nochdadh gu follaiseach agus cuimhne, gu minic, a chumail air. Ach mo thruaighe! chaidh e seachad air na h ainglibh a thuit agus dh' fhuiling e air ar son-ne, 's air ar son-ne 'mhain; agus nach 'oil an gradh gun choi'-meas fo 'gar cur fo cheangluichibh teanna taingealachda gu tighin chum buird an Tighearna, agus gu a bhas, agus shulangas a chumail ann cuimhne, gus an tig e rithist ann gloir.

An d' fhuiling ar TRIATH gradhach a leithid fo de bhas maistach, craiteach, malluichte air ar son-ne agus nach tig sinne gn bord an Tighearna, le anman nuibh crabhacha g'a chumail ann cuimhne? A thoirt an tuilli maistuidh dha an do chrochadh e suas air a' chrann, a chosnadh truscain na fireantachda dhuinne? Nach tig sinn gu bord an Tighearna air ar sgeadachadh le truscan na bainse, a chumail cuimhn' air a ghradh? An d' fhuiling e leithid fo de chradh 'na anam agus 'na chorp air ar son-ne, 's nach tig sinne gu bord an Tighearna a dheanamh, aidmheile air a fò, 's a dh' fhaotuinn co'-roinne de na solasuibh agus suaimhneasuibh sin, a choisinn e dhuinn le cradh agus claoidh co mor? An robh e air a mhallachadh chum gu'm biodh sinne air ar beannachadh agus nach tig sinn gu bord an Tighearna, a thoirt buidh eachais dhasan, a ghradhuich sinn co mor, agus a shealbhadh a' bheannachuidh a choisinn agus a naisg e dhuinn?

'Nis dhasan, a ghradhuich sinn agus a nigh sinn o'r peacannuibh 'na f huil, Taib. i. 5, 6, agus a rinn dhinn righrean a us sagairtean do DEIA 's do 'n Athair, dhasan gu raibh gloir agus uachdranachd, gu sathainn, sìorruidh. Amen.

14 JY 63

C R I O C H.

9k 92178855

